

**UCHWAŁA NR 123/XIX/2016
RADY GMINY KONOPISKA**

z dnia 16 lutego 2016 r.

sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Konopiska na lata 2016 – 2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Konopiska na lata 2016 - 2020” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Konopiska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Konopiska

Edward Baldyga

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KONOPISKA NA LATA 2016-2020

KONOPISKA 2016

*Autorzy opracowania pragną złożyć podziękowania wszystkim osobom,
które wzięły aktywny udział w pracach nad
Strategią Rozwoju Gminy Konopiska na lata 2016-2020.*

Spis treści

1.Wprowadzenie	5
1.1. Powiązania strategii z innymi dokumentami strategicznymi	6
2. Charakterystyka gminy i diagnoza stanu społeczno - gospodarczego	8
2.1.Ogólne informacje o gminie.....	8
2.1.1. Położenie i relacje zewnętrzne	8
2.1.2. Wielkość i podział administracyjny.....	9
2.1.3. Historia	11
2.2 Społeczeństwo.....	14
2.2.1 Demografia	14
2.2.2 Bezpieczeństwo publiczne	19
2.2.3 Poziom życia mieszkańców	22
2.2.4 Zatrudnienie i rynek pracy	25
2.3 Środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne	28
2.3.1 Przyroda Gminy Konopiska	28
2.3.2 Park Krajobrazowy „Lasy Nad Górną Liswartą”	33
2.4 Gospodarka.....	35
2.4.1 Rolnictwo	35
2.4.2 Działalność gospodarcza i otoczenia środowiska biznesu	36
2.4.3 Turystyka.....	40
2.4.4 Plan zagospodarowania przestrzennego	45
2.5 Infrastruktura techniczna	46
2.5.1 Układ drogowy.....	46
2.5.1.1 Transport publiczny	51
2.5.2 Gospodarka wodna.....	51
2.5.3 Gospodarka ściekowa	53
2.5.4 Gospodarka odpadami	55
2.5.5 Elektryfikacja i gazyfikacja	55
2.5.6 Usługi Szerokopasmowe.....	55

2.6 Infrastruktura społeczna	57
2.6.1 Oświata i wychowanie.....	57
2.6.2 Służba zdrowia	59
2.6.3 Pomoc społeczna.....	60
2.6.4 Sport.....	63
2.6.4.1 Obiekty sportowe na terenie gminy	63
2.6.4.2 Lokalne organizacje sportowe	65
2.6.4.3 Imprezy sportowe	65
2.6.5 Infrastruktura kulturalna	66
2.6.5.1 Kultura.....	66
2.6.5.2 Biblioteki	67
2.6.6 Organizacje społeczne	69
2.7. Fundusze unijne	71
3. Dochody i wydatki gminy	73
4. Analiza wyników ankiet	76
5. Analiza SWOT	89
6. Wizja i misja Gminy Konopiska	94
8. Finansowanie strategii	102
9. Monitoring	102
10. Spis rysunków, wykresów, tabel	103

1.Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Konopiska, to bardzo ważny dokument programowy w oparciu, o który samorząd realizuje politykę rozwoju lokalnego. Jest odpowiedzią na nieustannie zmieniające się wewnętrzne i zewnętrzne warunki społeczne, gospodarcze oraz wzrost konkurencyjności otoczenia.

Strategia stanowi z jednej strony diagnozę stanu obecnego, pewną charakterystykę gminy z jej mocnymi i słabymi stronami, z drugiej zaś jest zbiorem potrzeb samorządu i wynikających z nich planowanych kierunków działania. Dokument powinien ułatwić lokalnym władzom proces podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów gospodarczych i społecznych. Jest podstawą do opracowywania szczegółowych projektów, a później do aplikowania i pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Stanowi ponadto cenne źródło informacji dla potencjalnych inwestorów o przyjętych przez gminę kierunkach rozwoju.

Inną przesłanką opracowania strategii jest chęć przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego wchodzących w skład gminy miejscowości, poprzez podejmowanie nowych wyzwań i konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań.

Dzięki zaangażowaniu w proces budowy Strategii Rozwoju Gminy Konopiska społeczności lokalnej i funkcjonujących w jej granicach podmiotów, dokument ten wyraża interes publiczny postrzegany przede wszystkim z poziomu lokalnego. Z tego też względu prezentowany dokument nie tylko nawiązuje do poprzedniej strategii celem zachowania ciągłości i spójności lokalnej polityki rozwoju, ale także koresponduje ze strategicznymi dokumentami ogólnymi wyższego rzędu.

Najważniejszym celem Strategii jest jednak poprawa warunków życia mieszkańców.

Powinna bowiem przyczynić się do wzrostu atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego, gospodarczego, zaktywizować społeczność lokalną oraz zwiększyć jej poczucie tożsamości ze swoją małą ojczyzną.

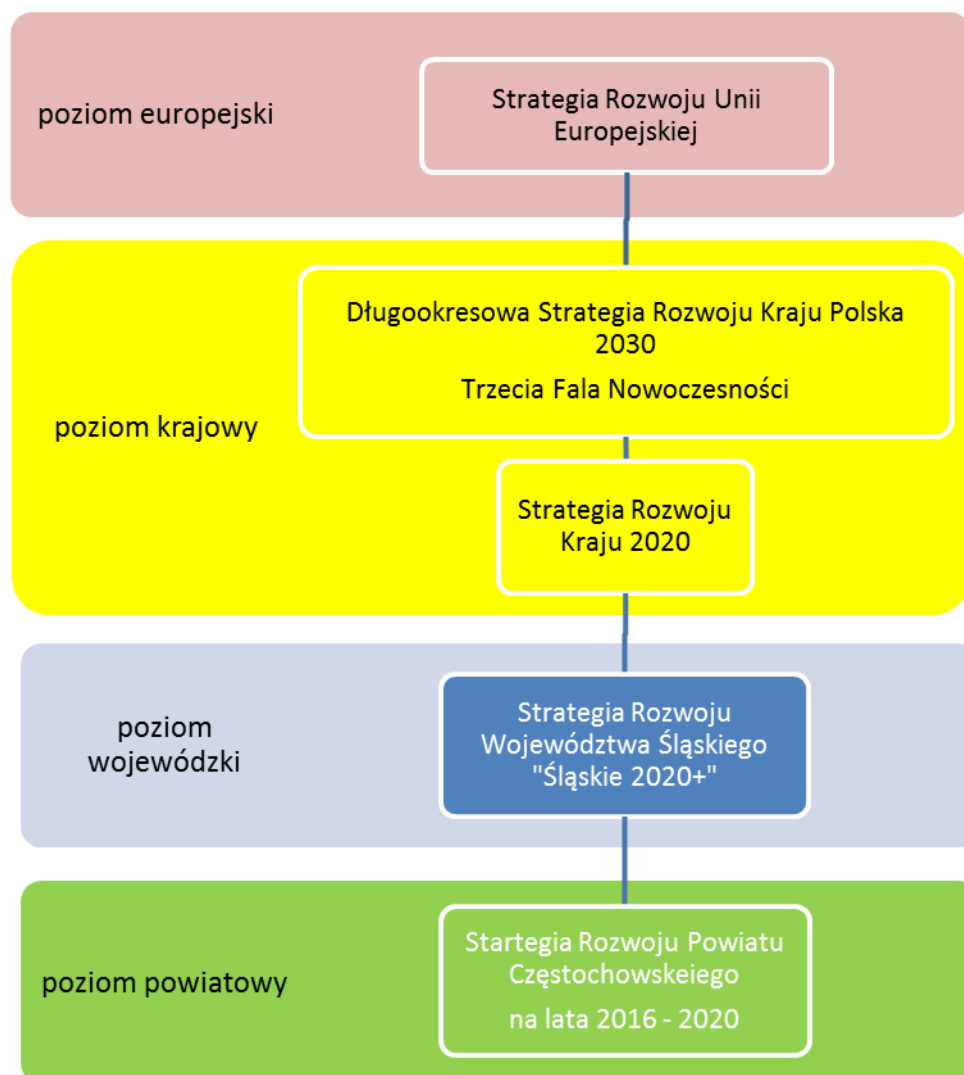
Rozwój gminy powinien być naszym wspólnym, nadrzędnym celem, zachęcamy więc do zapoznania się i korzystania z tego dokumentu wszystkich mieszkańców Gminy Konopiska, inwestorów i turystów.

Zespół ds. Opracowania Strategii

1.1. Powiązania strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Gminy Konopiska powinna być zgodna z najważniejszymi dokumentami na szczeblu międzynarodowym, krajowym jak i regionalnym.

Rysunek nr 1. Powiązania strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Źródło: opracowanie własne

Strategia w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju zarysowane w dokumentach wyższego szczebla:

I. Strategia Rozwoju Unii Europejskiej – Europa 2020

Cele:

- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,

- promowanie gospodarki zrównoważonej – mniej obciążającej środowisko, efektywniej wykorzystującej zasoby, a zarazem konkurencyjnej,
- wzmacnianie gospodarki charakteryzującej się wysokim zatrudnieniem oraz spójnością ekonomiczną, społeczną i terytorialną.

II. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Cele:

- wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających wysoką jakość życia oraz szybszy rozwój kraju.

III. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Cele strategiczne:

1. Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność (obszar priorytetowy A: Nowoczesna gospodarka).
2. Województwo śląskie regionem o wysokiej, jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie (obszar priorytetowy B: Szanse rozwojowe mieszkańców).
3. Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni w standardzie (obszar priorytetowy C: Przestrzeń).

Ponadto Strategia Rozwoju Gminy Konopiska jest komplementarna **ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Północnego Województwa Śląskiego** oraz **Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność Na Lata 2014-2020 Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic”** w zakresie celów szczegółowych:

1. Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców.
2. Pogłębienie relacji łączących mieszkańców.
3. Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD.
4. Stworzenie w oparciu o zasoby przyrodnicze i tradycje obszaru oferty spędzania czasu wolnego, w tym o znaczeniu edukacyjnym, kulturalnym, turystycznym.
5. Wzrost poziomu dostępności do udogodnień ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych.
6. Wzrost poziomu współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwoju gospodarki i rynku pracy.

2. Charakterystyka gminy i diagnoza stanu społeczno - gospodarczego

2.1.Ogólne informacje o gminie

2.1.1. Położenie i relacje zewnętrzne

Gmina Konopiska położona jest na południu Polski, w województwie śląskim, w południowo-zachodniej części powiatu częstochowskiego, który zajmuje północną część województwa. Gmina stanowi 5,14% powierzchni powiatu. Południowo zachodnia część powiatu to teren Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, na skraju którego położona jest Gmina Konopiska. Gmina sąsiaduje z miastem Częstochowa, w odległości ok. 10 km od jego centrum.

Obszar Gminy zajmuje północną część Wyżyny Śląskiej, zwany Wyżyną Woźnicko-Wieluńską, w obrębie Garbu Herbskiego. Znajduje się w odległości ok. 7 km od trasy Katowice – Warszawa. Sąsiaduje z gminami: Blachownia, Boronów, Częstochowa, Herby, Poczesna, Starcza, Woźniki.

Na jej terenie krzyżują się drogi: Częstochowa – Tarnowskie Góry – Gliwice; Częstochowa – Koszęcin; Kamienica Polska – Blachownia.

Gmina zajmuje powierzchnię 78,51 km². Użytki rolne stanowią 59%, użytki leśne natomiast 30%. Na jej obszarze mieszka obecnie (stan na 31.12.2015r.) **10 676** mieszkańców.

Rysunek nr 2. Mapa powiatu częstochowskiego z podziałem na gminy

Źródło: Starostwo Powiatowe

2.1.2. Wielkość i podział administracyjny

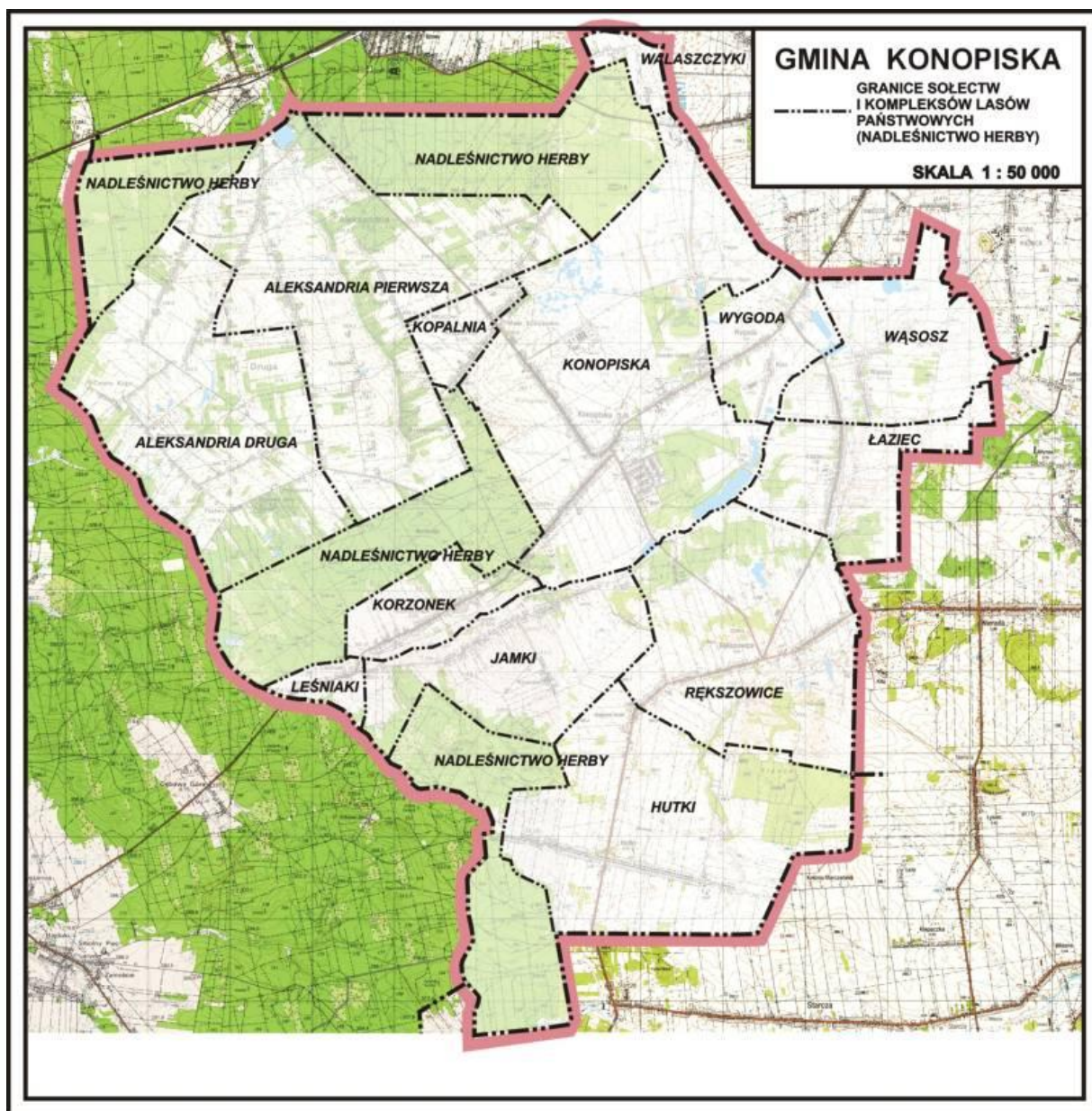
Gmina Konopiska składa się z 12 sołectw oraz 15 miejscowości. Miejscowość Kowale przynależy do sołectwa Jamki, miejscowość Leśniaki do sołectwa Korzonek, natomiast miejscowość Kijas przynależy do sołectwa Wygoda. Najbardziej liczebną miejscowością gminy to jej siedziba – Konopiska, które na koniec 2015 r. liczyły 2980 mieszkańców. Druga w kolejności pod względem ilości mieszkańców jest miejscowość Aleksandria Pierwsza, która na koniec 2015 r. liczyła 1400 mieszkańców.

Tabela nr 1. Sołectwa w Gminie Konopiska

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców (wg danych z referatu ewidencji ludności – stan na 31.12.2015r.)	Powierzchnia [ha]:
1.	Aleksandria Druga	947	1076,06
2.	Aleksandria Pierwsza	1400	1966,56
3.	Hutki	978	921,60
4.	Jamki (Kowale)	675	675,12
5.	Konopiska (siedziba gminy)	2980	1222,14
6.	Kopalnia	568	101,63
7.	Korzonek (Leśniaki)	580	166,14
8.	Łaziec	454	297,40
9.	Rększowice	921	810,54
10.	Walaszczyki	109	46,70
11.	Wąsosz	541	374,20
12.	Wygoda (Kijas)	523	202,80

Źródło: opracowanie własne

Rysunek nr 3. Mapa gminy z podziałem na sołectwa

Źródło: opracowanie Stefan Zaleski

2.1.3. Historia

Nazwa miejscowości Konopiska wywodzi się od konopii, którą uprawiali miejscowi mieszkańcy. Pierwsze wzmianki o Konopiskach pochodzą z 1383 roku – w dokumencie Władysława Opolczyka mowa jest o wsi szlacheckiej, leżącej na terytorium ziemi krakowskiej w dystrykcie olsztyńskim. O Konopiskach wspomniał również w swojej kronice Jan Długosz – odnotował on, że w roku 1467 istniał na tym terenie zamek-twierdza.

Na przełomie XIV i XV wieku wieś należała do rodu Szafranców, a następnie Koniecpolskich i Moszyńskich. W roku 1540 w akcie darowizny Hieronim Moszyński przekazał swój majątek ze wsią Konopiska zakonowi Paulinów. W roku 1615 staraniem zakonników wybudowany został niewielki kościół modrzewiowy, którego konsekracja odbyła się 3 listopada 1623 roku. W ten sposób Konopiska wraz z przyległymi osadami stały się filią parafii częstochowskiej pod wezwaniem św. Męczenników Walentego i Wawrzyńca. Naturalną konsekwencją administrowania majątkiem i pełnienia opieki duszpasterskiej ojców Paulinów było ich osadzenie się w Konopiskach na stałe. W tym celu w roku 1644 wybudowano duży dwór modrzewiowy, który stał się ich siedzibą, co pozwoliło na sprawniejsze zarządzanie majątkiem klasztornym. W roku 1670 zatrzymał się w Konopiskach król Polski Michał Korybut Wiśniowiecki podążający na Jasną Górę na uroczystość swoich zaślubin z siostrą cesarza Austrii Leopolda I – arcyksiężniczką Eleonorą Marią Józefą.

W dobrach jasnogórskich Konopiska pozostały do roku 1796, kiedy to obszar częstochowski znalazł się na krótko w zaborze pruskim, a zaborcy przejęli wszystkie dobra należące do klasztoru jasnogórskiego. Następnie Konopiska weszły w skład Księstwa Warszawskiego (1807), a w 1815 roku do Królestwa Polskiego na mocy postanowień Kongresu Wiedeńskiego tworzącego po epoce wojen napoleońskich nowy ład w Europie. W 1834 roku car Rosji Mikołaj I sprzedał majątek Konopiska zasłużonemu dla caratu generałowi Ignacemu Puchała-Cywińskiemu. Już w tym okresie na terenie obecnej gminy istniały dwie szkoły elementarne: w Konopiskach (1804) i Rększowicach (1808).

Pod koniec XIX wieku bogato rozwinięty w dziedzinie górnictwa, rudy żelaza i hutnictwa rejon częstochowski przyciągnął Towarzystwo Zakładów Metalowych B. Hantke, które wykupiło posiadłości wchodzące w skład dawnego majątku Paulinów. Na przestrzeni XIX i XX wieku w okolicach samej wsi Konopiska funkcjonowało około 16 kopalni. Na potrzeby górników oraz miejscowej ludności na początku XX wieku w okolicach Pałysza powstało ambulatorium, przeniesione następnie w latach 30. na Wygodę, które pełniło w późniejszym okresie funkcję Ośrodka Zdrowia, a obecnie stanowi siedzibę Koła Gospodyń Wiejskich w Wygodzie. Zarząd nad folwarkiem w Konopiskach

Bernard Hantke powierzył swojemu przyjacielowi – czynnemu uczestnikowi powstania styczniowego – Wojciechowi Korwin-Szymanowskiemu. Wojciech, zamieszkując na terenie Konopisk, bardzo aktywnie włączał się w działania na rzecz lokalnej społeczności. Organizował festyny dla miejscowej ludności, na które przybywała także rodzina Hantke. Poparł również pomysł budowy nowego kościoła, który zaczęto budować w 1903 roku, gdyż remont kościoła modrzewiowego był już niemożliwy. Uzyskał na ten cel pomoc od Towarzystwa Hantke. Współudziałowcy, bracia Bernard, Alfred i Henryk, podarowali plac pod budowę kościoła, natomiast Bernard, Alfred i sam Wojciech, zostali członkami powołanego Komitetu Budowy. 3 czerwca 1914 roku miała miejsce konsekracja nowego kościoła. W niecałe dwa miesiące po tej uroczystości wybuchła I wojna światowa.

Pierwsze lata powojenne przyniosły upragniony pokój, co przełożyło się na stopniowe ożywienie gospodarcze w przemyśle. W powstających w szybkim tempie kopalniach źródło utrzymania swoich rodzin znajdowała nie tylko miejscowa społeczność. W okresie tym obserwuje się znaczny napływ ludności znajdującej pracę w okolicznych kopalniach. W latach międzywojennych Towarzystwo Metalowe B. Hantke umożliwia ponadto mieszkańcom wykup swoich ziem. Górnictwo w naszym rejonie było reprezentowane przez Zakłady Modrzejowskie (Dźbów) i wspomniane Towarzystwo B. Hantke (Konopiska). W efekcie problemów finansowych Towarzystwo B. Hantke z początkiem 1934 roku połączyło się z Zakładami Modrzejowskich i powstała spółka akcyjna Zjednoczone Zakłady Górniczo-Hutnicze Modrzejów-Hantke.

W czasie wybuchu II wojny światowej 22 kopalnie, które funkcjonowały w regionie częstochowskim, zostały zatopione. Do stanu funkcjonalności przywróciły je władze hitlerowskie, które prowadziły wydobywanie do 1945 roku we wszystkich 22 kopalniach. Górnicy wydobywający rudy żelaza w rejonie Konopisk, jak i w całym regionie częstochowskim, byli ze strategicznego punktu widzenia bardzo cenni dla okupanta, gdyż surowiec ten zwiększał potencjał ekonomiczny i militarny III Rzeszy. W czasie odwrotu armii niemieckiej z Polski kopalnie zostały ponownie zatopione, a przeważająca liczba urządzeń odwadniających została wywieziona przez okupanta.

W pierwszych dniach kampanii wrześniowej mieszkańcy Konopisk i okolicznych miejscowości brali udział w walkach z okupantem hitlerowskim. Zmuszani do oddawania Niemcom żywności i płodów rolnych w zamian otrzymywali kartki na głodowe porcje żywnościowe. Wiosną 1940 roku w Konopiskach swoją działalność rozpoczęła komórka Związku Walki Zbrojnej, która następnie działała, jako komórka Armii Krajowej. Jej zaplecze stanowili w większości pracownicy miejscowych kopalń, którzy dzięki swojej pracy mogli stosunkowo swobodnie poruszać się po terenie. W styczniu 1945 roku nastąpiło szybkie wycofywanie się Niemców. Do bezpośredniego kontaktu Wehrmachtu z Armią Czerwoną doszło w Korzonku i Hutkach. W ich wyniku szkoła w Hutkach została

poważnie uszkodzona. Upamiętnieniem tych potyczek jest grób nieznanego niemieckiego żołnierza, który znajduje się w lesie w Korzonku za Szkołą Podstawową.

Po wojnie życie mieszkańców Konopisk zaczęło wracać do normy. Ponownie zaczął rozwijać się przemysł górniczy. Wraz z postępem technologicznym w kopalniach wprowadzano nowe mechanizmy, które zwiększały wydajność wydobywania surowca, a także znacznie poprawiały warunki pracy górników. Rozwój górnictwa wpływał również bezpośrednio na poprawę jakości życia, zarówno pracowników kopalni, ich rodzin, a także całych lokalnych społeczności. Z funduszy kopalnianych tworzone były w większych miejscowościach ośrodki zdrowia, w których pomoc medyczną otrzymywali wszyscy okoliczni mieszkańcy. Po roku 1970 decyzją władz centralnych kopalnie rud żelaza regionu częstochowskiego zostały zlikwidowane. Górnictwo rud żelaza, które stało się sposobem na życie w naszym regionie, po ponad 600 latach przestało istnieć. Pozostawiło jednak wielki wkład w rozwój regionu częstochowskiego, jak i samych Konopisk. Żywym tego przykładem pozostają: wybudowany ze środków Kopalni Rudy Żelaza „Barbara” w Dźbowie w latach 60-tych XX wieku Szpital Górniczy w Blachowni – obecnie szpital im. R. Weigla a także utworzony na rzece Konopce zalew „Pajak”, który stanowi do dnia dzisiejszego jedno z najatrakcyjniejszych miejsc naszej gminy, służące wypoczynkowi nie tylko mieszkańców, ale także przyjezdnych turystów. Od 2001 roku na terenie zalewu organizowane są ogólnopolskie zawody w triathlonie.

Gmina Konopiska powstała wraz z gminą Ostrowy 1 lipca 1952 roku w wyniku wydzielenia większości ziem z terenów gminy Dźbów. W skład gminy weszły następujące gromady: Aleksandria, Konopiska, Kopalnia, Korzonek, Trzepizury, Wygoda oraz gromada Herby wyłączona z gminy Węglowice. Jednostka została zniesiona wraz z reformą wprowadzającą podział powiatów na gromady w miejsce gmin – Konopiska i Hutki stały się siedzibami Gromadzkich Rad Narodowych. Przywrócona została z dniem 1 stycznia 1973 roku, poszerzona początkowo o Dźbów i Kuźnicę, które później przyłączono do Częstochowy. W składzie gminy pozostało wówczas 12 sołectw: Aleksandria Pierwsza, Aleksandria Druga, Hutki, Jamki, Konopiska, Kopalnia, Korzonek, Łaziec, Rększowice, Walaszczyki, Wąsosz, Wygoda, które ustanowiły obecne granice naszej gminy.

2.2 Społeczeństwo

2.2.1 Demografia

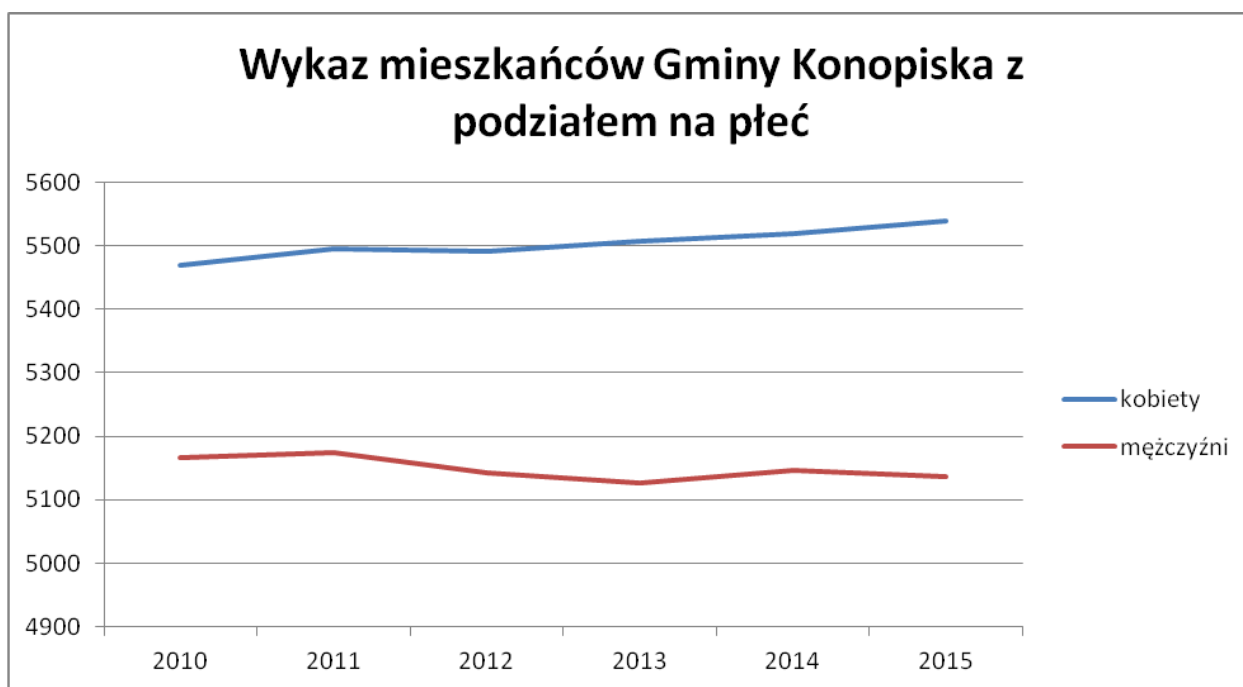
Gminę Konopiska na koniec 2015 r. zamieszkiwało 10 676 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 137 osób/km². Analizując poniższe dane można zauważyć, że od 2010 r. liczba mieszkańców gminy sukcesywnie wzrasta.

Tabela nr 2. Wykaz mieszkańców Gminy Konopiska z podziałem na płeć

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
kobiety	5470	5496	5491	5508	5519	5540
mężczyźni	5166	5175	5143	5127	5147	5136
ogółem	10636	10671	10634	10635	10666	10676

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 1. Wykaz mieszkańców Gminy Konopiska z podziałem na płeć

Źródło: opracowanie własne

Na przykładzie powyższego wykresu oraz danych zawartych w tabeli widać nieznaczna różnicę w proporcji płci w Gminie Konopiska. Kobiety stanowią większość populacji. W 2010 r. w Gminie Konopiska zamieszkiwało o 304 kobiet więcej niż

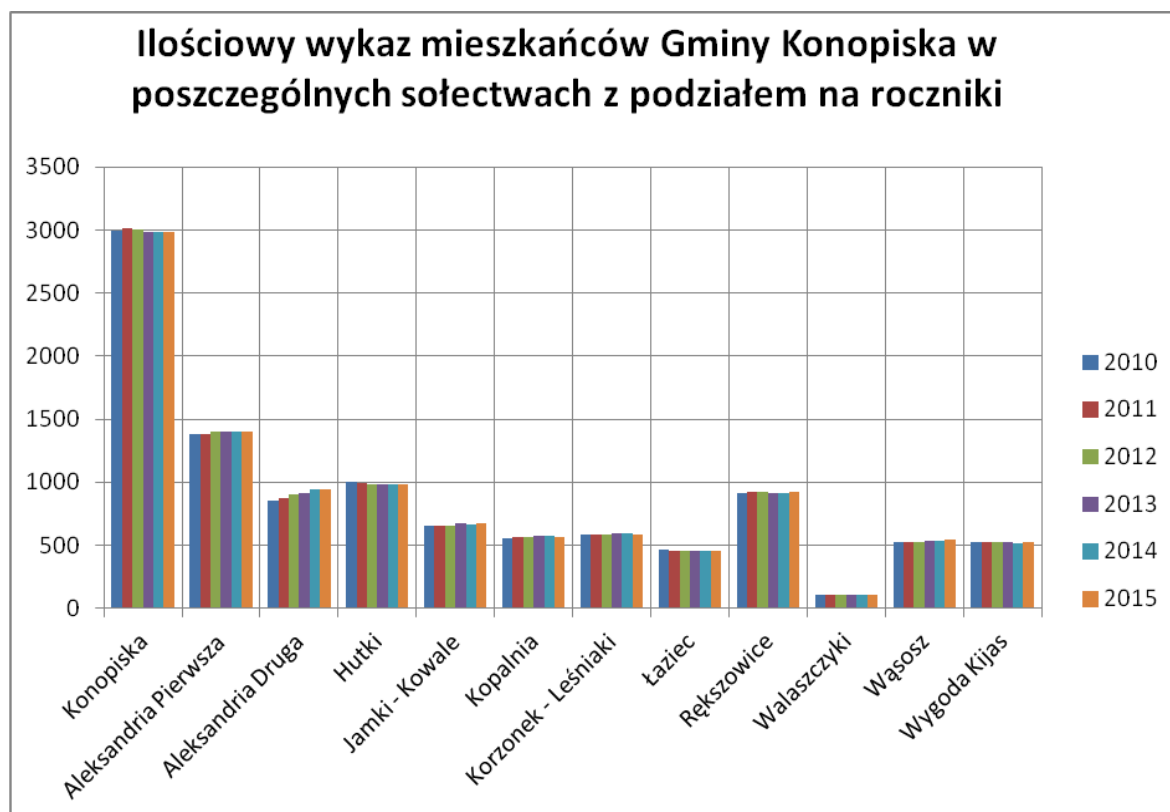
mężczyzn, w roku 2014 również więcej o 372 mieszkanki, a w 2015 r. różnica wynosiła 404 kobiet więcej niż mężczyzn.

Tabela nr 3. Ilościowy wykaz mieszkańców Gminy Konopiska w poszczególnych sołectwach z podziałem na roczniki

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców					
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Rocznik						
1	Konopiska (siedziba gminy)	2999	3010	3005	2984	2983	2980
2	Aleksandria Pierwsza	1376	1376	1403	1404	1405	1400
3	Aleksandria Druga	854	868	900	914	942	947
4	Hutki	1002	990	986	981	982	978
5	Jamki, Kowale	652	654	658	672	665	675
6	Kopalnia	551	564	567	569	572	568
7	Korzonek, Leśniaki	586	584	584	589	590	580
8	Łaziec	462	459	455	453	453	454
9	Rększowice	916	922	922	909	910	921
10	Walaszczyki	104	103	101	106	109	109
11	Wąsosz	520	524	527	534	536	541
12	Wygoda, Kijas	525	523	526	520	519	523
	Ogółem	10547	10577	10634	10635	10666	10676

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 2. Ilościowy wykaz mieszkańców Gminy Konopiska w poszczególnych sołectwach z podziałem na roczniki

Źródło: opracowanie własne

Liczba mieszkańców Gminy Konopiska od 2010r. regularnie wzrasta. Z każdym rokiem średnio o kilkanaście osób. W 2011r. liczba mieszkańców gminy wzrosła o 30 osób w stosunku do roku 2010, ale już różnica pomiędzy rokiem 2010 a rokiem 2015 wyniosła 129 osób.

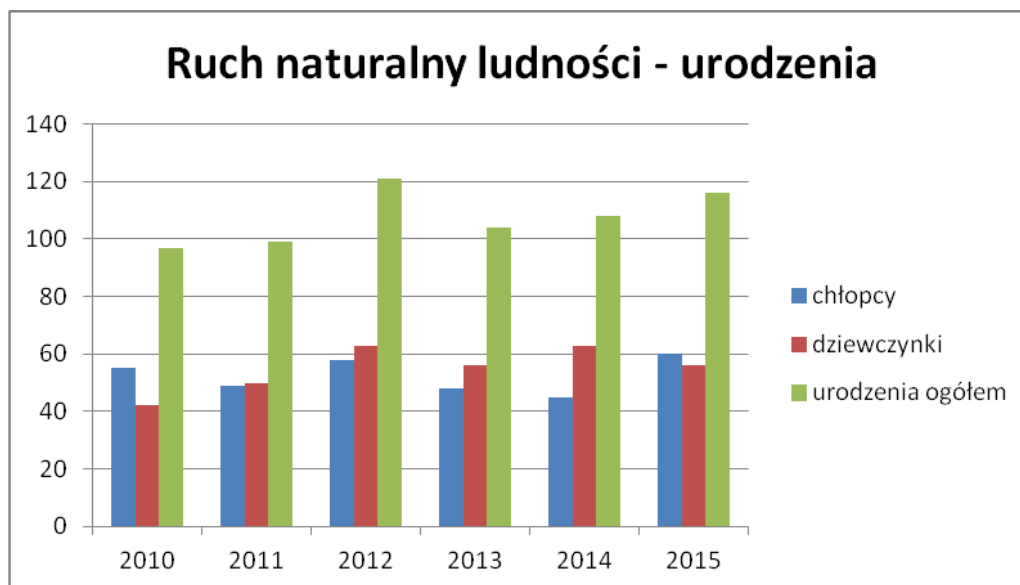
Tabela nr 4. Ruch naturalny w Gminie Konopiska

Ruch naturalny ludności	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia						
Chłopcy	55	49	58	48	45	60
Dziewczynki	42	50	63	56	63	56
Urodzenia ogółem	97	99	121	104	108	116
Zgony						

mężczyźni	70	70	50	54	58	62
kobiety	51	56	55	59	59	57
Zgony ogółem	121	126	105	113	117	119

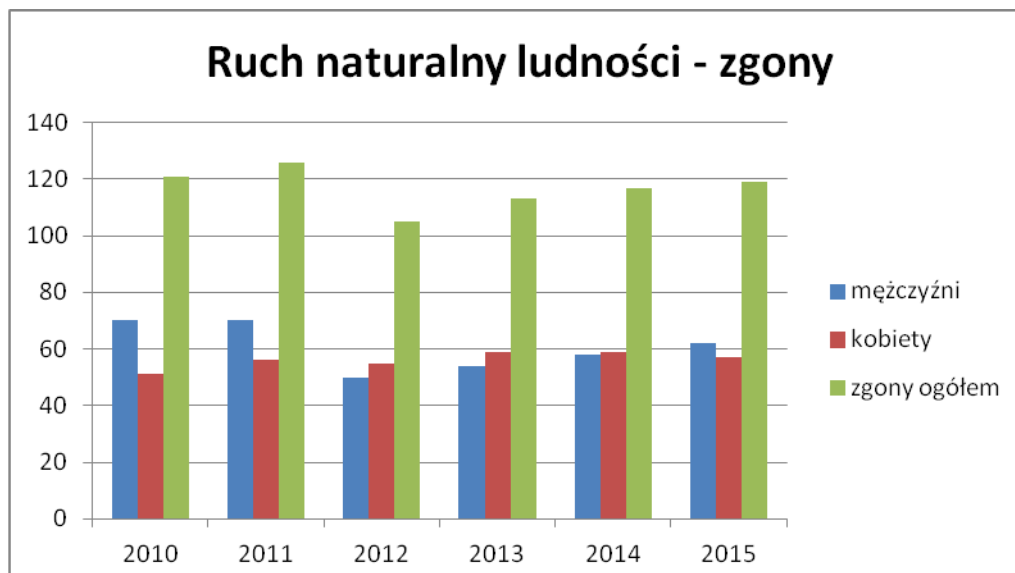
Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 3. Ruch naturalny ludności - urodzenia

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 4. Ruch naturalny ludności - zgony

Źródło: opracowanie własne

Analizując ilość urodzeń w Gminie Konopiska, można zauważyć, że na przełomie lat 2010 – 2015 najwięcej urodzeń miało miejsce w 2012 r. – 121 dzieci. Następnie w roku 2013 liczba ta spadła do 104 urodzeń, po czym liczba urodzeń zaczęła delikatnie wzrastać. Na koniec 2014 roku wyniosła 108, a na koniec 2015r. w Gminie Konopiska urodziło się 116 dzieci. Liczba zgonów w Gminie Konopiska na przełomie lat 2010 – 2015 jest zróżnicowana. Najwięcej zgonów odnotowano w 2011 r. zmarło 126 mieszkańców, w 2014r. zmarło 117 osób, a na koniec roku 2015 odnotowano 119 zgonów.

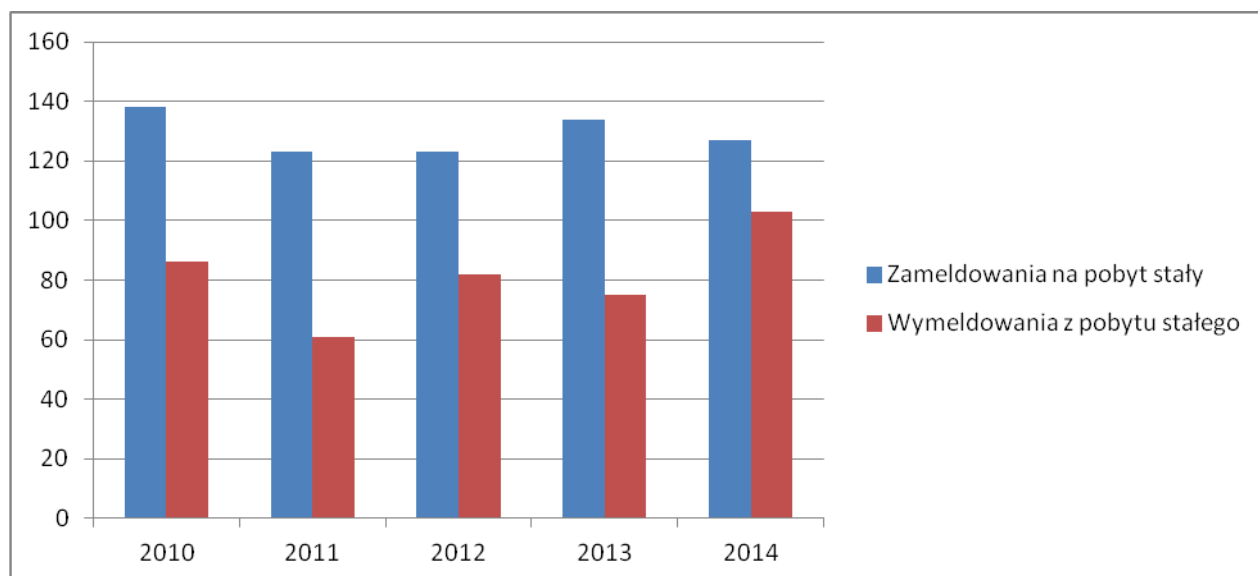
Ponadto zauważalne jest również, że na przełomie lat 2010 – 2015 liczba zgonów w Gminie Konopiska jest nieznacznie wyższa niż liczba urodzeń. W roku 2010 odnotowano o 24 zgony więcej niż urodzeń w 2014 r. odnotowano o 9 zgonów więcej, natomiast w 2015r. różnica wyniosła o 3 zgony więcej niż urodzenia.

Tabela nr 5. Zameldowania na pobyt stały ludności spoza terenu Gminy Konopiska

	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania na pobyt stały	138	123	123	134	127
Wymeldowania z pobytu stałego	86	61	82	75	103

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 5. Zameldowania na pobyt stały ludności spoza terenu Gminy Konopiska

Źródło: opracowanie własne

Liczba zameldowań na pobyt stały osób spoza terenu Gminy Konopiska jest nieznacznie zróżnicowana, najwyższy wskaźnik osiągnęła w roku 2010, zameldowało się

138 osób, natomiast w 2014 roku nastąpił nieznaczny spadek i zameldowało się 127 osób. Pozytywnym faktem jest to, że z Gminy Konopiska wymeldowuje się mniej mieszkańców niż do niej przybywa. W 2010 roku wymeldowało się o 52 osoby mniej niż się zameldowało, w 2013 roku wymeldowało się o 59 osób mniej, natomiast w 2014 r. wymeldowało się o 24 osoby mniej niż się zameldowało.

Liczba zawieranych małżeństw na przełomie lat 2010 – 2014 jest zróżnicowana. Najwięcej małżeństw mieszkańcy gminy zawarli w 2011 r. – zawarto 115 małżeństw, w kolejnych latach widoczna jest tendencja spadkowa. W 2014 r. zawarto 93 małżeństwa.

Tabela nr 6. Liczba zawieranych małżeństw przez mieszkańców Gminy Konopiska.

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
Ilość zawieranych małżeństw	74	115	97	80	93

Źródło: opracowanie własne

Gmina Konopiska leży w bezpośrednim sąsiedztwie Częstochowy, w jej strefie podmiejskiej. Na przełomie lat 2010 – 2015 zauważalny jest wzrost liczby mieszkańców. Powodem tego jest zarówno prestiż okolicy, jak i chęć zmiany trybu życia mieszkańców pobliskich miast, którzy chętnie wyprowadzają się do leżącej na przedmieściach gminy. Szybki rozwój infrastruktury oraz gospodarki w Gminie Konopiska sprawia, że komfort życia jest tu na wysokim poziomie, a niewielka odległość od centrum Częstochowy pozwala na bezproblemowe dojazdy zarówno do szkoły, jak i do pracy.

2.2.2 Bezpieczeństwo publiczne

Gmina Konopiska podlega pod Komisariat Policji w Blachowni, ul. 1 Maja 101, 42-290 Blachownia - zlokalizowany 9 km od centrum miejscowości Konopiska. W rejonie Gminy Konopiska obowiązki służbowe pełni dwóch dzielnicowych, obszarem patrolowania objęty jest cały teren gminy.

Rewir nr 3 obejmuje miejscowości: Konopiska, Aleksandria Pierwsza, Aleksandria Druga, Kopalnia i Walaszczyki. Rewir nr 4 obejmuje miejscowości: Wygoda, Wąsosz, Łaziec, Rększowice, Hutki, Jamki, Kowale, Leśniaki i Korzonek.

Skala przestępczości i poczucie bezpieczeństwa odgrywa istotną rolę w programach monitorowania i diagnozowania jakości życia społecznego.

Komisariat Policji w Blachowni obejmuje miasto Blachownię, gminę miejsko-wiejską Blachownia oraz Gminę Konopiska. Obszar miasta gminy Blachownia wynosi 67,21 km² z liczbą mieszkańców około 13290 osób. Jednostka dysponuje 31 etatami policyjnymi w tym:

- 3 etaty kierownictwa,
- 5 etatów dyżurnych Zespołu Dyżurnych,
- 4 etaty dzielnicowych,
- 6 etatów w zespole kryminalnym,
- 2 etaty w zespole wykroczeń,
- 11 etatów zespołu patrolowo-interwencyjnego.

Funkcjonariusze od 01.01.2014 r. korzystali z czterech radiowozów.

Wykres nr 6. Liczba przestępstw występująca w Gminie Konopiska w poszczególnych latach 2011 - 2015

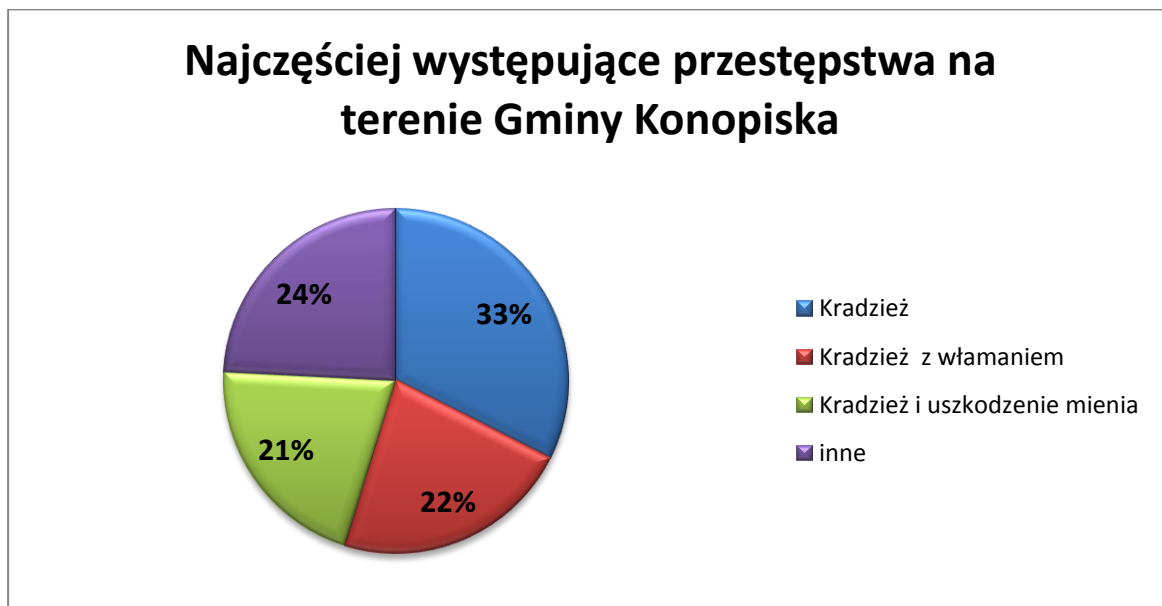
Źródło: dane z Komisariatu Policji w Blachowni

Z przedstawionych danych uzyskanych od Komisariatu Policji w Blachowni wynika, iż przestępczość na terenie Gminy Konopiska zmniejszyła się w stosunku do roku 2012 i 2013. W dużej mierze jest to zasługa funkcjonariuszy policji, którzy patrolują gminę.

Najczęściej występującymi przestępstwami na terenie Gminy Konopiska są:

- kradzież,
- kradzieże z włamaniami,
- kradzież i uszkodzenie mienia.

Wykres nr 7. Najczęstsze przestępstwa występujące na terenie Gminy Konopiska

Źródło: dane z Komisariatu Policji w Blachowni

Do innych przestępstw możemy zaliczyć bójki i pobicia, które bardzo rzadko występują w statystykach policyjnych naszej gminy.

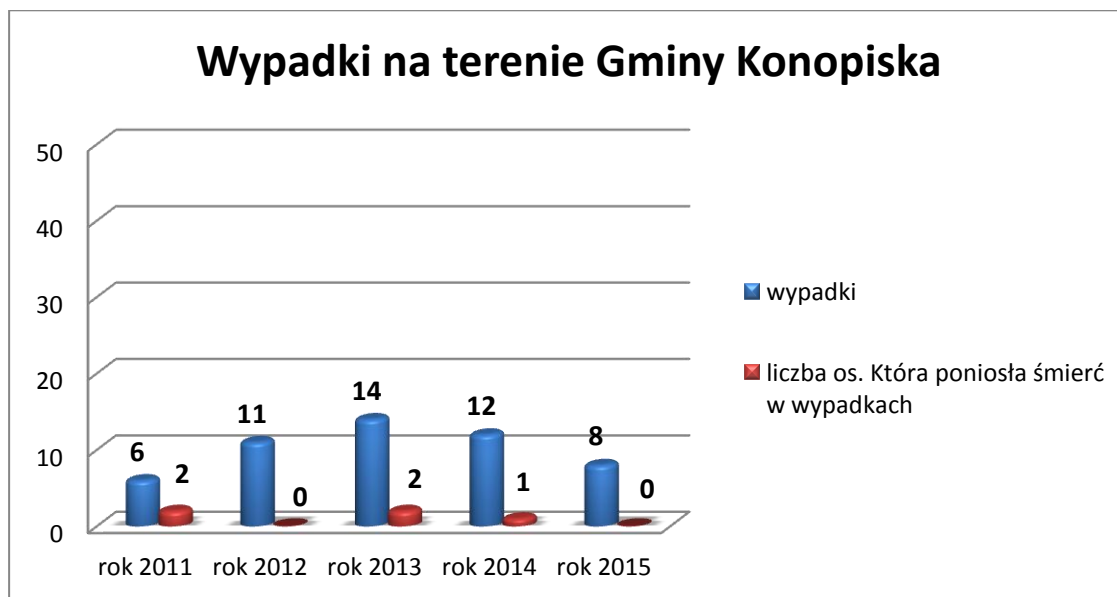
Gmina Konopiska jest obszarem wiejskim, dlatego bardzo istotną rolę w pilnowaniu ładu społecznego odgrywają dzielnicowi. Ich zadaniem jest rozpoznanie i monitorowanie rodzin patologicznych i dysfunkcyjnych (Niebieska Karta) oraz rozpoznanie środowiska nieletnich, u których stwierdzono zachowania wykraczające poza ramy prawa.

Miejscami, w których najczęściej dochodzi do wykroczeń są:

- Konopiska w tym:
 - ✓ ul. Przemysłowa,
 - ✓ ul. Opolska,
 - ✓ ul. Lipowa,
 - ✓ ul. Częstochowska,
- Aleksandria,
- Rększowice,
- Hutki,
- Jamki.

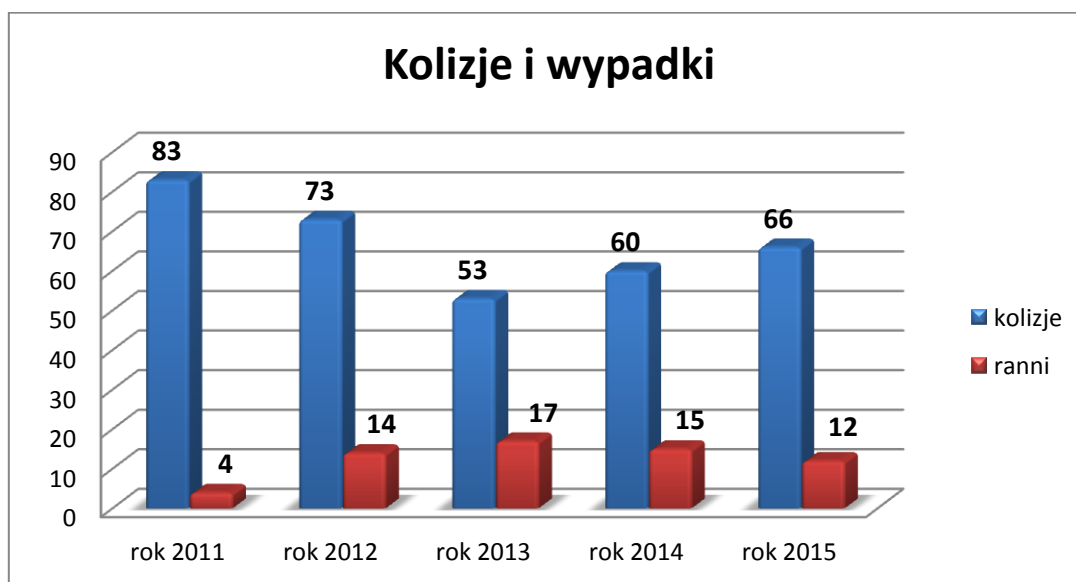
Z danych otrzymanych przez Wydział Ruchu Drogowego KMP w Częstochowie wynika, że w przeciągu 5 lat doszło do 51 wypadków, w których śmierć poniosło 5 osób. Do kolizji na drogach dochodziło 335 razy a rannych było 62 osoby.

Wykres nr 8. Wypadki na terenie Gminy Konopiska w latach 2011 – 2015

Źródło: dane z Komisariatu Policji w Blachowni

Wykres nr 9. Kolizje i ranni na terenie Gminy Konopiska

Źródło: dane z Komisariatu Policji w Blachowni

2.2.3 Poziom życia mieszkańców

Tabela nr 7. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna w Gminie Konopiska

	Jednostka miary	2014
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)		
mieszkania socjalne		
mieszkania	-	15
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	421
Zasoby mieszkaniowe		
ogółem		
mieszkania	-	3141
izby	-	13798
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	299562
Budynki mieszkalne w gminie		
ogółem	-	3066
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
ogółem		
wodociąg	-	2939
ustęp spłukiwany	-	2856
łazienka	-	2759
centralne ogrzewanie	-	2466
gaz sieciowy	-	434
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań		
na wsi		
wodociąg	%	93,6
łazienka	%	87,8
centralne ogrzewanie	%	78,5
Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki		
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m2	95,4
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m2	27,9
mieszkania na 1000 mieszkańców	-	292,2
DODATKI MIESZKANIOWE		
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych		
ogółem		
liczba	szt.	52
kwota	zł	8684
URZĄDZENIA SIECIOWE		
Wodociągi		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	97,5
przyłłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2929
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	269,3

ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	9468
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m3	25,2
Kanalizacja		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	49,9
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1629
ścieki odprowadzone	dam3	145,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	5864
Sieć gazowa		
długość czynnej sieci ogółem w m	m	63318
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	10689
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	52629
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	423
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	394
odbiorcy gazu	gosp.	466
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	276
zużycie gazu w tys. m3	tys.m3	339,2
zużycie gazu w MWh	MWh	3721,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m3	tys.m3	242,0
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	MWh	2655,2
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	1594
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
ogółem		
wodociąg	%	88,1
kanalizacja	%	54,5
gaz	%	14,8
Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji wg lokalizacji		
ogółem	%	33,6
w miastach	%	0,0
na wsi	%	33,6
Sieć rozdzielcza na 100 km2		
ogółem		
sieć wodociągowa	km	124,2
sieć kanalizacyjna	km	63,6
sieć gazowa	km	67,0
Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu w gospodarstwach domowych		
ogółem		
woda z wodociągów		
na 1 mieszkańca	m3	25,2
na 1 korzystającego	m3	28,4
gaz z sieci		
na 1 mieszkańca	m3	31,7
na 1 korzystającego	m3	212,8

Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy w czasie doby w badanym roku		
woda dostarczana do wodociągu	dam3	0,8
woda sprzedana z wodociągu ogółem	dam3	0,8
woda sprzedana z wodociągu gospodarstwom domowym	dam3	0,7
Przedsiębiorstwa świadczące usługi w gminie w badanym roku		
przedsiębiorstwa świadczące usługę (dostarczające wodę)	ob.	1
Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej		
ogółem	-	0,5

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

2.2.4 Zatrudnienie i rynek pracy

Od wielu lat sytuacja na lokalnym rynku pracy jest trudna. Dużym problemem społecznym w powiecie częstochowskim, podobnie jak i w całym kraju jest bezrobocie. Wzrost stopy bezrobocia nastąpił w latach 2012 i 2013, od 2014 stopa bezrobocia spada. Zgodnie z danymi WUP w Katowicach powiat częstochowski cechuje się drugą co do wielkości stopą bezrobocia w całym województwie. W grudniu 2014 roku stopa bezrobocia w powiecie częstochowskim wyniosła 18,0% i uległa znacznemu zmniejszeniu, do lat poprzednich, w listopadzie 2015 roku osiągnęła poziom 14,4 %. Na koniec 2013 roku stopa bezrobocia wynosiła 21,3%, natomiast w 2012 i 2011 roku odpowiednio 20,5% oraz 18,6%. Powyższe wyniki wskazują na występowanie istotnych problemów na lokalnym rynku pracy w zakresie zatrudnienia, podaży i popytu na pracę. W związku z dużo mniejszą chłonnością lokalnego rynku pracy i możliwością absorpcji siły roboczej stopa bezrobocia jest na bardzo wysokim poziomie, wyższym niż przeciętna stopa dla województwa śląskiego i dla całego kraju. Negatywna fluktuacja zatrudnienia w regionie powoduje, że stopa bezrobocia przez długi okres utrzymuje się na wysokim dwucyfrowym poziomie.

Tabela nr 8. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia				
Okres	Kraj	Województwo śląskie	Powiat częstochowski	Miasto Częstochowa
2011, grudzień	12.5%	10.2%	18.6%	12.2%
2012, grudzień	13.4%	11.1%	20.5%	13.6%
2013, grudzień	13.4%	11.3%	21.3%	13.8%
2014, grudzień	11.4%	9.6%	18.0%	11.2%
2015, listopad	9,6%	8,1%	14,4%	8,50%

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku zarejestrowało się 9 124 bezrobotnych osób zamieszkałych na terenie powiatu częstochowskiego, w tym 4 255 kobiet – 46,6% ogółu zarejestrowanych w 2014 roku osób bezrobotnych oraz 4 869 mężczyzn – 53,4% ogółu osób rejestrujących się w 2014 roku. W porównaniu do 2013 roku należy zauważyć, że liczba rejestracji osób bezrobotnych zmniejszyła się o 12,0% tj. o 1 244 osoby. W 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 1 097 absolwentów, w tym 619 kobiet oraz 478 mężczyzn. Największy odsetek osób rejestrujących się w PUP w 2014 roku stanowili bezrobotni mieszkańcy powiatu częstochowskiego, posiadający inny zawód lub bez zawodu. W całym 2014 roku zarejestrowano aż 1 585 osób bez zawodu. Procentowy udział osób bezrobotnych w tej kategorii, w strukturze napływu wynosił – 17,4%.

Od 2014 roku na lokalnym rynku pracy w powiecie częstochowskim wystąpiły bardzo pozytywne zjawiska. Po kilku latach wzrostu liczby osób bezrobotnych, napływu bezrobotnych oraz ograniczonej liczbie ofert pracy, zmieniły się najważniejsze wskaźniki dotyczące bezrobocia rejestrowanego. Zahamowany został sukcesywny wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców powiatu częstochowskiego notowany na ostatni dzień danego roku, zmniejszyła się liczba rejestracji osób bezrobotnych w całym 2014 roku oraz zwiększyła się liczba dostępnych ofert pracy. Te dane stanowią podstawę do stwierdzenia, że 2014 rok był rokiem ważnych zmian dotyczących bezrobocia na lokalnym rynku pracy.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych według danych na koniec 2014 roku była najniższa w okresie ostatnich 4 lat. Należy jednak zauważyć, iż spadek liczby bezrobotnych nie jest tak dynamiczny jak w latach 2007 – 2008 roku.

Tabela nr 9. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Konopiska

LATA	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	557	587	707	716	589	471
Mężczyźni	291	284	351	354	282	223
Kobiety	266	303	356	362	307	248

Źródło: dane Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie

Tabela nr 10. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Konopiska

	Jednostka miary	2014
BEZROBOCIE REJESTROWANE		
Bezrobotni zarejestrowani wg płci		
ogółem	osoba	589
mężczyźni	osoba	282
kobiety	osoba	307
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci		
ogółem	%	8,5
mężczyźni	%	7,7
kobiety	%	9,4
PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD		
Pracujący wg płci		
ogółem	osoba	1246
mężczyźni	osoba	722
kobiety	osoba	524
Pracujący na 1000 ludności		
ogółem	osoba	116

Źródło Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Z powyższych danych wynika, iż liczba osób bezrobotnych na terenie gminy spada, nadal większą liczę bezrobotnych stanowią kobiety.

Według danych PUP Częstochowa w końcu listopada 2015 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w wynosiła 15 343 osoby i w porównaniu z poprzednim miesiącem zwiększyła się o 44 osoby (o 0,3%). Bezrobotni poprzednio pracujący w liczbie 13 030 stanowili 84,9% ogółu zarejestrowanych, natomiast dotychczas niepracujący – 2 313 osób tj. 15,1%. W powiecie częstochowskim poziom bezrobocia wynosił 6 291 osób tj. o 113 osób więcej (o 1,8%) niż w poprzednim miesiącu. W Gminie Konopiska nastąpił spadek liczby bezrobotnych o 3 osoby.

2.3 Środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne

2.3.1 Przyroda Gminy Konopiska

Gmina Konopiska pod względem przyrodniczym jest stosunkowo uboga. Występuje tu pięć głównych typów siedlisk, w dużym stopniu o charakterze sztucznym, zmienionym przez gospodarkę ludzką. Są to: obszary zurbanizowane, grunty orne z śródpolnymi zagajnikami, łąki i pastwiska, lasy oraz tereny bagienne - w tym torfowiska. Istnieje silna tendencja do zabudowania nowych powierzchni, co odbija się negatywnie na stanie środowiska przyrodniczego oraz walorach krajobrazowych.

Terenów o charakterze naturalnym lub prawie naturalnym jest na obszarze gminy niewiele., prawie wszystkie dotyczą dolin rzecznych, torfowisk oraz niedużych części lasów, i poza jednym wyjątkiem, nie podlegają żadnej ochronie prawnej.

Obszary zurbanizowane

Na obszarze gminy jest usytuowane 15 miejscowości, najczęściej typu długich ulicówek. Mają one charakter podmiejski, z przeważającą zabudową jednorodzinną. Zabudowa wyższa, wyraźniej zaznaczona w krajobrazie, jest reprezentowana głównie przez kościoły, kilka bloków mieszkalnych w Wygodzie oraz parę budynków publicznych w centrum Konopisk. Bardzo dobrze przedstawia się zieleń ogródkowa, bogata w gatunki często oryginalnych roślin, z żywopłotami a nawet z oczkami wodnymi i pojedynczymi, niekiedy okazałymi drzewami. Zachowały się fragmenty dwóch parków podworskich (w Konopiskach i w Aleksandrii), ze skupieniami starych drzew, często posiadających wymiary pomnikowe. Na podkreślenie zasługuje samo centrum Konopisk, które swój wygląd w dużym stopniu zawdzięcza obecności wielu sędziwych drzew, będących pozostałością po dworskim parku. Należy do nich Aleja Lipowa (zbiorowy pomnik przyrody), złożona z 9 prawie dwustuletnich lip drobnolistnych. Ponadto w rozproszeniu rosną tu bardzo okazałe wiązy bezszypułkowe, z których najstarszy ma aż 530 cm obwodu. Nie mniej imponujące są dęby szypułkowe, szczególnie okaz przy remizie strażackiej, o obwodzie 515 cm (pomnik przyrody). Na pobliskim cmentarzu rośnie wielogatunkowa grupa także starych drzew, z których rosnący w rogu klon pospolity osiągnął obwód pnia 400 cm (ma wymiary drzewa pomnikowego). Bardzo malownicza jest także alejka robiniowa („akacyjowa”), prowadząca do starej rządcówki w Aleksandrii.

Obszary zurbanizowane, mimo że są środowiskami silnie przekształconymi, to dzięki obfitej i zróżnicowanej bazie pokarmowej oraz istnieniu wielu zakamarków, dających szansę ukrycia się, są bardzo licznie zasiedlone przez zwierzęta. Do najbardziej widocznych należą ptaki. Można tu spotkać wiele ich gatunków, w tym tak typowych dla wiejskiej infrastruktury jak np. jaskółka dymówka i oknówka, kopciuszek, pliszka siwa,

sierpówka, wróbel domowy czy szpak. Ze środowisk leśnych przeniosły się na podwórkę m.in.: zięba, bogatka, modraszka, kos, kwiczoł, dzwonec, słowik rdzawy, kulczyk i drozd śpiewak., z miedz i łąk wnika sroka, łożówka, cierniówka, piegża, makolągwa a nawet krętogłów, zaś z odległych środowisk górskich przywędrowały jerzyki, kawki i płomykówki, zajmując zakamarki najwyższych budowli. Do niedawna na drzewach cmentarza w Konopiskach gniazdowała wielka kolonia gawronów, jednak z powodu dużych szkód została skutecznie wypłoszona. Inny ornitologiczny symbol polskiej wsi - bocian biały – ma gniazdo w Hutkach. Z licznej grupy synantropijnych ssaków warto wymienić kunę domową, podobnego do myszy zębiełka karliczka oraz nietoperze. Te ostatnie, konkretnie nocek duży, przez kilkadziesiąt lat tworzyły kolonię rozrodczą na strychu kościoła w Konopiskach.

Grunty orne

Pola uprawne zajmują obszar około 35% powierzchni gminy. Dominują tu słabo urodzajne gleby kompleksu żytnio-ziemniaczanego, na których uprawiane jest żyto, owies, ziemniaki, seradela i łubin. Z przyrodniczego punktu widzenia bardzo interesujące są zespoły segetalnych chwastów, związanych z ekstensywną formą gospodarowania. Należą do nich m.in.: szelężnik, ostróżka polna, mak polny i kąkol polny. Fauna pól jest uboga, ale w przypadku Konopisk reprezentowana przez dwa unikatowe, bardzo już rzadkie gatunki płazów: ropuchę paskówkę i grzebiuszkę ziemną. Także tylko w takim środowisku występuje kuropatwa, do niedawna pospolity, obecnie zagrożony wyginięciem ptak łowny oraz pospolitsze: skowronek polny, bażant i pliszka żółta. Ssaki są reprezentowane przez wiele gatunków, często szkodliwych, jak np. mysz polna, nornik polny, lis czy dzik, ale także pożądanych elementów wiejskiego krajobrazu, takich jak sarny czy zające.

Łąki i pastwiska

Obszary trawiaste pokrywają około 20% powierzchni gminy, lecz konsekwentnie, wraz ze stopniowym zaprzestaniem ich użytkowania i zarastaniem przez drzewa, procent ten zmniejsza się. W zależności od warunków wykształciły się one w różny sposób, tworząc dość zróżnicowane biocenozy. Najbardziej rozpowszechnione są łąki wyczyńcowe i rajgrasowe. Te ostatnie wiosną i latem tworzą bardzo malownicze aspekty, których barwa zależy od aktualnie kwitnącego gatunku, np. biała – złocień właściwy, żółta – jaskier ostry, różowa – rzeżucha łąkowa, czerwona – firletka poszarpana.

Na terenach podmokłych występują kwaśne łąki mszyste, mokre psiary oraz różnego rodzaju turzycowiska. Do najrzadszych a jednocześnie najpiękniejszych należą łąki trzęślicowe, występujące miejscami w wilgotnych obniżeniach w okolicy Walaszczyk

i Kopalni. Rosną na nich rzadkie, często podlegające ochronie prawnej, efektownie kwitnące rośliny: kosaciec syberyjski, mieczyk dachówkowaty, goryczka wąskolistna i kilka gatunków storczyków.

Fauna łąk jest bogata w gatunki i charakterystyczna. Jest to prawdziwe królestwo bezkręgowców, z dużą liczbą kolorowych motyli, przeróżnych błonkówek oraz polujących na nie pająków. Żyją tutaj także wyspecjalizowane gatunki ptaków, z rzadkim derkaczem i przepiórką na czele., ponadto pospolitsze: pokląskwa, potrzuszcz, świergotek łąkowy i świerszczak.

Charakterystycznym i bardzo wartościowym elementem krajobrazu łąk, a także pól, są miedze, z zaroślami tarniny i pojedynczymi, niekiedy okazałymi drzewami - najczęściej gruszą polną. To swoista i często niedoceniona biocenoza, zamieszkała przez wyspecjalizowane zwierzęta, np. jarzębatkę, dzierzbę gąsiorka i srokosza oraz dudka. Jest to także ulubione schronienie dla kuropatw, bażantów, saren i zajęcy. Jako czynnik stabilizujący i poprawiający mikroklimat, pełni także funkcję praktyczną.

Lasy

Lasy pokrywają prawie 30% powierzchni gminy i wraz ze stopniowym zarastaniem ugorów wielkość ta zwiększa się. Przeważają lasy iglaste czyli bory, z dominacją a często monokulturą sosny. W zależności od warunków siedliskowych dzielą się one na kilka typów: bory mieszane i bory świeże, które zajmują największy obszar, oraz małe powierzchniowo enklawy borów wilgotnych, bagiennych i chrobotkowych borów suchych. Lasy liściaste występują rzadko. Są to głównie małe fragmenty olsów i łęgów olszowo-jesionowych, zachowane miejscami w wilgotnych obniżeniach oraz w dolinach rzecznych.

Roślinność borów jest uboga w gatunki i dość jednolita. W runie dominuje borówka czernica, tworząc zwarte łany i dostarczając ludziom cennych jagód. Bardzo rzadko występuje chroniony pomocnik baldaszkowaty. Za to grzyby występują obficie. Do najliczniej zbieranych należy podgrzybek brunatny, koźlarz szary i maślak zwyczajny. Nieco rzadsze, zależne od tzw. wysypu, są gatunki bardziej przez grzybiarzy poszukiwane: borowik szlachetny, koźlarz czerwony, kurka-pieprznik jadalny i kania czubajka. Grzyby niejadalne, jak np. muchomory, olszówki, maślanki, łuszczeniaki i różne gatunki gąsek są bardzo pospolite i od lata do jesieni ich barwne kapelusze stanowią prawdziwą ozdobę lasów.

Świat zwierząt jest typowy, niczym szczególnym nie wyróżniający się. Żyją tu żaby trawne, żmije zygzakowate, wiele ptaków (m.in. mysikrólik, muchołówka żałobna, pełzacz ogrodowy, lerka, lelek i jastrząb) oraz trudne do obserwacji ssaki. Dzięki temu, że lasy gminy stanowią zachodnią krawędź ogromnego kompleksu lasów lubliniecko-

tarnogórskich, można tu stwierdzić obecność największych w Polsce zwierząt kopytnych, tj. dzika i jelenia a nawet łosia.

Doliny rzeczne

Przez obszar gminy płyną trzy potoki: Konopka, Rększówka i Trzepizurka. Pierwsza z nich, jednocześnie największa, została zmeliorowana, tracąc w ten sposób pierwotną wartość przyrodniczą. Natomiast pozostałe zachowały naturalne, silnie meandrujące koryto, którym płynie wartka, czysta woda. Wszystkie jednak cieki, wraz ze swymi dolinami, niezależnie od wielkości, są niezwykle wrażliwym, wartościowym ekosystemem, który dla bardzo wielu organizmów stanowi naturalną sieć migracji, zaś dla człowieka – z jednej strony jest źródłem życiodajnej wody a z drugiej – nieobliczalnym zagrożeniem powodzią.

- *Konopka* płynie szeroką, wyraźnie zaznaczoną w terenie doliną, dzieląc obszar gminy na dwie części. Na wysokości Jamek spiętrzone jej wody tworzą zbiornik rekreacyjny „Pajak”, który wraz z sąsiadującym stadionem „Orlik” stanowi atrakcyjny dla mieszkańców kompleks sportowo-wypoczynkowy.

W dalszej części dolina przyjmuje bardziej naturalny charakter, po brzegach występują zabagnione szuwały turzyc i sitowia leśnego oraz małe zagajniki olsowe. Na szczególną uwagę (i ochronę) zasługuje oczko wodne (porzucony stawik) w pobliżu przysiółka Piła. Jest ono w połowie pokryte płem torfowcowym oraz wodnymi makrofitami, z masowo rosnącym bobrkiem trójlistkowym. Żyje tu duża kolonia żaby jeziorkowej, zaś gody odbywa rzadka grzebiuszka ziemna. Po drugiej (północnej) stronie potoku znajduje się długi kompleks stawów rybnych, częściowo użytkowanych. Wraz z sąsiadującymi zagajnikami łągowymi tworzy atrakcyjną mozaikę.

Przy granicy gminy, blisko Wąsoszy, znajduje się kolejny, bardzo wartościowy kompleks przyrodniczo-krajobrazowy – zespół bagienno-wodny „Smugi”. Składają się na niego: trzy zbiorniki wodne pochodzenia zapadliskowego (jeden bardzo duży z otwartym lustrem wody i szerokim pasem trzcin, dwa mniejsze – zabagnione), potok Konopka, pogórnice warpie ze starymi dębami oraz kopalniana hałda. Jest to miejsce wyjątkowe: rosną tu rzadkie rośliny: listera jajowata, kukułka szerokolistna i grąźel żółty., żyją różnorodne gatunki zwierząt, w tym chronione prawem unijnym kumaki nizinne, derkacz i błotniak stawowy, ponadto różanka, żaba śmieszka, wodnik, rybitwa rzeczna, łabędź niemy, kaczka czernica, perkoz dwuczuby, perkozek, trzcinia, rokitniczka i wiele innych.

- *Rększówka* to nieduży potok (nazywany także Rększowiczanką) prowadzący wody z Góry Rększowskiej i Kamionki. W czystej, szybko płynącej wodzie rosną rośliny wodne: rdestnica połyskująca i włosienicznik wodny. Fauna wodna jest reprezentowana przez dwa unikatowe gatunki: ważkę szklarnika leśnego i minoga ukraińskiego.

Wzdłuż brzegów w postaci szpaleru rośnie kadłubowa postać łągu olszowo-jesionowego. Bliżej Hutek potok tworzy malowniczy wąwóz, zasłonięty łągowymi zaroślami oraz liściastym lasem, o częściowo grądowym charakterze. Na wysokości ronda w Rększowicach terasa zalewowa dolinki rozszerza się, tworząc zabagnioną młakę, porośniętą przez sitowie leśne i skrzyp bagienny, z udziałem rzadkiej czermieni błotnej i rutewki orlikolistnej. Aż do ujścia do Konopki potok ma naturalny charakter.

- *Trzepizurka* jest małym, w dużej części śródleśnym ciekim, szczęśliwie uratowanym przed fatalną modą melioracji „wszystkiego co płynie”. Nad brzegami rosną nieduże zagajniki łągowe. Rośnie tu liczydło górskie – bardzo rzadki na niżu gatunek górski. Do Trzepizurki wpływają dwa mniejsze cieki: Żabianka i Brzozowianka., oba o naturalnym korycie z zachowanymi łągowymi zaroślami. Ten ostatni jest szczególnie interesujący z racji asymetrycznej, częściowo skarpowej budowy doliny. Jego wody zasilają kilka stawów rybnych, częściowo porośniętych szuwarem wąskopałkowym. W dolince występuje efektowna roślina górską – ciemiężycą zieloną.

Torfowiska i bagna

Miejsca ze stagnującą przez większość roku wodą, zarówno w obszarze leśnych wododziałów jak i w śródląkowych, zapadliskowych obniżeniach podlegają procesom torfienia, zarastając mszystym płem. Jest to bardzo specyficzne środowisko, w którym występują wyspecjalizowane gatunki roślin i zwierząt. Na obszarze gminy zachowało się kilka torfowisk.

- *Bagno w Korzonku (użytek ekologiczny „Jeziorko”)* - tworzy go mozaika zbiorowisk roślinnych typowych dla torfowiska wysokiego, torfowiska przejściowego oraz zbiorowiska szuwarowe. W obrębie powierzchni torfowiska znajdują się dwa stosunkowo duże zbiorniki wodne, powstałe w wyniku eksploatacji torfu. Rosną tu gatunki chronione i rzadkie dla Polski, jak np.: rosiczka okrągłolistna (tysiące okazów), grzybienie północne, przygiętka biała, modrzewnica, bagno zwyczajne, żurawina błotna i borówka bagienna. Zwierzęta są reprezentowane przez żurawia i brodziec samotnego. Od 2009 r. obszar ten podlega ochronie w ramach sieci Natura 2000.

- *Bagna w Pohulance* - to dwie zabagnione niecki, częściowo zarośnięte torfowcowym płem, usytuowane z dwóch stron zalesionej wydmy. Razem tworzą wartościowy przyrodniczo i atrakcyjny krajobrazowo kompleks. Rosną tu typowo **torfowiskowe** rośliny, z których wełnianka wąskolistna i pochwowa tworzą charakterystyczny aspekt. Na podkreślenie zasługuje obecność dwóch dużych kolonii żaby jeziorkowej.

- *Bagno w Brzozowcu* - znajduje się na skraju lasu i łąk. Są to dwa potorfowe wyrobiska: jedno z mszystym płem, drugie z szuwarem pałki szerokolistnej. Oprócz już

wymienionych bagiennych roślin latem masowo zakwita owadożerny pływacz. Także tutaj żyją żaby jeziorkowe, rozmnażają się traszki zwyczajne a nawet pojawia się para żurawi.

- *Łąki w Pałyszu* - na obszarze dawnej eksploatacji rudy powstały liczne, śródłukowe zapadliska ze stagnującą wodą, podlegające procesom torfienia i zarastania makrofitami, głównie trzciną i pałą szerokolistną. Mają one duże znaczenie dla rozmnażania płazów, w tym rzadkiej traszki grzebieniastej i ropuchy paskówki, ale są także miejscem efektywnych godów żaby moczarowej. To stąd rozlegają się każdej wiosny zsynchronizowane chóry rzekotek, które słychać w promieniu nawet do dwóch kilometrów. Tu też żyje tajemnicza zielonka, jeden z najrzadszych w Polsce ptaków, o nocnej aktywności.

Wyżej podane, cenne obszary przyrodnicze gminy z pewnością nie wyczerpują tematu. Może się, bowiem zdarzyć, że tuż za płotem własnej zagrody, na skrawku polnej łąki, w niepozornym zagajniku a nawet we własnym oczku wodnym można napotkać jakiś wyjątkowy okaz naszej Natury. Jak np. żółw błotny, zaobserwowany niedawno w jednym z rowów melioracyjnych Konopisk czy grzybowa rzadkość – żagwica listkowata, od wielu lat rozkładająca pień ściętego dębu w Kopalni. Wystarczy jedynie rozejrzeć się dookoła.

(opracowane przez: Jerzy Zygmunt, Stanisław Cabała)

2.3.2 Park Krajobrazowy „Lasy Nad Górną Liswartą”

Park został utworzony w 1998 wchodzi on w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego (powierzchnia Parku: 38 701 ha, powierzchnia otuliny Parku: 12 045 ha, łącznie 50746 ha; położenie administracyjne: województwo śląskie, gminy Przystajń, Panki i Wręczyca Wielka w powiecie Kłobuck, gminy Blachownia, Konopiska i Starcza w powiecie Częstochowa oraz gminy Boronów, Woźniki, Koszęcin, Herby, Kochanowice i Ciasna w powiecie Lubliniec. Terytorialnie rejon Nadleśnictw Herby, Lubliniec, Koszęcin i Kłobuck).

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” obejmuje zwarty kompleks leśny położony na zachód od Częstochowy, na zachodnim skraju Wyżyny Śląsko-Krakowskiej. Obszar Parku stanowi nieckę, środkiem, której płynie Liswarta, wypływająca na wysokości 315m.n.p.m w pobliżu miejscowości Mzyki. Rzeka płynie szeroką na kilkaset metrów doliną w otoczeniu lasów, łąk oraz zabudowań wsi. Jej największymi dopływami w obrębie Parku są: Olszynka, Turza i Potok Jeżowski.

Lasy zajmują tu 63% powierzchni Parku i jego otuliny, 31% zajęte jest przez użytki rolne, pozostałą część stanowią tereny zabudowane i stawy (ok.6 %) . Lesistość samego parku to 66%. Wśród lasów Parku przeważają bory mieszane świeże oraz wilgotne,

w drzewostanie dominuje sosna zwyczajna. Wzdłuż cieków rosną bogate lasy łąkowe z cennym zbiorowiskiem podgórskiego łągu jesionowego. Cennymi zespołami leśnymi są także spotykane w południowej części Parku grądy niskie z udziałem jesionu i olszy oraz świetlista dąbrowa ze stanowiskami roślin ciepłolubnych. Wśród zbiorowisk roślinności nieleśnej w Parku na uwagę zasługują wrzosowiska, wilgotne łąki oraz zespoły roślinności wodno-torfowiskowej. Z rzadziej spotykanych gatunków roślin na uwagę zasługują taksony chronione, do których należy wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, mieczyk dachówkowaty, rosiczka okrągłolistna i storczyki oraz formy górskie, reprezentowane przez widłaka wrońca i ciemniżycę zieloną. Dużą atrakcją dla turystów jest utrzymujące się w warunkach naturalnych rozległe stanowisko różanecznika katawbijskiego w Kochanowicach.

Świat zwierząt jest reprezentowany przez różnorodne, typowe dla swoich siedlisk taksony. Liczne zbiorniki wodne są zamieszkałe głównie przez ryby, ale także i płazy (12 gat.), na które poluje majestatyczny "herbowy" bielik i pospolitszy – błotniak stawowy. Na stawach łąg nie dawno emigrant z północy – łabędź krzykliwy. Dominujące w parku ekosystemy leśne są zamieszkałe przez wiele ptaków, w tym formy rzadko występujące np. sowa włochatka i bocian czarny. W sumie stwierdzono tu gniazdowanie 127 gatunków. Na ciepłych polankach zachowały się stanowiska bardzo już rzadkiego węża – gniewosza plamistego. Z gromady ssaków żyją tu zarówno drobne gryzonie i ryjówki, tajemnicze nietoperze, jak również bardziej okazałe, np. bóbr, wydra, dzik, jeleni a nawet wilk.

Do najcenniejszych elementów przyrody Parku należą rezerваты przyrody i obszary chronione w ramach sieci Natura 2000. Te pierwsze to: "Cisy nad Liswartą", "Cisy w Łebkach", "Rajchowa Góra" i "Łęg nad Młynówką". Znajdują się tu również użytki ekologiczne: "Bagno w Jeziorze", "Jezioro" czyli "Bagno w Korzonku" chronione jako Natura 2000, "Bagienko w Pietrzakach" oraz projektowany użytek "Brzoza". Na podkreślenie zasługuje obecność bardzo już rzadko spotykanych w Polsce naturalnych lasów łąkowych z masowym udziałem cisa – drzewa zagrożonego wyginięciem. Spośród kilkudziesięciu pomników przyrody warto wymienić głaz narzutowy w Olszynie.

(źródło: www.zpk.com.pl oraz informacje Pana Jerzego Zygmunta)

2.4 Gospodarka

2.4.1 Rolnictwo

Do niedawna (lata 80-te XX-go wieku) gmina miała charakter typowo rolniczy (wcześniej jednak- do lat 60-tych XX-go wieku- znaczna część ludności pracowała przy eksploatacji rud), z powierzchnią użytków rolnych sięgającą 60%. Obecnie najuboższe pola orne są często porzucane i ugorowane, podobnie dzieje się z łąkami, które dość szybko zarastają drzewami.

Gminę Konopiska w dziedzinie rolnictwa można podzielić na dwie części. Obszary podmiejskie posiadające stosunkowo dobre gleby, ale zdegradowane przez szkody górnicze /obniżenia pokopalniane/. Ta część charakteryzuje się opuszczonymi działkami rolnymi z postępującym zakrzaczeniem. Produkcja rolna w tej części jest w zaniku. Sprzyja temu znaczne rozdrobnienie działek, o przeciętnej powierzchni 1-5 ha, nie gwarantujące opłacalności produkcji rolnej.

Pozostała część gminy tj. Aleksandria, Rększowice, Hutki charakteryzuje się słabszymi glebami /piaszczyste, żytńio-ziemniaczane/, natomiast produkcja rolna tam rozwija się. Następuje tam powiększanie gospodarstw poprzez dzierżawę ziemi. Działają tam dwa duże gospodarstwa produkujące mleko oraz kilka hodujących młode bydło rzeźne. Należy podkreślić, że w Aleksandrii zostało stworzone drugie, co do wielkości w Polsce stado bydła szkockiego rasy galovey.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe terenów gminy są szansą na rozwój agroturystyki. Rozwija się również chów koni rekreacyjnych. Istnieją stada koni w Konopiskach, Aleksandrii, Rększowicach.

Należy wspomnieć również o amatorskim pszczelarstwie, pewne znaczenie również ma chów ryb słodkowodnych w Rększowicach, Wąsoszu i na Pile.

Rolnicy gminy chętnie korzystają z funduszy unijnych tzn. z dopłat bezpośrednich oraz płatności do gruntów położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Kilku rolników skorzystało z programów rolno- środowiskowych, kilku z rent strukturalnych, dwoje młodych otrzymało premię z działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”.

Dużym utrudnieniem w gospodarowaniu jest nadmierny wzrost pogłowia dzików, saren i jeleni wyrządzających olbrzymie szkody w uprawach. Z informacji od rolników wynika, że szkody wyrządzają również bobry i wydry.

Gmina Konopiska jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, co przyciąga chętnych do budowy domów, brak planowej zabudowy powoduje w konsekwencji konflikty przybyszów z hodowcami zwierząt.

Aby poprawić efektywność i konkurencyjność gospodarstw należałoby zmobilizować rolników by stworzyli grupy producenckie. Dostosowali produkcję do wymogów unijnych. Podjąć działania w celu wznowienia działalności spółek wodnych by odbudować zdegradowaną infrastrukturę melioracyjną, co poprawiłoby retencję wodną. Najstabsze gleby przeznaczyć na powiększenie powierzchni lasów. Uaktywnić rolników w kierunku sprzedaży bezpośredniej co w znacznym stopniu poprawiłoby opłacalność produkcji. Duże zaplecze łąk i pastwisk stwarza możliwości dalszego rozwoju chowu bydła mięsnego. Zbyt jest zapewniony w ubojni działającej w sąsiedniej gminie. Aby wykorzystać nieuprawiane tereny należałoby rozważyć budowę biogazowni.

Źródło: ŚODR w Częstochowie Ambroży Heluska

2.4.2 Działalność gospodarcza i otoczenia środowiska biznesu

W Gminie Konopiska środowisko otoczenia biznesu jest stosunkowo słabo rozwinięte. Istnieją tutaj jednak liczne organizacje pozarządowe promujące naszą gminę, a przez co sprzyjają rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości.

Ponadto w gminie funkcjonuje m.in. Bank Spółdzielczy w Konopiskach, w którym okoliczni mieszkańcy oraz przedsiębiorcy mogą uzyskać liczne kredyty min.: konsumenckie, rolnicze, rolniczo-preferencyjne, inwestycyjne, obrotowe. Gmina współpracuje z Agencją Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. oraz Śląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Częstochowie, a także Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, instytucje te udzielają porad min. dla lokalnych przedsiębiorców w zakresie programów pomocowych oraz pomagają promować im produkty i usługi.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Wzrost znaczenia sektora prywatnego, znajduje odbicie na mapie gospodarczej Gminy Konopiska, gdzie sektor prywatny przeważa nad sektorem publicznym. Prywatne firmy są przeważnie małe i mają charakter rodzinny tzw. mikroprzedsiębiorstwa, w których zatrudnienie znajduje mniej niż 10 pracowników. Warto zauważyć, że to właśnie przedsiębiorcy, tworzą miejsca pracy dla siebie, a także dla pozostałych mieszkańców gminy i przyczyniają się do znacznego jej rozwoju.

Tabela nr 11. Podmioty według klas wielkości Gmina Konopiska dane z 2014 r.

Podmioty wg klas wielkości	
ogółem	907
0 – 9	875
10 – 49	27
50 – 249	5

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Według danych GUS na terenie gminy działa 765 podmiotów gospodarczych, których właścicielami są osoby fizyczne oraz 142 osoby prawne i jednostki organizacyjne niemających osobowości prawnej.

Tabela nr 12. Podmioty Gospodarki Narodowej wpisane do rejestru REGON – Gmina Konopiska

	Jednostka miary	2014
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON		
Podmioty wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	-	907
sektor publiczny - ogółem	-	26
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	-	22
sektor prywatny - ogółem	-	881
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	765
sektor prywatny - spółki handlowe	-	37
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	5
sektor prywatny - spółdzielnie	-	2
sektor prywatny - fundacje	-	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	-	25

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Tak jak w całej Polsce w Gminie Konopiska przeważają firmy: handlowe (sklepy: odzieżowe (około 85 sklepów w centrum odzieżowym), ogólnospożywcze, przemysłowe, ogrodnicze i wielobranżowe, a także rozwija się sprzedaż przez Internet, hurtownie chemiczne i AGD), usługowe (m.in. fryzjerstwo, kosmetyka, krawiectwo, pośrednictwo ubezpieczeniowe, mechanika i diagnostyka samochodowa, blacharstwo, lakiernictwo), produkcyjne i transportowe, a także remontowo-budowlane (m.in. produkcja: kostki

brukowej, ogrodzeń i półfabrykatów i stolarki okiennej, zakłady: ślusarskie, murarskie). Na terenie gminy świadczone są także usługi gastronomiczne oraz agroturystyczne.

Działają też większe firmy tj.: zakład stolarski, zakłady kamieniarskie, producent grzałek i elementów grzejnych, zakłady mięsne, zakład przetwórstw owoców i warzyw, browar, piekarnia, cukiernia, kuźnia, tartaki, rozlewnia gazu, stacje paliw.

Tabela nr 13. Podmioty gospodarcze wg klasyfikacji kodów PKD dane z 2014 r.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007		
ogółem	-	765
Sekcja A	-	21
Sekcja C	-	128
Sekcja E	-	3
Sekcja F	-	101
Sekcja G	-	251
Sekcja H	-	72
Sekcja I	-	19
Sekcja J	-	11
Sekcja K	-	23
Sekcja L	-	7
Sekcja M	-	45
Sekcja N	-	16
Sekcja P	-	12
Sekcja Q	-	21
Sekcja R	-	6
Sekcje S, T, U	-	29
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji		
ogółem	-	142
Sekcja A	-	2
Sekcja C	-	23
Sekcja E	-	3
Sekcja F	-	4
Sekcja G	-	27
Sekcja H	-	5
Sekcja I	-	1
Sekcja J	-	1
Sekcja K	-	1
Sekcja L	-	3
Sekcja M	-	1
Sekcja O	-	8
Sekcja P	-	23
Sekcja Q	-	3
Sekcja R	-	11
Sekcje S i T	-	26

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela nr 14. Sekcje PKD

Sekcja	Polska klasyfikacja działalności (PKD)
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Sekcja F	Budownictwo
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Sekcja J	Informacja i komunikacja
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
Sekcja P	Edukacja
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
Sekcja S	Pozostała działalność usługowa
Sekcja T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Z powyższych danych wynika, iż najwięcej podmiotów gospodarczych osób fizycznych i prawnych prowadzi działalność w branżach:

1) Sekcja G (dział 45-47 PKD) obejmującej min.

- sprzedaż hurtową i detaliczną pojazdów samochodowych, nowych i używanych,
- naprawy i konserwację pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- odsprzedaż (sprzedaż bez przetwarzania) nowych i używanych artykułów użytku osobistego i artykułów gospodarstwa domowego prowadzoną przez sklepy, domy towarowe, domy sprzedaży wysyłkowej, na straganach, przez domokrądców i akwizytorów, spółdzielnie konsumenckie, domy aukcyjne, Internet itp.;

2) Sekcja C (dział 10-33 PKD) obejmującej m.in.

- produkcję artykułów spożywczych, napojów, wyrobów tekstylnych, odzieży. Obuwia, wyrobów z : drewna, tworzyw sztucznych , mineralnych surowców niemetalicznych, stali, wyrobów metalowych i mebli.

Wśród osób fizycznych dominuje także:

1) Sekcja F (dział 41-43 PKD) obejmującej budownictwo:

- roboty ogólnobudowlane dotyczące wszystkich rodzajów budynków,
- roboty związane z budową autostrad, ulic, dróg, chodników,
- instalacji gazowych, wodnych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i wentylacyjnych,
- instalowanie anten, wykonywanie instalacji alarmowych i pozostałych instalacji elektrycznych,
- instalowanie przeciwpożarowego systemu zraszającego,
- instalowanie dźwigów osobowych i towarowych oraz schodów ruchomych itp.,
- zakładanie izolacji cieplnych, wodnych, dźwiękochłonnych,
- roboty blacharskie,
- zakładanie przemysłowych instalacji chłodniczych, systemów oświetleniowych, a także roboty wykończeniowe i remontowe.

2.4.3 Turystyka

Gmina Konopiska to obszar atrakcyjny pod względem turystycznym, nie tylko ze względu na walory krajobrazowe i przyrodnicze, ale także na zabytki przeszłości.

- **Kapliczka Św. Jana Chrzciciela w Konopiskach** - zlokalizowana w centrum miejscowości, wybudowana po 1782 roku. Jest to najstarszy zabytek Gminy. Zdobia ją dwie piękne, barokowe figury aniołów z I poł. XVII wieku- obecnie w trakcie konserwacji.
- **Cmentarz parafialny** - jedyny obiekt w gminie, wpisany do Rejestry Zabytków (wraz z ogrodzeniem, bramą i kaplicą cmentarną pod wezwaniem Św. Krzyża). Pochodzi z XIX wieku. Znajdują się na nim unikatowe nagrobki z piaskowca oraz grobowiec, w którym pochowany jest ks. Jakub Kordecki, zmarły w 1893- grobowiec ma formę budynku krytego dachówką. Warto wymienić również kamienne obeliski na grobach Aleksandra Waiznera, Katarzyny Kiser i małżeństwa Wieczorek.
- **Drewniane, dawne ambulatorium w Wygodzie** - wybudowane w połowie XIX wieku, było dawną siedzibą przychodni lekarskiej w Konopiskach.
- **Zespół dworski w Aleksandrii** - dawna leśniczówka wraz z przynależnymi do niej budynkami gospodarskimi.

- **Kościół Św. Walentego w Konopiskach** - jedna z najbardziej okazałych budowli na terenie gminy. Pierwszy kościół w tym miejscu, modrzewiowy, powstał w 1614 roku. W późniejszych latach był rozbudowywany. W 1901 roku podjęto uchwałę o konieczności budowy nowego kościoła. Plan i kosztorys wykonał Franciszek Nowicki, pomocnik gubernialnego budowniczego w Piotrkowie Trybunalskim. Fundamenty poświęcono 23 czerwca 1903 roku. Prace budowlane trwały do roku 1910. W 1912 roku ustawiono ołtarz boczny NMP autorstwa A. Małka z Częstochowy. Umieszczono w nim obraz serca Pana Jezusa jako zasuwę. W 1913 roku ustawiono kolejny boczny ołtarz, przedstawiający Św. Barbarę, również autorstwa A. Małka z Częstochowy. Jako zasuwę umieszczono w nim obraz Józefa z Dzieciątkiem. Nowy kościół został konsekrowany 4 czerwca 1914 roku i otrzymał tytuł Św. Walentego i Św. Wawrzyńca. Ołtarz główny wyposażono w relikwie św. Wincentego Krescencjusza. W 1927 roku zamontowano pod głównym ołtarzem dębową balustradę w neogotyckim stylu. Rok później do użytku zostały oddane 25-cio głosowe organy, skonstruowane w Czechosłowacji przez firmę Riegera. W 1930 roku ustawiono duży ołtarz, który uzupełniono o figury: Św. Stanisława Kostki, Św. Władysława, Św. Kazimierza Królewicza- wszystkie wykonane przez p. Suchodolskiego z Sochaczewa, grupę figur „Święty Walenty uzdrawiający epileptyka” autorstwa p. Stycznia z Krakowa oraz obraz Św. Wawrzyńca, namalowany przez częstochowskiego malarza B. Rutkowskiego. W 1946 roku położona lamperię stiukową, wykonaną przez Antoniego Bartyzela z Węglowic. Pięć lat później zakupiono 24 figury do żłobka oraz stacje Drogi Krzyżowej w stylu romańskim. W 1952 roku wzbogacono zbiory parafialne o obraz Św. Andrzeja Boboli, zamówiony przez ks. Władysława Kiełbasińskiego, jako dziękczynienie za ocalenie życia w czasie wojny. W 1969 roku zlecono prof. Stanisławowi Szmucowi z ASP w Krakowie malowanie wnętrza kościoła. W oknach umieszczono witraże - w nawach bocznych stacje Drogi Krzyżowej, w prezbiterium Zesłanie Ducha Świętego. Obecnie kościół ma charakter neogotycki, jest świątynią trójnawową, bazylikową, z kaplicą i wschodnią wieżą, o sklepieniu Krzyżowo-żebrowym. Wewnątrz znajduje się również odrestaurowana rokokowa drewniana chrzcielnica z XVIII wieku z pokrywą w formie rzeźby, przedstawiającej baranka na księdze. Chrzcielnica ta znajdowała się kiedyś w dawnym, modrzewiowym kościele. W Muzeum Archidiecezjalnym w Częstochowie znajdują się pochodzące z XIV wieku obrazy, należące do parafii- niektóre przedstawiają nieznanego świętego, są również obrazy przedstawiające Św. Wawrzyńca i Św. Walentego, pochodzące z dawnego ołtarza głównego, a także obraz Św. Marii Magdaleny i obraz Św. Pawła Pustelnika, malowany na desce, pierwotnie używany jako zasuwa. Do Muzeum trafiły również obrazy Matki Boskiej Bolesnej z przełomu XVII i XVIII wieku, obraz „Chrystus i jawno grzesznica” z II poł. XVIII

wieku, rokokowy obraz Św. Floriana, wizja Św. Antoniego Padewskiego z pocz. XIX wieku, obraz Św. Barbary, podobizna Św. Izydora i barokowy obraz Św. Trójcy.

- **Parafia w Aleksandrii** - ustanowiona 11 października 1982 roku, po wielu problemach i szykanach ze strony ówczesnych władz, starających się zablokować powstanie kościoła. Początkowo msze odbywały się w domach, później w zaadaptowanej na te potrzeby stodole. Pierwszym duszpasterzem parafii był ks. Andrzej Walaszczyk, kolejnym wikariuszem terenowym ks. W. Dylakiewicz (dzięki niemu powstał w Aleksandrii cmentarz). W 1989 roku ks. Henryk Pacud uzyskał pozwolenie na budowę kościoła i Plebanii. Pierwsza Msza Święta w nowym kościele odbyła się 7 czerwca 1992, a 13 czerwca dokonano poświęcenia parafii. W kolejnych latach dokonywano wiele unowocześnień, wykonywane były prace wykończeniowe, wzbogacano również elementy wystroju. Uroczyste poświęcenie Kościoła pw. Św. Maksymiliana Marii Kolbego nastąpiło w 2000 roku, dokonane przez arcybiskupa Stanisława Nowaka.

- **Parafia w Rększowicach** – budynek kościoła, dla zmylenia władz, oficjalnie zarejestrowano jako bukaciarnia (budynek, przystosowany do hodowli cieląt). Pierwszą mszę odprawiono w grudniu 1979 roku. Przez kolejne 28 dni wierni czuwali i bronili kościoła przed władzami, za co spotkali się z represjami. Parafia została erygowana w 1982 roku przez ks. Stefana Jachimczaka. W kolejnych latach była wzbogacana w elementy architektoniczne i dekoracyjne. Dziś, ze względu na swoją historię i architekturę jest chętnie odwiedzana przez pielgrzymów i turystów. Ważnym elementem parafii jest krzyż, wyeksponowany na ołtarzu kościoła. Pochodzi z 1966 roku. Funkcjonariusze SB nie dopuścili do ustawienia krzyża przy drodze- został przepiłowany w dwóch miejscach. Władze próbowały całkowicie zniszczyć krzyż, został jednak ukryty w wieży kościoła pw. św. Walentego w Konopiskach i dzięki temu ocalał.

- **Kapliczka w Rększowicach**

- **Kapliczka w Hutkach**

- **Kapliczka w Korzonku**

- **Wzgórze krzyży na cmentarzu w Aleksandrii** - upamiętnia ofiary faszyzmu i komunizmu.

- **Golgota w Konopiskach** - pomnik poświęcony mieszkańcom Gminy Konopiska, którzy polegli w wojnie bolszewickiej oraz w czasie II wojny światowej.

- **Stanowisko strzelnicze z okresu II Wojny Światowej w Konopiskach** - w formie żelbetonowego elementu wkopanego w ziemię.

Atrakcyjność turystyczną gminy oprócz zabytków przeszłości oraz warunków naturalnych podkreślają również wartości kulturowe. Gmina Konopiska posiada dogodne

warunki do rozwoju turystyki oraz agroturystyki. Stanowi miejsce czynnego wypoczynku dla amatorów turystyki pieszej i rowerowej.

- **Szlaki piesze i rowerowe** - w związku z realizacją projektu pn. „Wzrost rozpoznawalności oferty turystycznej Gminy Konopiska poprzez realizację kampanii promocyjnej” współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 na terenie gminy zostały wyznaczone i oznakowane szlaki piesze i rowerowe.

Realizacja projektu pozwoliła na zrealizowanie założeń i wytyczenie dwóch pętli widokowo – historycznych po terenie gminy Konopiska. Pętle te są komplementarne z innymi szlakami rowerowymi i pozwalają na kompleksowe rozwiązanie dla osób korzystających z nich z różnych stron gminy. Ponadto na trasach zostały zamontowane tzw. punkty odpoczynku (tablica informacyjna, dwie ławki, stolik, kosz na śmieci). Łączna długość wyznaczonych w ramach projektu szlaków wynosi około 90 km.

- **Zalew „Pajak”** - atrakcją turystyczną (rekreacyjną) gminy jest zbiornik wodny „Pajak”, jeden z najczystszych w regionie. Jest to zbiornik retencyjny powstały przez spiętrzenie potoku Konopki. Na terenie wokół zbiornika istnieje piaszczysta plaża z boiskiem do piłki siatkowej, ogródek jordanowski dla dzieci oraz zaplecze gastronomiczne i sanitarne. Odbywa się tutaj m.in. impreza plenerowa „Sobótka”, organizowana corocznie zawsze w najkrótszą noc w roku 23/24 czerwca.

Zalew jest częścią Kompleksu Sportowo-Rekreacyjnego. Jest to miejsce otwarte, udostępnione wszystkim, którzy lubią uprawiać sport i spędzać wolny czas na świeżym powietrzu. W skład kompleksu wchodzi: otwarty w 2008 roku **Orlik z dwoma boiskami sportowymi** – jednym wielofunkcyjnym i jednym do piłki nożnej, **stadion lekkoatletyczny** z ośmiotorową bieżnią tartanową, pełnowymiarowym boiskiem piłkarskim, stanowiskami do rzutu młotem, oszczepem, pchnięcia kulą, skoku wzwyż i w dal (obiekt wzorowany jest na stadionie w hiszpańskiej Sewilli). Stadion posiada po obu stronach miejsca siedzące przeznaczone dla ponad 1000 osób widzów, ogólnodostępna zewnętrzna **siłownia outdoorowa**, **dwie okazałe drewniane altany** mogące pomieścić około 50 osób, duży **grill** z paleniskiem oraz **piaszczyta plaża z boiskami do siatkówki i piłki nożnej plażowej**.

- **Agroturystyka** – obecnie na terenie gminy działa pięć gospodarstw agroturystycznych:

1. Krystyna Buchenfeld Gospodarstwo Agroturystyczne (Hutki 85),
2. Włodzimierz Hoffman Gospodarstwo Agroturystyczne (Hutki 102),
3. Edyta Jagusiak Gospodarstwo Agroturystyczne „STOKROTKA” (Aleksandria ul. Gościnną 109),

4. Elżbieta Wypchlak Gospodarstwo Agroturystyczne „OSADA PIŁA”(ul. Źródlana 45),
 5. Iwona Poks „Róża” (Aleksandria ul. Gościńska 187).
- **Stajnia Pasjonata** w Aleksandrii przy ul. Przejazdowej oraz **Stajnia Don Kamillo** w Konopiskach przy ul. Źródlanej,
 - **Aleja lipowa** - aleja znajduje się w samym centrum Konopisk tuż obok budynku Urzędu Gminy. Legenda głosi, że jadący z odsieczą do Wiednia w 1683 r. król Jan III Sobieski posadził w tym miejscu lipy. Lipy, które pozostały, jak i wiele pobliskich sędziwych drzew są pozostałością po dworskim parku. Aleja Lipowa zwana jest również Traktem Królewskim. W 2006r. w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Aleję wyłożono bitą kostką granitową, ustawiono przy niej stylowe latarnie oraz ławki.
 - **Studnia** - przy modrzewiowym dworze (nieistniejącym już) w centrum Konopisk stała studnia, z której korzystali mieszkańcy dworku i folwarku. W 2010 roku dzięki wykorzystaniu dotacji unijnych wykonano rewitalizację centrum Konopisk. W ramach prac odbudowano zewnętrzną studnię, którą ozdobiono metalowymi ornamentami roślinnymi oraz wykonano jej zadaszenie. Alejki wokół studni wyłożono kostką granitową, przy których postawione zostały stylizowane latarnie uliczne i ławeczki.
 - **Pomnik – Kopalnie rud żelaza** - qydobycie rudy żelaza w okolicach Konopisk ma długą historię. Wiadomo, iż od 1540 roku paulini z Jasnej Góry zarządzali majątkiem ziemskim w Konopiskach, sprawowali władzę sądowniczą w lokalnych wiejskich sporach i nadzorowali wydobywanie rudy żelaza. Rudę wydobywano i początkowo prażono w dymarkach, potem w kuźnicach. Sieć takich kuźnic posiadał marszałek wielki koronny Mikołaj Wolski. Jedną z większych była kuźnica w Łażcu, wyrabiano w niej m.in. działa forteczne. Po śmierci Wolskiego, około 1630 roku, większość kuźnic uległa dewastacji i likwidacji. Pod koniec XIX wieku tereny dawnego majątku paulinów z Jasnej Góry w skład, którego wchodziły m.in. Konopiska wykupiło Towarzystwo Metalowe Bernarda Hantkego. Powstało wtedy wiele kopalń i eksploatowano złoża rudy żelaza zalegające na tym terenie.

W 2010 roku na skwerku przed Urzędem Gminy w Konopiskach umieszczono **tablicę oraz wagonik**, które czczą pamięć górników pracujących w tutejszych kopalniach rudy i symbolizują dawne kopalnie rudy żelaza działające w okolicach Konopisk. Na tablicy wymieniono aż 10 kopalni - w tym najstarszą o nazwie „Konopiska”. W latach 1894-1934 wydobywano z niej rudę żelaza metodą odkrywkową oraz wielo-szybikową - drążono w ziemi otwory (szybiki) do 30 metrów głębokości, z których wywożono rudę w kubłach przy pomocy specjalnych kołowrotów. Pozostałe, wymienione kopalnie to: „Nowiny” I i II (1918-1931), „Janówka” (połowa lat 30), „Kąty”(1920 - 1937), „Emil”, „Halina”, „Iza”

oraz „Marianna”. Długo też pracowała kopalnia „Walenty” (1922-45), której nazwa wywodzi się od patrona parafii w Konopiskach, czyli świętego Walentego.

- **Skwer Wojciecha Korwin Szymanowskiego** - przy wsparciu Wojciecha Szymanowskiego powstały w Konopiskach różne organizacje społeczne: Rada Opiekuńcza, Komitety Żywnościowe, Kasa Pożyczkowo-Oszczędnościowa, Stowarzyszenie Spożywcze „Nasz Sklep”, Ochotnicza Straż Pożarna, Orkiestra Dęta, Teatr Ludowy. Wojciech Korwin Szymanowski znany był z życzliwości i dobroci i takim go zapamiętano. Zmarł w roku 1928, spoczywa na miejscowym cmentarzu. W roku 2013 - w 85 rocznicę śmierci Wojciecha Korwin Szymanowskiego nazwano jego imieniem skwer w miejscowości Konopiska.

2.4.4 Plan zagospodarowania przestrzennego

Gmina Konopiska częściowo pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W planach wyraźnie dostrzec można dbałość o utrzymanie ładu przestrzennego gminy. Na większości obszaru wyznaczonego do zabudowy dopuszcza się jedynie niską zabudowę jednorodzinną i zagrodową z możliwością prowadzenia nieuciążliwej działalności usługowej w jej obrębie. W ostatnich latach podjęto uchwały dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla zespołów zabudowy o charakterze osiedlowym o różnej wielkości (6 – 50 działek) oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla nowego centrum Konopisk – o charakterze małomiasteczkowym.

Na terenie gminy zostały wyznaczone dwa większe obszary pod różnorodną działalność gospodarczą (tj. teren wzdłuż ul. Przemysłowej w Konopiskach oraz teren Łaziec – Poligon), zlokalizowanych niekolizyjnie - w oddaleniu od terenów zabudowy mieszkaniowej.

Istotnym elementem zagospodarowania jest pole golfowe „Rosa Private Golf Club” wraz z towarzyszącymi obiektami.

Natomiast według studium uwarunkowań kierunków i zagospodarowania przestrzennego zauważyć można, że większość terenów położonych w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych przeznaczonych jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Zauważyć można również obszary przeznaczone pod sport i rekreację usytuowane wzdłuż rzeki Konopki, obejmujące zbiornik „Pająk” z sąsiadującym stadionem sportowym, ciąg terenów przewidzianych na zieleń parkową powyżej tego zbiornika oraz zespół zbiorników wodnych w przysiółku Piła. W studium uwarunkowań przewidziane jest również powiększenie terenów pod różnorodną działalność gospodarczą w sąsiedztwie głównych

ciągów komunikacyjnych (tj. projektowanej autostrady A1 - kierunek Gdańsk – Gorzyczki oraz drogi powiatowej ul. Przemysłowej w Konopiskach).

Gmina Konopiska częściowo (tj. miejscowości Aleksandria Pierwsza, Aleksandria Druga, Korzonek, Jamki, Kowale, Leśniaki, Hutki) położona jest w Parku Krajobrazowym „Lasy nad Górną Liswartą”. Tereny objęte Parkiem to w przeważającej części zwarte kompleksy leśne, otaczające tereny zabudowy w dolinach potoków, z ustanowionym użytkowaniem ekologicznym/obszarem Natura 2000 „Bagno w Korzonku”.

W studium zapisane są również propozycje obejścia Konopisk, Wąsosza, Łażca i Rększowic drogami wojewódzkimi nr 904, 907 i 908.

2.5 Infrastruktura techniczna

2.5.1 Układ drogowy

Na terenie Gminy Konopiska zbiegają się trzy drogi wojewódzkie: nr 904, nr 907 i nr 908. Pozwalają one na płynną komunikację samochodową z drogami krajowymi, a dalej trasami ekspresowymi i autostradą A4.

Droga wojewódzka nr 904 (łączna długość 17,7 km) przebiega od Kolonii Poczesna przez Rększowice i Konopiska do Blachowni, łączy ona drogę krajową nr 1 (Piotrków Trybunalski – Radomsko – Częstochowa – Dąbrowa Górnicza) z drogą krajową nr 46 (Szczekociny, Częstochowa, Opole, Nysa, Kłodzko).

Droga wojewódzka nr 907 (łączna długość 57 km) łączy Niewieszę (powiat gliwicki, gmina Rudziniec) z Wygodą w gminie Konopiska. W Niewieszach droga wojewódzka łączy się z krajową drogą nr 40, która od Pyskowic w województwie śląskim prowadzi przez Kędzierzyn-Koźle aż do granicy z Republiką Czeską w Głuchołazach.

Droga wojewódzka nr 908, będąca w praktyce odnogą drogi krajowej nr 78. Trasa ta, której łączna długość wynosi 45 km, łączy Częstochowę z Tarnowskimi Górami.

W Częstochowie łączy się ona z drogą krajową nr 43, biegnącą przez województwo opolskie do Wielunia w województwie łódzkim. W Tarnowskich Górach natomiast droga wojewódzka nr 908 przechodzi w drogę krajową nr 78, stanowiącą łącznik pomiędzy autostradami A4 w Gliwicach i A1 w Chałupkach.

Mimo iż przez Gminę nie przebiega obecnie żadna droga krajowa, jej dostępność komunikacyjna w transporcie kołowym nie pozostawia wiele do życzenia. Bliskość dwóch dróg krajowych (droga nr 46 w odległości 6km od Konopisk, droga nr 1 w odległości 11,4km) pozwala użytkownikom samochodów na sprawny dojazd do innych części województwa i kraju.

Tabela nr 15. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Konopiska

Nr drogi	Miejscowość	Dł. drogi (km)	Nawierzchnia
904	Rększowice; Konopiska ul. Sportowa, ul. Opolska; Kopalnia ul. Klonowa; Aleksandria Pierwsza ul. Przejazdowa	10,3	Masa asfaltobetonowa
907	Wygoda; Konopiska ul. Częstochowska, ul. Sportowa, ul. Śląska; Korzonek; Leśniaki	7,9	Masa asfaltobetonowa
908	Wygoda, Wąsosz, Łaziec, Rększowice, Hutki	9,5	Masa asfaltobetonowa

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 16. Drogi powiatowe na terenie gminy

Nr drogi	Nazwa drogi	Dł. drogi (km)	Nawierzchnia
S1049	Blachownia (Ostrowy) – Częstochowa (Dźbów)	1,9	Masa asfaltobetonowa
S1050	Wyrazów – Walaszczyki - Wygoda	5,3	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
S1051	Aleksandria - Kopalnia	6,4	Masa asfaltobetonowa
S1052	Hutki - Starcza	2	Masa asfaltobetonowa
S1055	Wąsosz - Młynek	0,7	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
S1021	Olszyna - Aleksandria	3,2	Masa asfaltobetonowa
S1022	Dębowa Góra - Hutki	1,7	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 17. Drogi gminne oraz pozostałe

Długość drogi (km)	Miejscowość (ulica)	Nawierzchnia
0,76 km	Aleksandria I, ul. Akacyjowa	Masa asfaltobetonowa
0,95 km	Aleksandria I, ul. Brzozowa	Masa asfaltobetonowa
0,60 km	Aleksandria I, ul. Dolna	Masa asfaltobetonowa
0,37 km	Aleksandria I, ul. Gościńska	Brukowa, Gruntowa
2,00 km	Aleksandria I, ul. Górna	Masa asfaltobetonowa
1,30 km	Aleksandria I, ul. Leśna	Masa asfaltobetonowa
1,28 km	Aleksandria I, ul. Modrzewiowa	Gruntowa
0,50 km	Aleksandria I, ul. Piękna	Masa asfaltobetonowa

1,10 km	Aleksandria I, ul. Rolnicza	Masa asfaltobetonowa
0,70 km	Aleksandria I, ul. Sosnowa	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
1,05 km	Aleksandria I, ul. Wrzosowa	Masa asfaltobetonowa
1,60 km	Aleksandria I, ul. Zielona	Masa asfaltobetonowa
0,37 km	Aleksandria II, ul. Bociania	Gruntowa
1,88 km	Aleksandria II, ul. Graniczna	Masa asfaltobetonowa
0,35 km	Aleksandria II, ul. Gwiedzna	Masa asfaltobetonowa
1,20 km	Aleksandria II, ul. Księżycowa	Masa asfaltobetonowa
0,70 km	Aleksandria II, dz. nr 492/1 (łącznik Gościńska- Mostowa)	Utwardzona
0,60 km	Aleksandria II, dz. nr 68 (łącznik Piękna – Zielona)	Gruntowa
0,44 km	Aleksandria II, ul. Dworska	Gruntowa
0,95 km	Aleksandria II, dz. nr 319 (łącznik Gościńska – Mostowa)	Gruntowa
1,40 km	Aleksandria II, ul. Miodowa	Masa asfaltobetonowa
2,20 km	Aleksandria II, ul. Mostowa	Masa asfaltobetonowa
0,85 km	Aleksandria II, ul. Orlika	Masa asfaltobetonowa
1,40 km	Aleksandria II, ul. Piękna	Masa asfaltobetonowa
0,47 km	Aleksandria II, ul. Podgranicze	Gruntowa
0,90 km	Aleksandria II, ul. Poprzeczna	Masa asfaltobetonowa
0,99 km	Aleksandria II, ul. Zielona	Masa asfaltobetonowa
2,27 km	Aleksandria II, ul. Strażacka	Brukowa, Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
0,14 km	Hutki, dz. nr 1205	Gruntowa
0,12 km	Hutki, dz. nr 1201	Gruntowa
0,68 km	Hutki, dz. nr 1187 (na granicy z gm. Starcza)	Masa asfaltobetonowa, Utwardzona
1,70 km	Hutki (łącznik Hutki – Rększowice)	Masa asfaltobetonowa
1,15 km	Kijas	Masa asfaltobetonowa
0,44 km	Wygoda, dz. nr 233/2	Gruntowa
0,90 km	Kopalnia, ul. Kwiatowa	Masa asfaltobetonowa
0,62 km	Kopalnia, ul. Wrzosowa	Masa asfaltobetonowa
1,26 km	Korzonek, dz. nr 188 (dojazd do ul. Sosnowej)	Gruntowa
0,33 km	Korzonek, ul. Przyjemna	Gruntowa
0,50 km	Leśniaki (łącznik Jamki)	Masa asfaltobetonowa
0,95 km	Rększowice, ul. Przyrodnicza (łącznik	Masa asfaltobetonowa

Hutki)		
0,50 km	Rększowice (łącznik Jamki)	Masa asfaltobetonowa
0,95 km	Rększowice ul. Zacisza	Gruntowa
0,10 km	Rększowice, dz. nr 1342	Gruntowa
0,50 km	Rększowice ul. Zjazdowa	Gruntowa
1,30 km	Rększowice, dz. nr 1376, 1377, 1379, 1380, 1381 (za budynkiem OSP)	Gruntowa
0,30 km	Rększowice, dz. nr 1421/1	Gruntowa
1,00 km	Jamki (łącznik Rększowice)	Masa asfaltobetonowa
3,60 km	Jamki	Masa asfaltobetonowa
0,15 km	Jamki, dz. nr 1347 (za ZHP)	Gruntowa
0,24 km	Jamki (łącznik Korzonek – Jamki)	Masa asfaltobetonowa
1,70 km	Kowale	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
0,98 km	Łaziec (łącznik Piła)	Utwardzona
0,70 km	Łaziec, dz. nr 158/2, 111 (łącznik Nierada)	Gruntowa
2,02 km	Wąsosz	Masa asfaltobetonowa
0,44 km	Konopiska (łącznik Korzonek – Jamki)	Masa asfaltobetonowa
0,40 km	Konopiska, ul. Awicenny	Masa asfaltobetonowa
0,55 km	Konopiska, ul. Brzozowa	Brukowa
0,80 km	Konopiska, ul. Bukowa	Utwardzona – destrukcyjny asfaltowy
0,30 km	Konopiska, ul. Dębowa	Gruntowa
0,14 km	Konopiska, ul. Modrzewiowa	Gruntowa
0,55 km	Konopiska, ul. Gagarina	Masa asfaltobetonowa, Brukowa
0,27 km	Konopiska, ul. Gwiezdna	Masa asfaltobetonowa
0,19 km	Konopiska, dz. nr 769/23	Brukowa, Gruntowa
0,15 km	Konopiska, droga dz. nr 770	Gruntowa
0,60 km	Konopiska, ul. Spacerowa	Masa asfaltobetonowa
0,22 km	Konopiska, ul. Towarowa	Masa asfaltobetonowa
0,15 km	Konopiska, ul. Ogrodowa	Masa asfaltobetonowa
0,07 km	Konopiska, dz. nr 2701 (łącznik ul. Towarowa-Ogrodowa)	Masa asfaltobetonowa
0,25 km	Konopiska, ul. Różana	Masa asfaltobetonowa
0,20 km	Konopiska, ul. Skośna	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
0,25 km	Konopiska, ul. Zielona	Gruntowa
0,25 km	Konopiska, ul. Spółdzielcza	Masa asfaltobetonowa
0,11 km	Konopiska, ul. Włociańska	Masa asfaltobetonowa

0,69 km	Konopiska, ul. Stawowa	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
0,60 km	Konopiska, ul. Jowisza	Gruntowa
0,27 km	Konopiska, ul. Słoneczna	Masa asfaltobetonowa
0,45 km	Konopiska, ul. Kopernika	Masa asfaltobetonowa
0,17 km	Konopiska, ul. Marsjańska	Masa asfaltobetonowa
0,26 km	Konopiska, ul. Kosmonautów	Masa asfaltobetonowa
0,27 km	Konopiska, ul. Kosmiczna	Masa asfaltobetonowa
0,45 km	Konopiska, ul. Księżycowa	Masa asfaltobetonowa
0,45 km	Konopiska, ul. Heweliusza	Masa asfaltobetonowa
1,40 km	Konopiska, ul. Źródłana	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
0,41 km	Konopiska, ul. Jodłowa	Gruntowa
0,41 km	Konopiska, ul. Świerkowa	Gruntowa
0,75 km	Konopiska, ul. Lipowa	Masa asfaltobetonowa, Brukowa, Gruntowa
0,18 km	Konopiska, Skwer Wojciecha Korwin Szymanowskiego	Brukowa
0,92 km	Konopiska, ul. Szmaragdowa	Gruntowa
0,11 km	Konopiska, dz. nr 1732/3, (od ul. Śląskiej do transformatora),	Gruntowa
0,96 km	Konopiska, ul. Leśna	Gruntowa
0,94 km	Konopiska, ul. Sosnowa	Gruntowa
1,27 km	Konopiska, ul. Polna	Gruntowa
2,30 km	Konopiska, ul. Rolnicza	Masa asfaltobetonowa, Gruntowa
0,53 km	Konopiska, ul. Mała	Masa asfaltobetonowa
0,54 km	Konopiska, ul. Sadowa	Masa asfaltobetonowa
0,50 km	Konopiska, dz. nr 642	Gruntowa
0,34 km	Konopiska, dz. nr 1573 (obok cmentarza)	Gruntowa
0,21 km	Konopiska, dz. nr 2519/19	Gruntowa
0,20 km	Konopiska, dz. nr 2648	Gruntowa
0,72 km	Konopiska, dz. nr 2444, 2456	Gruntowa
0,53 km	Konopiska, dz. nr 642	Gruntowa
0,30 km	Konopiska, dz. nr 1120	Gruntowa

Źródło: opracowanie własne

Przez teren Gminy Konopiska przebiegają **drogi wojewódzkie** o łącznej długości **27,70 km**; **drogi powiatowe** o łącznej długości **21,2 km**; **drogi gminne oraz pozostałe**, których łączna długość wynosi **75,03 km**.

2.5.1.1 Transport publiczny

Mimo najlepiej w skali kraju rozwiniętej w województwie śląskim infrastruktury, przez Gminę Konopiska nie przebiega żadna linia kolejowa. Najbliższe stacje znajdują się w przy ulicy Dworcowej w Blachowni (w odległości około 9 kilometrów od centrum Konopisk) oraz przy ulicy Dworcowej w Boronowie (w odległości około 11 km od centrum Konopisk).

Kolejowym węzłem przesiadkowym dla pasażerów jest również stacja Częstochowa (w odległości około 13 kilometrów od centrum Konopisk) oraz Częstochowa – Stradom (w odległości około 12 km od centrum Konopisk) skomunikowana z resztą kraju siecią połączeń osobowych i pociągów ekspresowych.

PKS, prywatni przewoźnicy

Zbiorowy transport kołowy funkcjonuje na terenie gminy w głównej mierze w oparciu o PKS Częstochowa S.A.:

- **Linia 101:** Częstochowa – Aleksandria
- **Linia 102:** Częstochowa - Jamki, Korzonek
- **Linia 103:** Częstochowa – Boronów
- **Linia 104:** Częstochowa – Hutki, Starcza

Ponadto do miejscowości Wąsosz dociera linia o numerze **30** w ramach MPK Częstochowa sp. z o.o. oraz na linii Częstochowa – Boronów świadczone są usługi komunikacyjne przez prywatnego przewoźnika.

Przez teren gminy Konopiska przebiegają również linie PKS nie będące liniami podmiejskimi tj. PKS Częstochowa S.A. (na linii Częstochowa - Bytom); PKS Częstochowa S.A. (na linii Częstochowa - Gliwice); PKS Częstochowa S.A. (na linii Częstochowa - Katowice); PKS Częstochowa S.A. (na linii Częstochowa - Łysiec); PKS Częstochowa S.A. (na linii Praszka - Katowice); PKS Sieradz Sp. z o. o. (na linii Sieradz - Zakopane).

2.5.2 Gospodarka wodna

Zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania nowoczesnej gminy ma dobry system zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków. Gmina Konopiska posiada rozwiniętą sieć wodociagową. Zaopatrywani są z niej mieszkańcy wszystkich sołectw terenu gminy. Jedynie pojedyncze zagrody zlokalizowane w oddaleniu od istniejących sieci wodociagowych korzystają z indywidualnych ujęć wody. Zaopatrzenie w wodę na tere-

nie gminy organizuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie z siedzibą przy ulicy Jaskrowskiej 14/20.

Infrastruktura wodociągowa obejmuje prawie 100 % terenu gminy, z czego 90 % mieszkańców wszystkich sołectw korzysta z wodociągu. Nadmienić jednak należy, że na terenie gminy, najprawdopodobniej około 10% mieszkańców korzysta z własnych ujęć wody (brak szczegółowych danych odnośnie wszystkich istniejących indywidualnych ujęć wody - przy aktualnym stanie skanalizowania gminy i ilości czynnych przyłączy kanalizacyjnych, odnotowano 70 szt. - stan na 31.XII.2014r.).

Budowa wodociągu w miejscowości Kijas w 1998 roku zakończyła proces zaopatrywania gminy w wodę. Realizowane obecnie inwestycje wodociągowe są przede wszystkim związane z uzbrojeniem terenu pod nowe budownictwo.

Aktualnie, długość sieci wodociągowej wynosi **97,47 km**.

Tabela nr 18. Dane dotyczące sieci wodociągowej

Lp.	Rodzaj działalności	Jednostki	Ilość jednostek w roku					
			2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Łączna długość sieci wodociągowej	km	91,26	92,12	95,88	96,22	97,15	97,47
2.	Zdroje	szt	1	1	1	2	2	2
3.	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	2726	2770	2817	2855	2863	2879
4.	Liczba ludności korzystającej z wodociągu	mk~	8955	9094	9390	9428	9409	9460

Źródło: opracowanie własne

Istniejąca obecnie sieć wodociągowa, na terenie Gminy Konopiska, zaopatrywana jest w ramach częstochowskiego wodociągu regionalnego z ujęć wód w głębszych. Podstawowe znaczenie w tym zakresie mają przede wszystkim ujęcia pomocnicze: ujęcie Rększowice zlokalizowane w Nieradzie przy ulicy Targowej oraz z ujęcie Konopiska - Kopalnia zlokalizowane w Konopiskach przy ulicy Rolniczej. Ponadto, istniejąca sieć wodociągowa ma możliwość być zaopatrywana z ujęcia podstawowego w Mirowie.

Ujęcia pomocnicze: "Kopalnia" i "Rększowice" eksploatują piętro wodonośne triasu (wapień muszlowy). Woda posiada ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu (zanieczyszczenia geogeniczne) - niezbędne jest jej uzdatnianie.

2.5.3 Gospodarka ściekowa

Aktualnie, na terenie gminy brak urządzeń do oczyszczania ścieków sanitarnych. Powstające ścieki, na terenie gminy, odprowadzane są istniejącym systemem kanalizacji sanitarnej na oczyszczalnię ścieków w Dźbowie, na terenie miasta Częstochowy lub gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, wybieralnych (tzw. szamba). Nieczystości z tych zbiorników są okresowo wywożone taborem asenizacyjnym do w/w oczyszczalni. Przypuszczalnie, przedmiotowe zbiorniki to źródło potencjalnego zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych (brak wymaganej szczelności) - o czym świadczyć mogą stosunkowo niewielkie zarejestrowane ilości przedmiotowych ścieków dostarczanych do punktu zlewnego.

Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną z obszaru skanalizowanego Gminy Konopiska, to przede wszystkim ścieki bytowo-gospodarcze (89-91 % ogólnej ilości ścieków). Należy jednak zaznaczyć, że w skład mieszaniny ścieków jaka trafia na oczyszczalnię wchodzi również ścieki pochodzące z obiektów użyteczności publicznej oraz zakładów przemysłowych. Nie mniej jednak ilości tych ścieków są nieznaczne w stosunku do całkowitej ilości ścieków (11-9 % ogólnej ilości ścieków).

Tabela nr 19. Dane na temat ilości ścieków dopływających aktualnie do oczyszczalni Dźbów w Częstochowie

	Kategoria odbiorców	Jednostki	Ilość jednostek					
			2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Gospodarstw domowe	m ³ /rok	89600	91400	93900	104500	113800	131200
2.	Jed. użyteczności publicznej	m ³ /rok	8100	6700	6000	6600	6200	8000
3.	Przemysł	m ³ /rok	2100	2000	1800	1600	2100	1900
4.	Inni odbiorcy	m ³ /rok	1200	2400	2100	2500	2600	3800
RAZEM		m ³ /rok	10100	102500	103800	115200	124700	144900
		m ³ /d	277	281	284	316	342	397
1.	Gospodarstw domowe	%	89	89	91	91	91	91
2.	Jed. użyteczności publicznej	%	8	7	6	6	5	5
3.	Przemysł	%	2	2	2	1	2	1
4.	Inni odbiorcy	%	1	2	1	2	2	3
RAZEM		%	100	100	100	100	100	100

Źródło: opracowanie własne

Obecnie, na terenie Gminy Konopiska istniejąca sieć kanalizacyjna obejmuje miejscowości: Konopiska, Łaziec, Wąsosz, Wygoda, Kijas, Rększowice, Hutki, Jamki, Kowale, Korzonek, Leśniaki, Aleksandria (etap I - ul. Górna, Brzozowa, Szkolna, Kwiatowa, Klonowa, Mała, Sadowa i część Wrzosowej), Kopalnia. Istniejący układ sieci kanalizacyjnej jest układem grawitacyjno-pompowym. Ścieki ze skanalizowanych

miejsowości Gminy Konopiska istniejącym systemem kanalizacyjnym odprowadzane do kanału sanitarnego o średnicy 300 mm biegnącego wzdłuż ulicy Częstochowskiej i Gościnnej do istniejącej przepompowni ścieków położonej przy ul. Gościnnej. Z przepompowni przy ulicy Gościnnej są przepompowywane bezpośrednio na oczyszczalnię ścieków w Dźbowie zlokalizowanej na terenie Częstochowy.

Na chwilę obecną na terenie gminy pracują 32 sztuki przepompowni ścieków. Z czego 31 sztuk pracuje na sieci kanalizacyjnej ogólnodostępnej, a jedna jest wybudowana dla potrzeb infrastruktury istniejącego w miejscowości Konopiska pola golfowego.

Proces kanalizowania w Gminie Konopiska rozpoczęto w roku 1999. Obszar gminy w pierwszej kolejności poddany procesowi kanalizowania to: miejscowości Wygoda, Kijas. Od roku 2000, skanalizowaniu poddano tereny miejscowości Konopiska. Następnie procesowi kanalizowania poddano miejscowości Wąsosz i częściowo Łaziec. Łącznie do końca roku 2006 wykonano 25,76 km sieci grawitacyjnej, 3,39 km sieci tłocznej i 7 szt. przepompowni ścieków.

Ścieki z w/w obszaru poprzez istniejący układ sieci kanalizacyjnej (grawitacyjno-tłoczny) na terenie przedmiotowych miejscowości, trafiają do istniejącej kanalizacji sanitarnej w ulicy Gościnnej w miejscowości Wygoda.

W latach 2009-2015, gmina w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, podpisała z umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie i realizację zadania, stanowiącego zakres projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Konopiska”. Projekt ten obejmował budowę kanalizacji o łącznej długości 44,72 km sieci grawitacyjnej, 14,39 km kanalizacji tłocznej wraz z odcinkami tranzytowymi oraz 25 szt. przepompowni ścieków. Obszar poddany procesowi kanalizowania obejmował miejscowości: Wąsosz, Łaziec, Rększowice, Kolonia Hutki, Hutki, Korzonek, Leśniaki, Jamki, Kowale, Kopalnia, Aleksandria Pierwsza (ul. Wrzosowa, Piaskowa, Brzozowa, Górna, Leśna).

Ponadto w latach 2013-2014 gmina równocześnie realizowała budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Sadowej w Konopiskach wraz z tranzytem ścieków do ul. Spółdzielczej w Konopiskach oraz przy ul. Szmaragdowej w Konopiskach w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

2.5.4 Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013r. Gmina z mocy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku przejęła zadania związane z odbiorem odpadów komunalnych i segregowanych z gospodarstw domowych, na których zamieszkują mieszkańcy Gminy Konopiska.

Na terenie gminy znajduje się składowisko odpadów oraz Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowane przy ul. Przemysłowej 20 w Konopiskach, gdzie mieszkańcy Gminy Konopiska mogą bezpłatnie oddać odpady wielkogabarytowe, sprzęt RTV i AGD, leki, drobny gruz remontowy, plastik, odpady zielone.

Istnieje również Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Konopiskach przy ul. Przemysłowej. Firma zajmuje się również wywozem śmieci i odpadów, asenizacją oraz posiada na terenie linię do produkcji paliwa alternatywnego, dwie sortownie odpadów, a także kompostownię.

2.5.5 Elektryfikacja i gazyfikacja

Na terenie Gminy Konopiska większość terenów zabudowanych (mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych) jest zelektryfikowana, w tym 4 027 domostw jest zasilana w energię elektryczną. Nowo zaprojektowane tereny mieszkaniowe i przemysłowe wymagają budowy infrastruktury – sieci elektrycznych.

Natomiast nie na całym terenie gminy jest wybudowana sieć oświetlenia ulicznego. Obecna ilość punktów oświetleniowych to 1 118 szt., z czego 1 020 szt. jest własnością Gminy Konopiska. Na nowo budowanych sieciach oświetlenia ulicznego zabudowywane są oprawy oświetleniowe typu LED.

Na terenie Gminy Konopiska wybudowana długość sieci gazowej średniego ciśnienia to 52 629 mb wraz z przyłączami w ilości 423 szt. W sieć gazową uzbrojone są miejscowości Wygoda, Kijas, Wąsosz, Łaziec, Rększowice, Hutki oraz Konopiska.

2.5.6 Usługi Szerokopasmowe

Gmina Konopiska jest jednym z beneficjentów projektu pn. „Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego E – region Częstochowski”, który współfinansowany jest przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Priorytet 2. Społeczeństwo Informacyjne, Działanie 2.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego oraz z budżetu 30 Gmin Subregionu Północnego.

Beneficjentami projektu jest 30 gmin i miast subregionu Północnego Województwa Śląskiego. Liderem projektu jest Gmina Miasto Częstochowa. W ramach projektu powstała infrastruktura światłowodowa o długości ok. 345 km wraz z:

- aktywnymi węzłami w 33 siedzibach jednostek samorządowych,
- 125 pasywnymi punktami dostępowymi/dystrybucyjnymi,
- utworzeniem 33 publicznych punktów dostępu do Internetu w siedzibach jednostek administracyjnych.

W swoim zakresie projekt obejmuje także budowę Centrum Zarządzania i Dystrybucji Siecią Subregionalną. Przebieg światłowodu planowany jest w pobliżu terenów inwestycyjnych, co dodatkowo pozwoli pobudzić rynek telekomunikacyjny oraz zwiększyć atrakcyjność terenów dla inwestorów.

Rysunek nr 4. Mapa Przebieg światłowodu w ramach projektu „Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego E – region Częstochowski”

Źródło: Urząd Miasta Częstochowy

Celem projektu jest zapewnienie mieszkańcom gmin w powiatach częstochowskim, kłobuckim, myszkowskim, miasta Częstochowy oraz zlokalizowanym na ich terenie przedsiębiorstwom i instytucjom, możliwości oraz poprawę dostępu do usług szerokopasmowych, poprzez budowę infrastruktury teleinformatycznej, uzupełniającej istniejącą i tworzącą nowe zasoby subregionalnej sieci szerokopasmowej.

Na terenie gminy zostały także wybudowane sieci światłowodowe przez prywatne firmy.

Budowa infrastruktury informatycznej ma na celu:

- podniesie konkurencyjność i atrakcyjność gospodarczą regionu dla potencjalnych inwestorów,
- umożliwi podłączenia mieszkańców i podmiotów gospodarczych w regionach,
- pobudzi konkurencyjność na lokalnym rynku telekomunikacyjnym,
- zmniejszy koszty funkcjonowania administracji publicznej oraz zwiększy jej efektywność,
- przyczyni się do rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz nowych usług około informatycznych.

Koszt projektu kształtuje się w wysokości 23 936 286,35 zł gdzie wnioskowane dofinansowanie wynosi 20 226 161,96 zł. Pozostała kwota 3 710 124,39 zł. jako wkład własny została zabezpieczona w budżetach 30 Partnerów projektu.

2.6 Infrastruktura społeczna

2.6.1 Oświata i wychowanie

Tabela nr 20. Istniejące na terenie gminy publiczne placówki oświatowe

Nazwa placówki	Adres
Publiczne Przedszkole w Konopiskach	Konopiska, ul. Lipowa 8
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łażcu	Łaziec 66
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Jamkach – Korzonku	Korzonek 4
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rększowicach	Rększowice 78
Zespół Szkolno - Przedszkolny im. Jana Kochanowskiego w Aleksandrii	Aleksandria, ul. Gościńska 130
Zespół Szkolno - Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Hutkach	Hutki 161
Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Jana Pawła II w Kopalni	Kopalnia, ul. Szkolna 2
Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Konopiskach	Konopiska, ul. Sportowa 7

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 21. Dane ilościowe nt. szkół publicznych w gminie (stan na 30.09.2015r.)

Typ szkoły	Ilość szkół	Pomieszczenia szkolne	Oddziały w szkołach	Uczniowie ogółem
Szkoły podstawowe	7	55	44	645
Gimnazja	3	46	15	272

Źródło: System Informacji Oświatowej

Tabela nr 22. Dane ilościowe nt. przedszkoli publicznych w gminie (stan na 30.09.2015r.)

Typ przedszkola	Ilość placówek	Liczba dzieci poniżej "0"	Liczba dzieci „0”	Liczba oddziałów
Przedszkole Publiczne	5	128	107	13
Oddziały przedszkolne	2	27	9	
Razem	7	155	116	

Źródło: System Informacji Oświatowej

Ponadto na terenie gminy Konopiska funkcjonują dwa przedszkola niepubliczne oraz klub dziecięcy w Wygodzie.

Tabela nr 23. Dane ilościowe nt. przedszkoli niepublicznych w gminie (stan na 30.09.2015r.)

Nazwa przedszkola	Adres	Ilość oddziałów	Liczba dzieci poniżej "0"	Liczba dzieci „0”	Ogółem
I Niepubliczne Przedszkole Lingwistyczne OXFORD FOR KIDS	Wygodza 11 J	2	22	13	35
Niepubliczne Przedszkole Klaretyńskie „ANTOŚ”	Aleksandria ul. Gościńska 149	2	12	14	26

Źródło: System Informacji Oświatowej

2.6.2 Służba zdrowia

Na terenie Gminy Konopiska działają trzy Zakłady Opieki Zdrowotnej:

I) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Konopiskach (ul. Lipowa 3), w którego skład wchodzi poradnie:

- Ogólna w Konopiskach,
- Ogólna w Hutkach (Hutki 161),
- Dziecięca + Punkt szczepień,
- Rehabilitacyjna + gabinet fizjoterapii,
- Położniczo – Ginekologiczna,
- Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej.

Liczba zadeklarowanych pacjentów do Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) w SP ZOZ GOZ w Konopiskach wynosi 7 844.

Świadczenia udzielane przez SP ZOZ GOZ w Konopiskach:

1. świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
2. udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie:
 - a) ginekologii i położnictwa,
 - b) rehabilitacji leczniczej i rehabilitacji niepełnosprawnych.
3. udzielanie świadczeń z zakresu analityki medycznej,
4. sprawowanie opieki lekarsko – pielęgniarskiej nad dziećmi i młodzieżą z zakładów nauczania i wychowania,
5. wykonywanie badań EKG I USG,
6. zabiegi pielęgniarskie,
7. szczepienia ochronne,
8. środowiskowa opieka pielęgniarska i położnicza,
9. orzekanie i opiniowanie o stanie zdrowia, w tym o czasowej niezdolności do pracy,
10. badania stanu zdrowia osób ubiegających się o prawo jazdy,
11. badania profilaktyczne,
12. promocja zdrowia.

II) Zakład Usług Medycznych ALMED s.c. w Aleksandrii (ul. Gościnną 33), obejmujący poradnię dla dorosłych i dzieci. Liczba pacjentów: ok. 2000.

Zakres działalności :

1. podstawowa opieka zdrowotna lekarska,
2. pielęgniarska opieka środowiskowa,
3. pielęgniarska opieka w miejscu nauczania i wychowania,
4. położnicza opieka środowiskowa.

W Gminie Konopiska działają 2 apteki:

Tabela nr 24. apteki na terenie gminie Konopiska

Lp.	Nazwa i adres apteki	Telefon	Godziny pracy poniedziałek- piątek	Godziny pracy w soboty	Godziny pracy w niedziele
1.	Apteka Ogólnodostępna ul. Częstochowska 1, 42-274 Konopiska	34 311 12 80	8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	nieczynne
2.	Apteka mgr farm. Renata Golanowska ul. Częstochowska 2, 42-274 Konopiska	34 328 20 61	7 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰

Na terenie Gminy Konopiska znajduje się także gabinet weterynaryjny w Aleksandrii przy ulicy Brzozowej.

2.6.3 Pomoc społeczna

Na terenie Gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopiskach, mający swą siedzibę na ul. Lipowej 1.

Ośrodek prowadzi sprawy związane z wypłacaniem świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, stypendiów i zasiłków szkolnych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, realizowana jest pomoc finansowa w postaci zasiłków stałych, celowych i okresowych, a także realizuje zadania wynikające z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopiskach prowadzi również postępowania w sprawie wydania Karty Dużej Rodziny.

W latach 2008-2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopiskach realizował projekt systemowy „Myśląc o przyszłości nie pozostawaj w tyle-DZIAŁAJ!” współfinansowany przez UE w ramach EFS POKL, Działanie 7.1, Podziałanie 7.1.1. Ogółem wydatkowano 1 145 367,36zł, w tym wkład własny wyniósł 134 924,82 zł. Udział w projekcie rozpoczęło 118 osób, w tym zakończyło 107 (76 kobiet i 31 mężczyzn). Projekt ten miał na celu aktywizację społeczną, zawodową, edukacyjną i zdrowotną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2010 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopiskach wdrożył projekt socjalny " Dziecko – dar który nauczymy się chronić", podczas którego m.in. wprowadzono asystenturę rodziny (funkcjonującą do chwili obecnej) oraz przeprowadzano warsztaty

socjoterapeutyczne dla dzieci i rodziców. Należy wspomnieć, że w 2010r. objęto asystenturą rodziny 8 rodzin z terenu gminy Konopiska – tutejsza gmina była jedną z pierwszych w województwie śląskim, które zatrudniły asystenta rodziny na długo przed wprowadzeniem obowiązku jego zatrudnienia przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rok 2011 to wdrożenie projektu "Powiedz NIE przemocy", podczas którego zorganizowane zostały: kurs samoobrony dla kobiet oraz spotkania mieszkańców gminy z przedstawicielem policji, psychologiem, prawnikiem, dotyczące tematyki przemocy domowej. Przeprowadzony został także trening asertywności. Projekt został zakończony spektaklem teatralnym, w którym udział wzięły kobiety osadzone w Zakładzie Karnym w Lublińcu. Sztuka nosiła tytuł "Nic nie zrobiłam" i dotyczyła skutków przemocy wobec dzieci.

W 2013 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopiskach prowadził kampanię społeczno-edukacyjną "Dzieciństwo bez przemocy" w skład w której wchodziły m.in.

- warsztaty z psychologiem na temat jak efektywnie spędzać czas wolny z dzieckiem,
- warsztaty z psychologiem z zakresu przemocy wobec dzieci (z naciskiem na przemoc werbalną),
- warsztaty z psychologiem z zakresu prawidłowych kompetencji rodzicielskich,
- trening asertywności,
- spotkania z terapeutą uzależnień dla rodzin z problemem alkoholowym,
- zajęcia Tai-chi.

W 2014r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopiskach realizował projekt „Rodzice na medal” w ramach Priorytetu I Programu Ośłonowego „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE”. Jego celem ogólnym była poprawa sytuacji rodzin z terenu gminy Konopiska zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Cel ten został osiągnięty poprzez przeprowadzenie:

- warsztatów dla rodziców z psychologiem,
- warsztatów z terapeutą uzależnień,
- warsztatów z dietetykiem,
- warsztatów z seksuologiem,
- warsztatów z pedagogiem szkolnym,
- indywidualne spotkania z mediatorem.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopiskach od 2014r. bierze udział w Programie FEAD na lata 2014-2015 (pomoc żywnościowa), ogółem w 2014r. skorzystało z niego 362 osoby.

Tabela nr 25. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Konopiska

Rok	Kwota wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej [zł]	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej
2010	560 529,00	303	788
2011	541 501,00	317	820
2012	594 267,00	326	824
2013	611 319,00	345	827
2014	662 518,00	305	707

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 26. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w Gminie Konopiska

Rok	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych [zł]	Liczba rodzin, które korzystały ze świadczeń rodzinnych
2010	2.160.609,00	660
2011	2.049.431,00	590
2012	1.965.108,00	573
2013	1.935.424,00	538
2014	1.861.426,00	529

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 27. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w Gminie Konopiska

Rok	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego [zł]	Liczba rodzin, które korzystały ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego
2010	222.182,00	38
2011	258.902,00	42
2012	253.953,00	42
2013	260.110,00	40
2014	248.653,00	32

Źródło: opracowanie własne

2.6.4 Sport

2.6.4.1 Obiekty sportowe na terenie gminy

Gmina Konopiska przywiązuje dużą wagę do promocji zdrowego stylu życia wśród mieszkańców, szczególnie zaś - aktywnego spędzania czasu wolnego. Lokalne władze przykładają wszelkich starań do rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, natomiast współpracujące z urzędnikami organizacje pozarządowe nie ustają w wysiłkach mających na celu zwiększenie oferty aktywnego wypoczynku w gminie, skierowanej zarówno do najmłodszych, jak i starszych jej mieszkańców.

Każdego roku planując grafiki korzystania z obiektów sportowych w Gminie Konopiska zderzamy się z problemem sprawiedliwego ich udostępniania ze względu na ogromne zainteresowanie rezerwacjami. Ten fakt jest również bardzo dobrą wiadomością, ponieważ mamy świadomość, że mieszkańcy lubią aktywnie spędzać czas wolny, rozwijają swoje zainteresowania i jednocześnie dbają o swoje zdrowie.

Dzięki ciężkiej pracy podopiecznych szkół, klubów sportowych, stowarzyszeń, kółek zainteresowań, trenerów, instruktorów i rodziców gmina może pochwalić się wspaniałymi osiągnięciami sportowymi. Należy podkreślić, że trenowanie w tak doskonałych warunkach przyciąga zainteresowanych, co przekłada się na osiągnięcia sportowe, które są powodem do dumy i do tego wspaniale promują Gminę Konopiska. To znakomite zaplecze do rozwoju sportu, odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć w ramach wychowania fizycznego i nie tylko. Hala Sportowa, Orliki, stadion lekkoatletyczny to wspaniałe zaplecze do organizacji imprez, które pozwalają na integrację mieszkańców, realizowanie zadań statutowych GCKiR, promocję Gminy Konopiska oraz prezentację dorobku artystycznego. Są to także wielokrotnie miejsca prywatnych spotkań i pikników, które umożliwiają atrakcyjny sposób spędzania czasu wolnego.

Wśród najważniejszych inwestycji w gminie w ostatnich latach wymienić należy przede wszystkim **Gminną Halę Sportową w Konopiskach**, której uroczyste otwarcie miało miejsce 23 marca 2012 roku. Hala to obiekt ogólnodostępny i wykorzystywany do celów publicznych. Jej łączna powierzchnia użytkowa to 3 477 m², w tym powierzchnia hali sportowej to 1 773 m²; widownia może pomieścić 280 osób. Budynek, jako jedyny tego typu obiekt w gminie, jest w pełni przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, szczególnie z niepełnosprawnością narządu ruchu – konstrukcja pozwoliła rozwiązać wszystkie trudności i bariery architektoniczne mogące uniemożliwiać poruszanie się po obiekcie osobom na wózkach inwalidzkich.

„Gminna Hala Sportowa wraz z zapleczem socjalnym w Konopiskach” to projekt, na który Gmina Konopiska otrzymała min. dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Śląskiego na lata 2007-2013 (Priorytet IX. Zdrowie i rekreacja, działanie 9.3 Lokalna infrastruktura sportowa). Łączna wartość inwestycji wyniosła 9 122 297,45 PLN.

W ramach rządowego programu „Moje boisko – Orlik 2012” na terenie Gminy Konopiska powstały dwa obiekty sportowe. Pierwszy z nich, **Orlik w Konopiskach**, uroczyste otwarcie miał w niedzielę 26 października 2008 roku. Boiska sportowe – jedno wielofunkcyjne i jedno do piłki nożnej – znajdują się na terenie Kompleksu Rekreacyjno-Sportowego „Pajak” w Konopiskach. W skład kompleksu „Orlik” wchodzi:

- boisko uniwersalne z nawierzchnią poliuretanową do gry w piłkę ręczną, siatkówkę i koszykówkę (o powierzchni 1 500 m²),
- boisko ze sztucznej trawy do gry w piłkę nożną (o powierzchni 1 800 m²),
- oświetlenie boisk (10 masztów o wysokości 10 m),
- droga dojazdowa i placyk,
- ogrodzenie terenu wraz z bramą wjazdową i furtką wejściową.

Wybudowano go przede wszystkim z myślą o uczniach i sportowcach. Mogą jednak z niego korzystać wszyscy mieszkańcy gminy bezpłatnie przez 7 dni w tygodniu. Budynek, który stanowi zaplecze dla sportowców jest równocześnie siedzibą Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji.

Kompleks Sportowo-Rekreacyjny „Pajak” to kompleks sportowy na europejskim poziomie, który obejmuje także stadion lekkoatletyczny z ośmiotorową bieżnią tartanową, pełnowymiarowym boiskiem piłkarskim, stanowiskami do rzutu młotem, oszczepem, pchnięcia kulą, skoku wzwyż i w dal (obiekt wzorowany jest na stadionie w hiszpańskiej Sewilli). Stadion posiada po obu stronach miejsca siedzące przeznaczone dla ponad 1000 osób widowni. W pobliżu zlokalizowana jest także piaszczysta plaża z boiskami do siatkówki i piłki nożnej plażowej.

W budynku administracyjnym przy stadionie lekkoatletycznym, który jest obecnie za zgodą Ministerstwa Sportu i Turystyki RP użytkowany podwójnie, znajdują się natryski, szatnie oraz pomieszczenia dla trenerów i opieki medycznej.

Na terenie Kompleksu Rekreacyjno-Sportowego znajduje się również ogólnodostępna zewnętrzna siłownia outdoorowa.

Drugi kompleks boisk sportowych **„Orlik” w Aleksandrii** otwarty został 14 listopada 2010 roku. Obiekt dysponuje boiskiem do piłki nożnej o wymiarach 30,0m x 62,0m oraz boiskiem wielofunkcyjnym o wymiarach 30,0m x 50,0m, gdzie grać można w koszykówkę, siatkówkę, tenisa ziemnego i piłkę ręczną. Znajduje się tam również budynek zaplecza socjalnego.

Stadion piłkarski GLKS „LOT” Konopiska – to obiekt o wymiarach boiska 100 x 64 m oraz trybunami na 350 osób widowni. Wyposażony w ogrodzenie panelowe oraz piłkochwyty. Stadion poza swoją funkcją sportową jest wykorzystywany również do

organizacji imprez kulturalno-rozrywkowych jak np. dożynki gminne czy obchody dni gminy.

2.6.4.2 Lokalne organizacje sportowe

Na terenie gminy aktywnie działają dwa piłkarskie kluby sportowe:

- 1) Gminny Ludowy Klub Sportowy „LOT” Konopiska,
- 2) Ludowy Klub Sportowy „ALKAS” Aleksandria.

Historia pierwszej z wymienionych organizacji sięga połowy lat czterdziestych ubiegłego stulecia. Dzień 15 lutego 1946 roku przeszedł do historii lokalnej jako data założenia Górniczego Związkowego Klubu Sportowego „LOT” Konopiska działającego przy Kopalni Rudy Żelaza „Konopiska”. Pełna nazwa Klubu zmieniana była kilkakrotnie; od 1999 roku funkcjonuje on, jako GLKS „LOT” Konopiska.

W początkach swojej historii KS „LOT” Konopiska prowadził kilka sekcji sportowych: piłka nożna, siatkówka, koszykówka, lekkoatletyka, tenis stołowy, wioślarstwo, szachy i brydż sportowy.

Szczególnymi sukcesami szczycili się w latach 40-tych i 50-tych lekkoatleci oraz koszykarze. Również prowadzona od 1954 roku sekcja tenisa stołowego odnotowała wiele osiągnięć. Obecnie za najbardziej aktywną sekcję Klubu uznać należy jednak drużynę piłki nożnej.

Na terenie gminy funkcjonują również uczniowskie kluby sportowe oraz Klub Sportów Lotniczych „Orzeł”.

Ponadto przy Gminnym Centrum Kultury i Rekreacji oraz „Orliku” w Konopiskach działają – poza wymienionymi klubami sportowymi – sekcje tenisa ziemnego i stołowego, szachowa, koszykówki i siatkówki. Mieszkańcy gminy mogą również uczestniczyć w regularnie odbywających się zajęciach aerobiku i zumbi.

2.6.4.3 Imprezy sportowe

Gmina Konopiska jest organizatorem licznych imprez sportowo-rekreacyjnych o randze ogólnopolskiej tj. np. Ogólnopolskie Biegi Przełajowe Zrzeszenia LZS, Grand Prix Polski i Mistrzostwa Polski w duathlonie oraz w triathlonie. Co roku odbywa się turniej piłki nożnej DEICHMANNA, turniej sołectw w piłce nożnej, szachach, tenisie stołowym, siatkówce, tenisie ziemnym i siatkówce plażowej. W 2010 r. po raz pierwszy zorganizowano również turniej w plażowej piłce nożnej oraz zorganizowano Wojewódzką Spartakiadę ZMW.

Ponadto od kilku lat odbywają się Ogólnopolskie Zawody Modeli Pływających oraz Grand Prix w Biegach Przełajowych. Poza tym rozgrywane są liczne turnieje szkolne, międzyszkolne i powiatowe.

2.6.5 Infrastruktura kulturalna

2.6.5.1 Kultura

Mieszkańcy Gminy Konopiska mogą korzystać z bogatej oferty kulturalnej. Zarówno władze gminy, Gminne Centrum Kultury i Rekreacji, jak i lokalne organizacje trzeciego sektora dbają, by zarówno starsi jak i najmłodsi mogli rozwijać umiejętności w różnych dziedzinach kultury. Organizowane są liczne imprezy, warsztaty, przeglądy artystyczne i konkursy.

Na terenie gminy działają liczne zespoły artystyczne. Zdecydowana większość z nich ofertę swą kieruje do młodszych mieszkańców – dzieci i młodzieży. Wśród zespołów tanecznych zainteresowani wybierać mogą pomiędzy tradycyjnym zespołem ludowym, zespołami specjalizującymi się w tańcach nowoczesnych oraz zespołach o charakterystycznej tanecznej choreografii jak grupy mażorettek. Ofertę taneczną do dzieci i młodzieży kierują zespoły:

- Zespół Ludowy KONOPIELKI – tańce folklorystyczne, ludowe,
- Zespoły Tańca Nowoczesnego – Afera, Mała Afera, Dropsy, Aferka, Dropsiki – specjalizacja to taniec nowoczesny i dyskotekowy,
- Zespoły mażorettek koncertują najczęściej z towarzyszeniem Orkiestry Dętej OSP Konopiska. 3 grupy – najstarsza grupa Musztry Paradnej „Szyk” odnosi coraz liczniejsze sukcesy także poza granicami kraju.

Odrębnym zagadnieniem jest oferta kulturalna kierowana do dorosłych mieszkańców Gminy Konopiska. Od lat tradycyjnie jej trzon tworzą zespoły przy Kołach Gospodyń Wiejskich (zespół taneczny „Barbórki” z KGW w Kopalni odnosi liczne sukcesy na arenie ogólnopolskiej) oraz artyści związani z Orkiestrą Dętą Ochotniczej Straży Pożarnej w Konopiskach. W 1999 roku utworzony został również Zespół Śpiewaczy Gminy Konopiska; w repertuarze grupy znajdują się głównie pieśni ludowe i utwory folklorystyczne. Koło Emerytów i Rencistów, również może poszczycić się swoim zespołem wokально-tanecznym „Walentyńki”.

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Konopiskach działa od 1927 roku. Obecnie liczy XXX członków. Zatrudnieni przez GCKiR w Konopiskach instruktorzy przy Orkiestrze prowadzą szkołę muzyczną, której oferta kierowana jest zarówno do dzieci, jak i dorosłych. Instruktorzy, którzy są członkami Orkiestry uczą teorii muzyki oraz

praktycznej gry na instrumentach dętych i perkusyjnych. Władze gminy dbają również o dostarczanie mieszkańcom różnorodnej, bogatej oferty imprez kulturalnych i sportowych. Niektóre z nich mają charakter jednorazowy; wiele eventów jest jednak organizowanych cyklicznie. Do najważniejszych zaliczyć należy Dni Gminy Konopiska, Sobótkę, Święto Lipy, Koncert Noworoczny, Prezentacja Stołów Bożonarodzeniowych oraz Gminne Dożynki, organizowane co roku przez inne sołectwo.

W Gminie Konopiska, działają również 4 świetlice Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji w: Konopiskach, Aleksandrii, Hutkach i Kopalni, które mają za zadanie:

- stwarzanie możliwości integracji mieszkańców Gminy Konopiska,
- organizowanie pomocy w nauce, tworzenie warunków do nauki własnej,
- organizowanie gier i zabaw ruchowych,
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków,
- kształtowanie nawyków kultury życia codziennego,
- współdziałanie z rodzicami i nauczycielami uczniów korzystających ze świetlicy.

W świetlicach realizowane są również różnego rodzaju warsztaty i projekty.

2.6.5.2 Biblioteki

Oprócz Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji ważną instytucją przyczyniającą się do kształtowania życia kulturalnego Gminy Konopiska jest Gminna Biblioteka Publiczna. Posiada ona 4 placówki biblioteczne – bibliotekę główną z siedzibą w Konopiskach oraz 3 filie w: Aleksandrii, Rększowicach, Hutkach.

Pod względem czytelnictwa Gminna Biblioteka Publiczna w Konopiskach plasuje się na 3 miejscu spośród 16 bibliotek gminnych działających na terenie powiatu częstochowskiego. Od 2012 roku liczba czytelników korzystających z biblioteki utrzymuje się na poziomie ponad 1 600 osób. Największą liczbę odwiedzin biblioteka zanotowała w 2012 roku (17 786 odwiedzin), najniższą w 2013 roku (16 024 odwiedzin). Obecnie średnia liczba czytelników na 100 mieszkańców to 15 osób. W 2011 roku na 100 mieszkańców przypadało średnio 14 czytelników.

Najwięcej wypożyczeń zanotowano w 2014 roku (46 482 wypożyczeń), najmniej w roku 2013 (41 191 wypożyczeń). Średnio jeden czytelnik wypożycza rocznie 28 książek.

W 2014 roku biblioteka posiadała łącznie 22 067 woluminów – najmniej od 2011 roku. W latach 2011 – 2013 liczba woluminów przekraczała 23 tysiące. Największą część budżetu na zakup książek (15,4 %) przeznaczono w 2013 roku, najmniejszą (7,9 %)

w 2014 roku. Najwięcej woluminów zakupiono w 2014 roku (1 703 egz.) a najmniej w 2011 roku (790 egz.). W 2014 roku zakupy książek kosztowały łącznie 36 415 zł. Najmniej wydano na zakup książek w 2011 roku - 18 325 zł.

Tabela nr 28. Diagnoza wybranych obszarów funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Konopiskach w latach 2011 – 2014

LP.	NAZWA DIAGNOZOWANEGO OBSZARU	ROK			
		2011	2012	2013	2014
PLACÓWKI					
1	liczba placówek bibliotecznych	4	4	4	4
2	liczba mieszkańców na 1 placówkę	2 646	2 671	2 684	2 676
ZATRUDNIENIE					
3	liczba zatrudnionych osób	6	7	7	7
4	liczba etatów	3,20	3,95	3,95	3,95
5	liczba etatów działalności podstawowej	2,50	3,25	3,25	3,25
6	liczba etatów na stanowiskach administracji i porządkowych	0,70	0,70	0,70	0,70
BUDŻET					
7	dotacja organizatora	192 200	246 000	230 000	231 300
8	przychody netto	204 160	256 178	241 122	240 840
CZYTELNICTWO					
9	liczba czytelników	1 522	1 611	1 602	1 606
10	odwiedziny w bibliotece	16 943	17 786	16 024	16 832
11	liczba czytelników na 100 mieszkańców	14	15	15	15
WYPOŻYCZENIA					
12	liczba wypożyczeń (na zewnątrz i na miejscu)	45 361	45 305	41 191	46 482
13	liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców na miejscu i na zewnątrz	429	424	384	434
14	liczba wypożyczeń na 1 czytelnika na miejscu i na zewnątrz	30	28	26	29
KSIĘGOZBIÓR					
15	stan księgozbioru (wyłącznie książki)	23 357	23 729	23 369	22 067
16	% budżetu placówki	9,0	12,2	15,4	7,9

	na zakup książek				
17	liczba woluminów na 100 mieszkańców	221	222	218	206
18	przybyło woluminów	790	1 639	1 703	881
19	przybyło książek w skali roku na 100 mieszkańców	7	15	16	8
20	wartość nabytków książkowych (w złotych)	18 325	31 314	36 415	19 117
21	wartość nabytków książkowych (w złotych) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	173	293	339	179

Źródło: opracowanie własne

2.6.6 Organizacje społeczne

Na terenie Gminy Konopiska działa 40 organizacji pozarządowych, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 29. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Konopiska

Lp	Nazwa organizacji	Siedziba
1.	Ochotnicza Straż Pożarna w Aleksandrii	Aleksandria ul. Gościńska 146, 42-274 Konopiska
2.	Ochotnicza Straż Pożarna w Hutkach	Hutki 24, 42-274 Konopiska
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jamkach	Jamki 112, 42-274 Konopiska
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Konopiskach	ul. Opolska 20, 42-274 Konopiska
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rększowicach	Rększowice 77, 42-274 Konopiska
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wąsoszu-Łażcu	Wąsosz 12, 42-274 Konopiska
7.	Koło Gospodyń Wiejskich w Aleksandrii	Aleksandria ul. Gościńska 148, 42-274 Konopiska
8.	Koło Gospodyń Wiejskich w Hutkach	Hutki 24, 42-274 Konopiska
9.	Koło Gospodyń Wiejskich w Jamkach	Jamki 112, 42-274 Konopiska
10.	Koło Gospodyń Wiejskich w Konopiskach	ul. Opolska 20, 42-274 Konopiska
11.	Koło Gospodyń Wiejskich w Kopalni	Kopalnia ul. Klonowa 1, 42-274 Konopiska
12.	Koło Gospodyń Wiejskich w Korzonku	Korzonek 87, 42-274 Konopiska
13.	Koło Gospodyń Wiejskich w Łażcu	Łaziec 66, 42-274 Konopiska
14.	Koło Gospodyń Wiejskich w Rększowicach	Rększowice 77, 42-274 Konopiska

15.	Koło Gospodyń Wiejskich w Walaszczykach	Dom Sołecki w Walaszczykach
16.	Koło Gospodyń Wiejskich w Wygodzie	Dom Sołecki „Wygodzianka” Wygoda 17, 42-274 Konopiska
17.	Stowarzyszenie Miłośników Gminy Konopiska „TIIS”	Aleksandria ul. Gościńska 130, 42-274 Konopiska
18.	Stowarzyszenie "Nasze Konopiska"	ul. Sportowa 7, 42-274 Konopiska
19.	Stowarzyszenie Centrum Odzieżowe Konopiska	ul. Towarowa 2, 42-274 Konopiska
20.	Stowarzyszenie Orkiestra Dęta Ochotniczych Straży Pożarnych w Konopiskach	ul. Sportowa 7, 42-274 Konopiska
21.	Międzynarodowe Stowarzyszenie „POBRES"	Aleksandria ul. Gościńska 149, 42- 274 Konopiska
22.	Polski Związek Wędkarzy	-----
23.	Polski Związek Pszczelarzy	-----
24.	Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych	-----
25.	Stowarzyszenie Górników	-----
26.	Koło Emerytów i Rencistów	ul. Sportowa 1, 42-274 Konopiska
27.	Gminny Ludowy Klub Sportowy "LOT" Konopiska	ul. Lipowa 8, 42-274 Konopiska
28.	Ludowy Klub Sportowy „Alkas" Aleksandria	Aleksandria ul. Gościńska 130, 42- 274 Konopiska
29.	Klub Sportów Lotniczych „Orzeł”	ul. Rolnicza 3, 42- 274 Konopiska
30.	Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł”	ul. Sportowa 60, 42- 274 Konopiska
31.	Parafialny Klub Sportowy „WALUŚ”	ul. Częstochowska 12, 42- 274 Konopiska
32.	LUKS Konopiska	ul. Sportowa 7, 42- 274 Konopiska
33.	ULKS „PAJĄCZEK”	ul. Sportowa 7, 42- 274 Konopiska
34.	ULKS „Alex”	ul. Gościńska 130, 42- 274 Konopiska
35.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Ruchowo Ich Rodzin I Przyjaciół "PROMETEUS"	ul. Towarowa 2, 42-274 Konopiska
36.	ROSA PRIVATE GOLF CLUB	ul. Rolnicza 1, 42-274 Konopiska
37.	FUNDACJA IMIENIA EDMUNDA MZYKA	Aleksandria ul. Rolnicza 13, 42-274 Konopiska
38.	STOWARZYSZENIE NA RZECZ PROMOCJI WSI	Kijas 14 A, 42-274 Konopiska
39.	FUNDACJA FILARY	Wygoda 42, 42-274 Konopiska
40.	FUNDACJA DZIECI WUJA TOMA	Aleksandria ul. Sosnowa 15, 42-274 Konopiska

Źródło: opracowanie własne <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu?t:lb=t>

2.7. Fundusze unijne

Na rozwój gospodarczy Gminy Konopiska wpływ mają również dofinansowania z Unii Europejskiej, uzyskane na rozwój różnych dziedzin gospodarki, szkolnictwa, turystyki, infrastruktury czy kultury.

W latach 2011-2015 Gmina Konopiska pozyskała 35 137 603,40 zł. środków unijnych, w tym w:

- 2011 r. 7 208 029,69 zł,
- 2012 r. 9 631 033,34 zł,
- 2013 r. 7 219 567,59 zł,
- 2014 r. 6 419 120,21 zł,
- 2015 r. 4 659 852,57 zł.

Tabela nr 30. Zestawienie najważniejszych projektów współfinansowanych ze środków unijnych w latach 2011-2015

Program	Nazwa projektu	Działanie
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Konopiska	1.1 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPO WSL na lata 2007-2013)	Gminna Hala Sportowa wraz zapleczem socjalnym w Konopiskach	9.3 - Lokalna infrastruktura sportowa
RPO WSL na lata 2007-2013	Wzrost rozpoznawalności oferty turystycznej gminy Konopiska poprzez realizację kampanii promocyjnej	3.4 - Promocja turystyki
RPO WSL na lata 2007-2013	Przystanek e-kultura regionu częstochowskiego	4.2 - System informacji kulturalnej
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW na lata 2007-2013)	Rewitalizacja centrum Konopisk	313, 322, 323 - Odnowa i rozwój wsi

PROW na lata 2007-2013	Budowa zespołu boisk sportowych w ramach programu "Moje Boisko Orlik 2012" w Aleksandrii	313, 322, 323 - Odnowa i rozwój wsi
PROW na lata 2007-2013	Przebudowa i remont budynku Domu Sołeckiego Wygodzianka	313, 322, 323 - Odnowa i rozwój wsi
PROW na lata 2007-2013	Wypożyczenie oraz remont pomieszczeń Ochotniczej Straży Pożarnej w Hutkach w celu pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych	313, 322, 323 - Odnowa i rozwój wsi
PROW na lata 2007-2013	Budowa placu zabaw w centrum Konopisk	413 - „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”
PROW na lata 2007-2013	Budowa parkingu w centrum miejscowości Konopiska	413 - „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”
PROW na lata 2007-2013	Budowa ogrodzenia i piłkochwytywów na terenie stadionu GLKS "LOT" w Konopiskach	413 - „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (mały projekt)
PROW na lata 2007-2013	Modernizacja placu zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. J. Kochanowskiego w Aleksandrii	413 - „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (mały projekt)
PROW na lata 2007-2013	Rozbudowa kanalizacji deszczowej w gminie Konopiska w miejscowości Konopiska oraz budowa wodociągu w m. Hutki, Konopiska i Aleksandrii	321 - Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej
PROW na lata 2007-2013	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Sadowej wraz z przesyłem ścieków do ul. Spółdzielczej w gminie Konopiska	321 - Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej
Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL)	Świetlica „Otwarta dłoń”	7.2.1 - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
PO KL	Być przedszkolakiem	9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej
PO KL	Myśląc o przyszłości nie pozostawaj	7.1.1- Rozwój i upowszechnianie

	w tyle-DZIAŁAJ!	aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej
PO KL	Aktywny uczeń	9.1.2 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych
PO KL	To jest gimnazjum	9.1.2 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych

Źródło: opracowanie własne

3. Dochody i wydatki gminy

Większość zadań zapisanych w Strategii rozwoju Gminy Konopiska ma ścisły związek z zadaniami własnymi samorządu gminnego. Stąd też istotnym źródłem ich finansowania będą dochody budżetu gminnego obejmujące wpływy podatkowe, subwencje i dotacje z budżetu państwa.

Tabela 31. Dochody i wydatki budżetu gminy w latach 2011 – 2015 w zł.

	2011	2012	2013	2014	2015
Dochody ogółem, w tym:	34 270 012	38 029 000	34 590 610	36 685 666	36 159 266
dochody bieżące	24 327 561	26 404 235	25 289 159	27 080 562	27 984 544
w tym: UE	1 030 128	1 889 095	800 589	412 564	3 424
w tym: własne	23 297 433	24 515 140	24 488 570	26 667 998	27 981 120
dochody majątkowe	9 942 451	11 624 765	9 301 451	9 605 104	8 174 722
w tym: UE	6 188 824	7 741 938	6 418 979	6 006 558	4 656 428
w tym: własne	3 753 627	3 882 827	2 882 472	3 598 546	3 518 294
Wydatki ogółem, w tym:	36 453 413	35 700 389	35 414 157	37 456 071	34 050 643
wydatki bieżące	21 295 073	23 384 141	22 861 303	24 546 266	24 896 523
w tym: UE	1 167 350	1 699 727	735 260	586 302	12 976
w tym: własne	20 127 723	21 684 414	22 126 043	23 959 964	24 883 547
wydatki majątkowe	15 158 340	12 316 248	12 552 854	12 909 805	9 154 120
Procentowy udział	41,6 %	34,5 %	35,4 %	34,5 %	26,9 %
w tym: UE	9 342 477	7 282 149	8 607 015	8 863 198	4 230 018
w tym: własne	5 815 863	5 034 099	3 945 839	4 046 607	4 924 102
Wynik finansowy	-2 183 401	2 328 611	-823 547	-770 405	2 108 623

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Dochody ogółem w roku 2011 wynosiły 34 270 012 zł, natomiast w roku 2015 kształtowały się już na poziomie 36 159 266 zł, co wskazuje na rozwój gospodarczy gminy.

Analizując powyższe dane należy uznać, iż dochody bieżące własne ulegają systematycznemu wzrostowi. Na przestrzeni 5 lat odnotowano wzrost dochodów bieżących własnych o kwotę 4 683 687 zł w stosunku do roku 2011. Natomiast wysokość wpływów do budżetu gminy z tytułu dochodów bieżących otrzymanych ze środków unijnych uwarunkowana była ilością realizowanych projektów. Kulminację wpływów z tego tytułu odnotowano w roku 2012 i 2015.

Rok 2014 był rokiem, w którym kwota wydatków była stosunkowo wysoka i wyniosła 37 456 071 zł w porównaniu do innych lat omawianych w strategii, gdzie średnia wydatków ogółem wyniosła 35 404 650 zł.

Analizując proporcję wydatków budżetu gminy można stwierdzić, iż w ostatnim roku udział wydatków bieżących kształtował się na poziomie ok 73%, a inwestycyjnych na poziomie ok. 27%. W porównaniu do lat ubiegłych nastąpił spadek procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (rok 2011 -41,6%, rok 2012 – 34,5%, rok 2013 – 35,4%, rok 2014 – 34,5%, rok 2015 – 26,9%). Zaistniała sytuacja ma związek z koniecznością spłaty wierzytelności zaciągniętych pod wkład własny gminy przy realizowanych projektach unijnych, co spowodowało spadek nakładów inwestycyjnych.

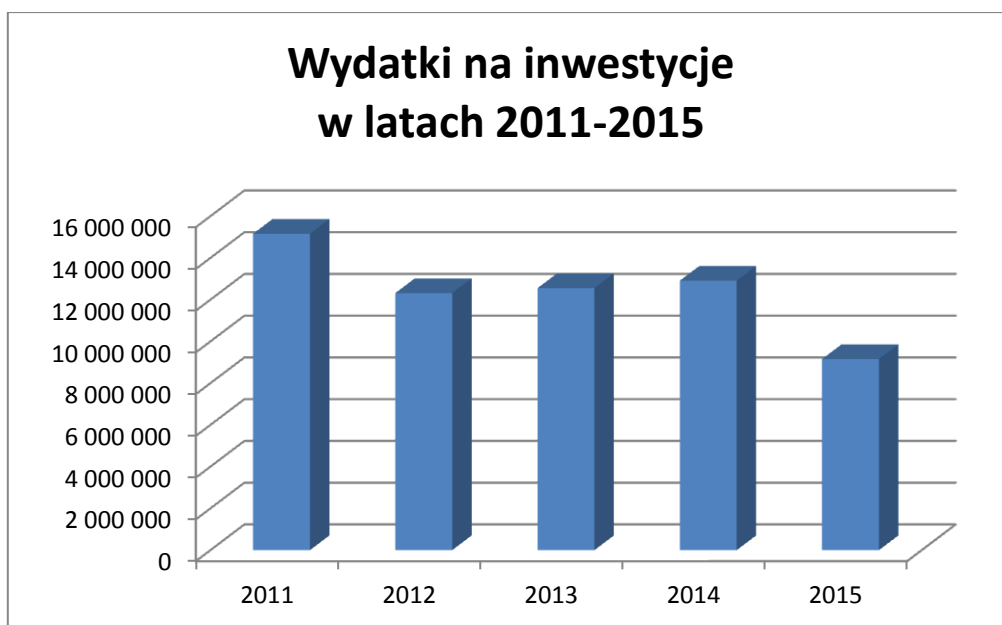
Optymistyczne perspektywy, a w ślad za tym, wzrost wydatków na inwestycje i poprawę wskaźników, otwiera przed samorządami nowy okres programowania środków unijnych na lata 2014-2020.

Wykres 10. Dochód budżetu gminy na 1 mieszkańca w latach 2011 – 2015

Źródło: opracowanie własne

Wykres 11. Wydatki na inwestycje w latach 2011-2015

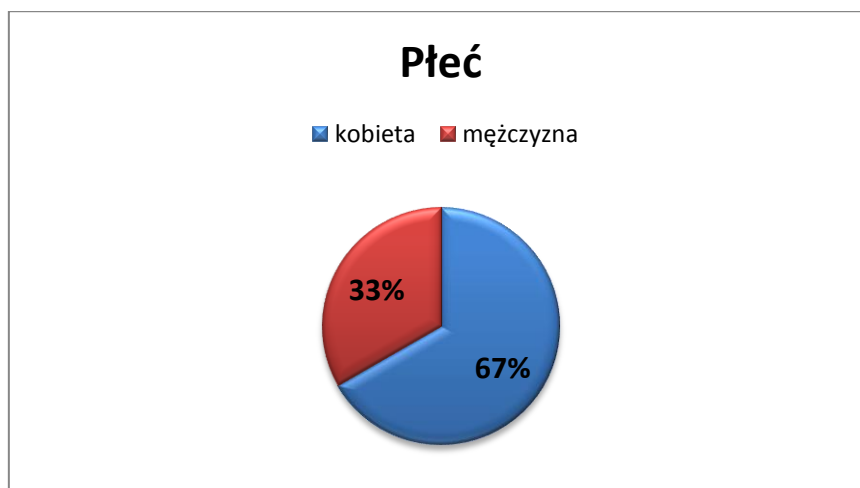
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

4. Analiza wyników ankiet

Ankieta przeprowadzona została w listopadzie 2015 roku, w wersji elektronicznej oraz papierowej. Anonimowa ankieta skierowana była do mieszkańców Gminy Konopiska. Dostępna była na stronie www.konopiska.pl, w Urzędzie Gminy w Konopiskach oraz w jednostkach organizacyjnych gminy. W badaniu udział wzięło 150 osób, w tym: 67 % kobiet oraz 33 % mężczyzn. Największe zainteresowanie udziałem w ankiecie wystąpiło u osób w przedziałach wiekowych: 26 – 45 lat (59%) oraz 46 – 60 lat (21%), czyli w tzw. „wieku produkcyjnych”. Największą grupę osób uczestniczących w badaniu stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (57%), pracujące zawodowo (62%).

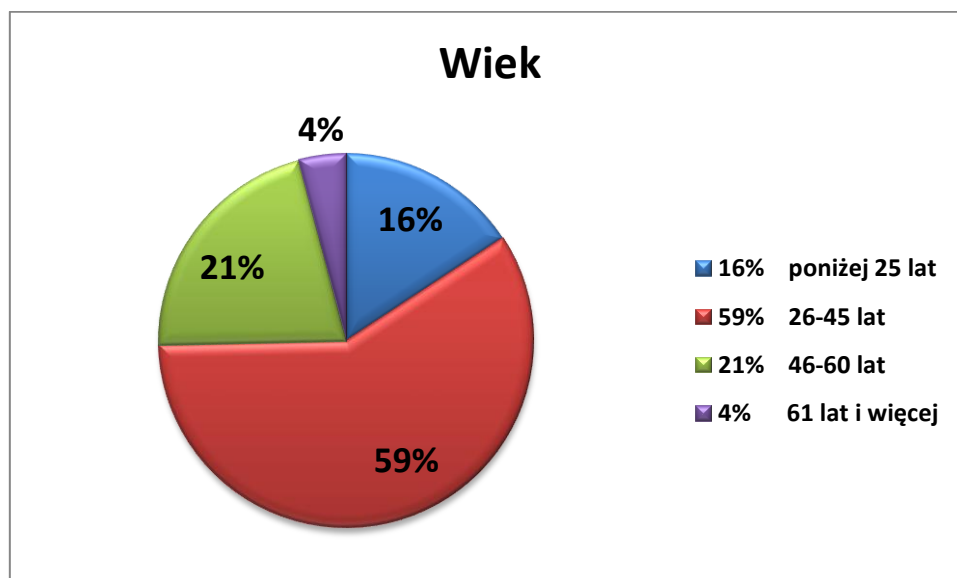
Metryczka

Wykres nr 12. Podział ankietowanych względem płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

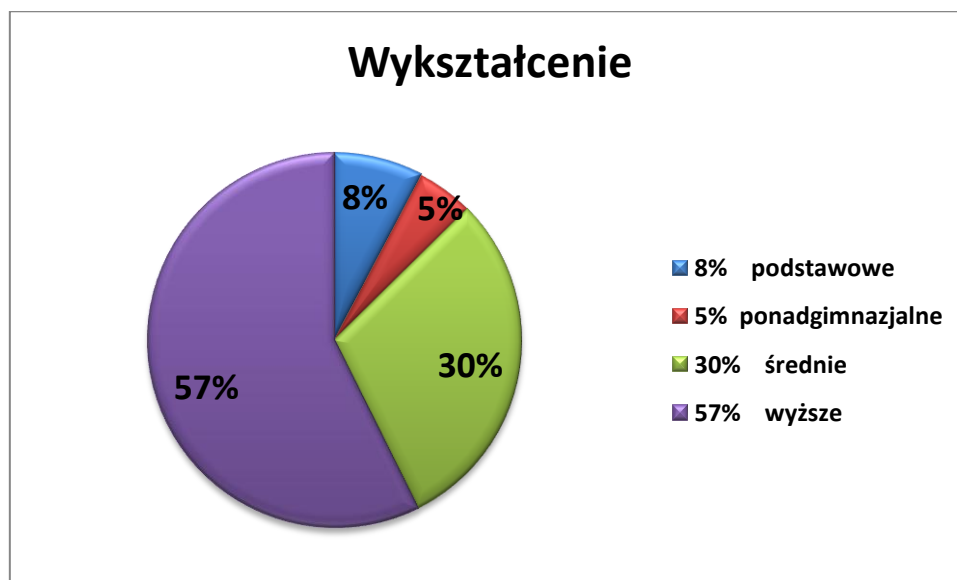
Wykres nr 13. Podział ankietowanych pod względem wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

W ankiecie wzięło udział 67% kobiet i 33 % mężczyzn. Największą liczbę osób stanowili mieszkańcy w wieku 26-45 lat co kształtuje się na poziomie 59% ankietowanych, najmniejszy to ludzie w wieku 61 lat i więcej(4%).

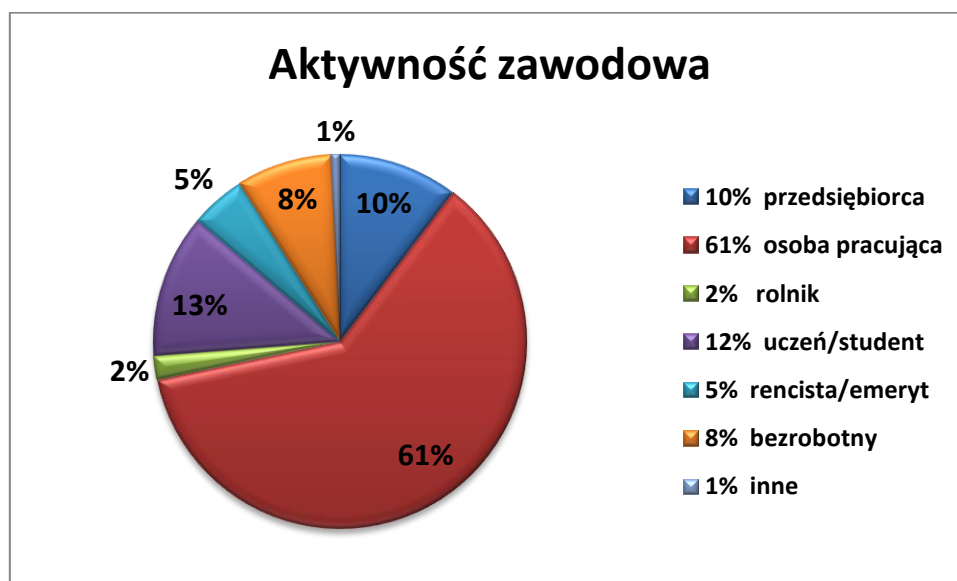
Wykres nr 14. Podział ankietowanych względem wykształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ze 150 badanych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym 57%, najmniejszą zaś z wykształceniem ponadgimnazjalnym 2%.

Wykres nr 15. Podział ankietowanych względem aktywności zawodowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

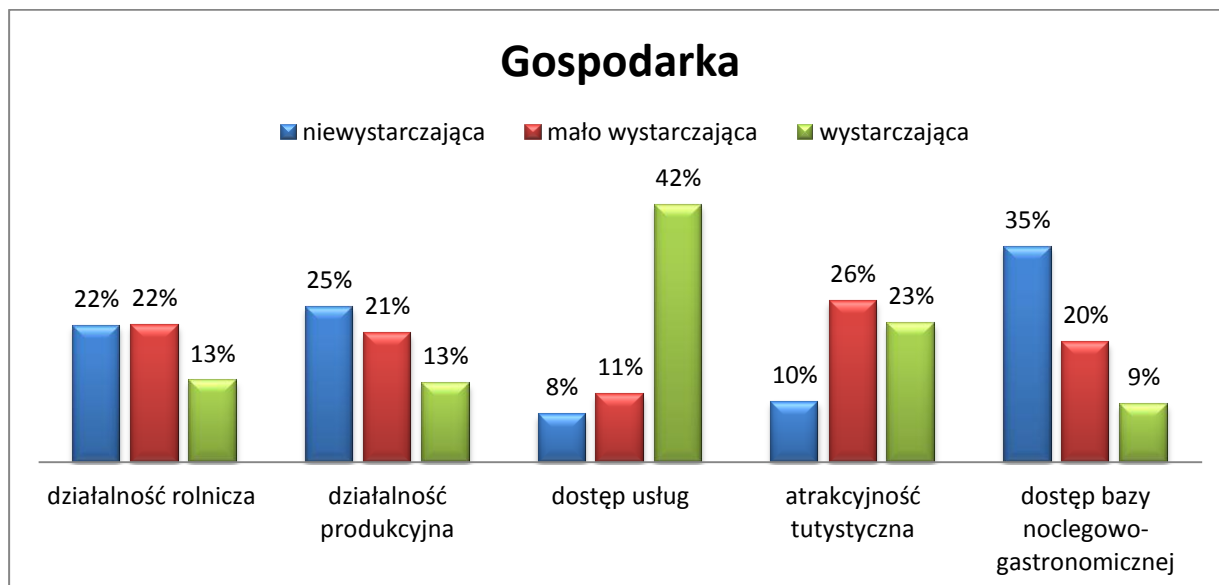
Jak wynika z udzielonych odpowiedzi zdecydowana liczba osób jest aktywna zawodowo 61%, najmniejszą grupę ankietowanych stanowią osoby zajmujące się gospodarstwem rolnym 2%

Ankieta obejmowała takie działy jak: „Gospodarka”, „Infrastruktura i środowisko” i „Społeczeństwo”. Pytania skonstruowane zostały w celu zdobycia opinii na temat zadowolenia z życia w Gminie Konopiska, wskazaniu priorytetów koniecznych do realizacji w celu poprawy jakości życia poprzez wykazanie słabych i mocnych stron jak również wynikających z nich szans i zagrożeń oraz konkretnych propozycji, którymi kierować należy się w nadchodzących latach.

GOSPODARKA

Z zebranych danych dotyczących oceny gospodarki Gminy Konopiska wynika, iż poziom działalności rolniczej i produkcyjnej jest mało wystarczający dla osób przebywających na terenie Gminy Konopiska. Niewystarczająca jest też baza noclegowa według ankietowanych. Pełne zadowolenie natomiast wykazane zostało w sferze dostępności punktów usługowo – handlowych.

Wykres nr 16. Wyniki badań ankiet w dziedzinie gospodarka

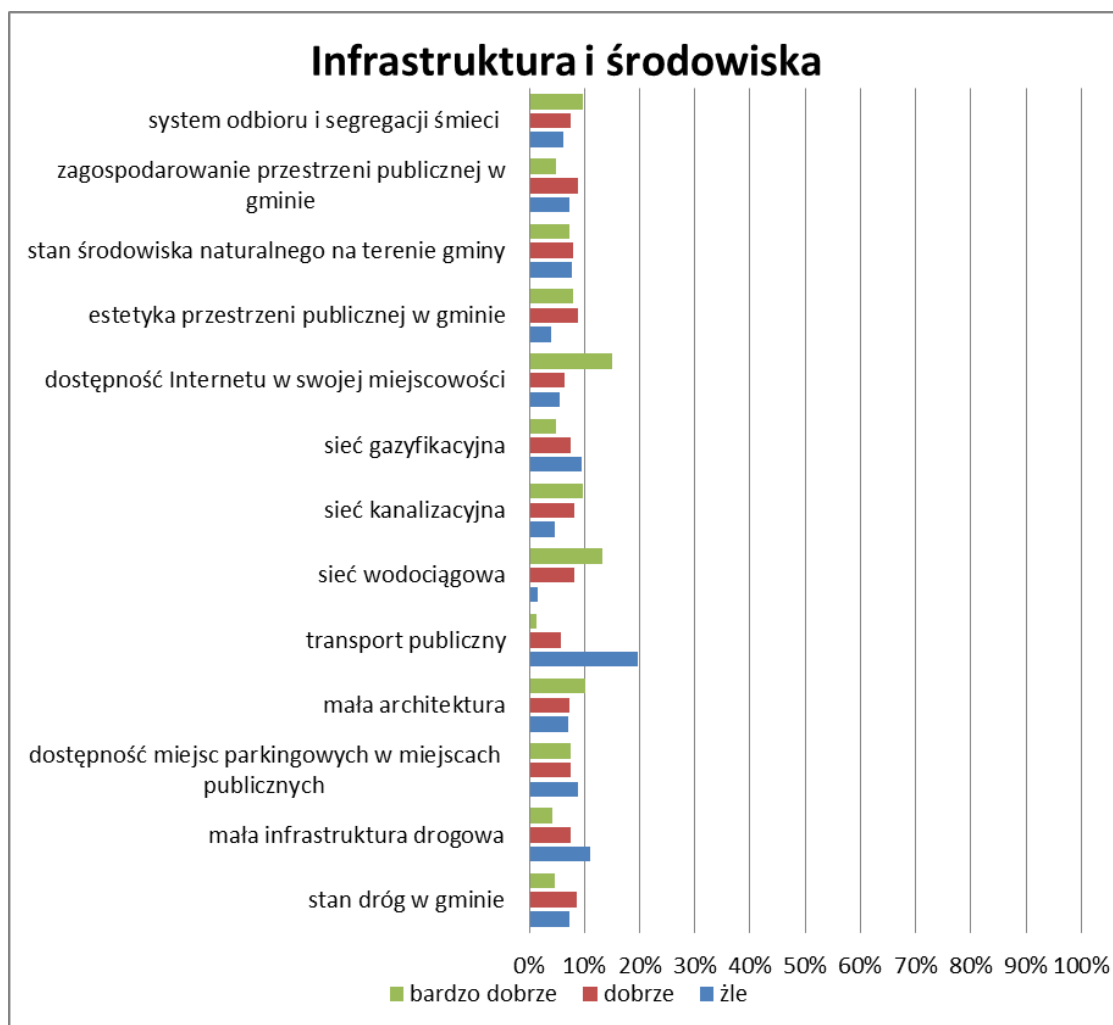
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ocena ta wynikać może z braku większego ośrodka przemysłowego na terenie gminy (występują jedynie pojedyncze, małe, prywatne firmy. Zadowalająca dostępność usług wynika z rozwiniętej bazy handlowo-usługowej, skoncentrowanej głównie na terenie miejscowości Konopiska.

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Wyniki pozyskane z tej części badania wykazują zadowolenie wśród ankietowanych. Jedyną sferą, która negatywnie wypadła w przeprowadzonym badaniu jest transport publiczny. Wynikać to może z zaniedbań w zakresie taboru przewozowego oraz braku połączenia z Gminą Blachownia, gdzie zlokalizowane jest targowisko jak również szpital i przychodnie lekarzy specjalistów. Problemem jest również mała liczba przejazdów do miasta Częstochowy z odleglejszych, a zarazem mniejszych miejscowości gminy jak Kowale, Leśniaki czy też Walaszczyki. Miasto Częstochowa, przez wzgląd na szkolnictwo ponadgimnazjalne, placówki zdrowotne, kulturalne jak również miejsca pracy, odgrywa istotną rolę w życiu mieszkańców Gminy Konopiska.

Wykres nr 17. Wyniki badań ankiet w dziedzinie infrastruktura i środowisko

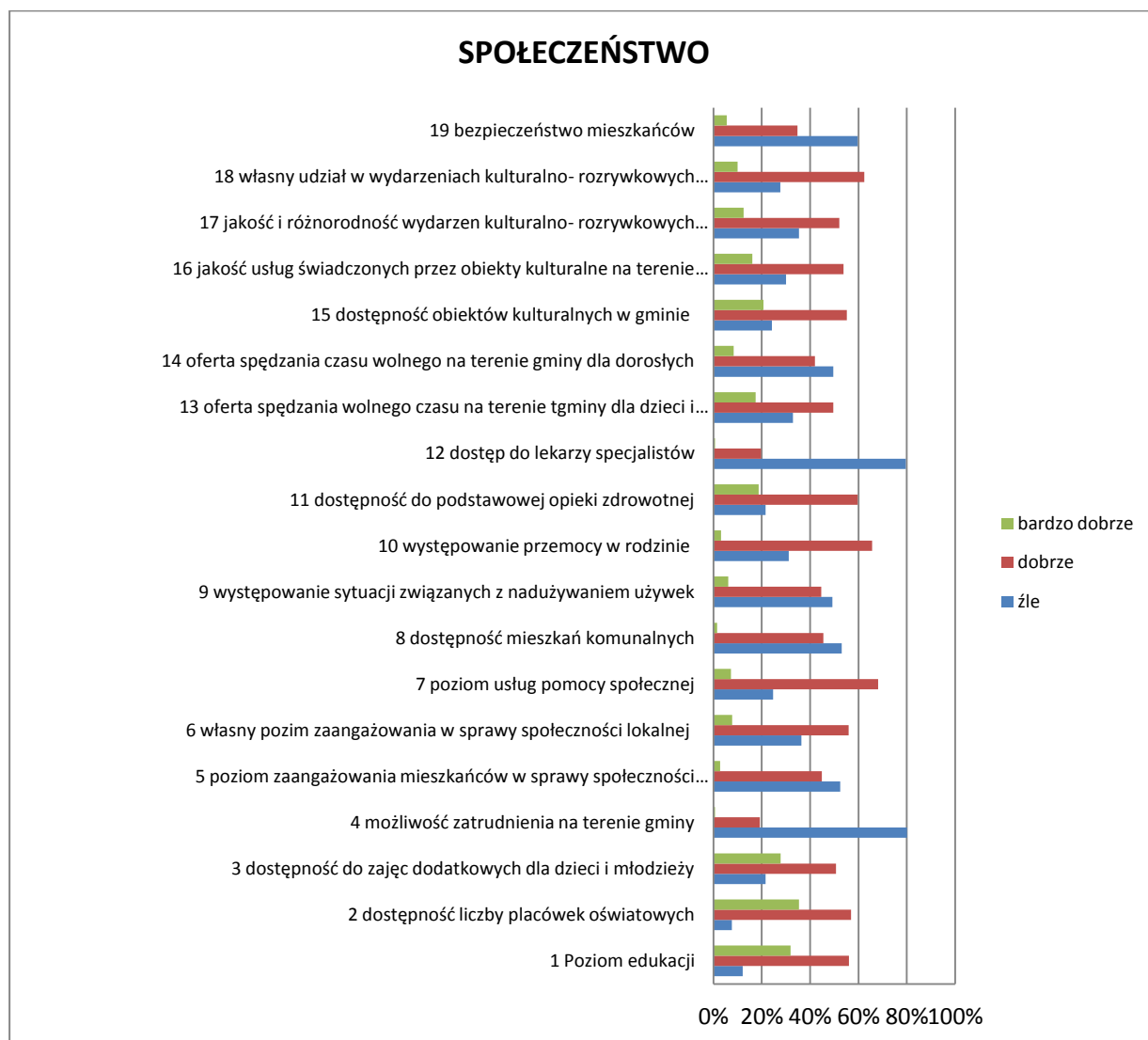
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ankietowani największe zadowolenie wykazują ze stanu dróg, zagospodarowania jak i estetyki przestrzeni publicznej na terenie Gminy Konopiska. Wynika to z pozyskanych środków zewnętrznych pozwalających na inwestycje i realizację zadań mających na celu poprawę ww. płaszczyzn infrastruktury gminy.

W przeprowadzonym badaniu wiele osób wykazało zbyt małą liczbę chodników, przejść dla pieszych czy też oświetlenia ulicznego oraz wiat przystankowych. W opinii ankietowanych braki te wpływają na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym najbardziej podkreślają, dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół.

SPOŁECZEŃSTWO

Wykres nr 18. Wyniki badań ankiet w dziedzinie społeczeństwo

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Z danych uzyskanych z działu społeczeństwo wynika, iż poziom edukacji na terenie Gminy Konopiska kształtuje się na poziomie dobrym 56% ankietowanych. Zaledwie 12% opowiedziało się, że gminne placówki oświatowe nie spełniają odpowiedniej, jakości kształcenia. Dostępność szkół jest wystarczająca i zaspokaja potrzeby mieszkańców. Ponad połowa mieszkańców gminy jest zadowolona z ilości zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży organizowanych w świetlicach szkolnych (51%). Najgorzej według mieszkańców wygląda sytuacja na rynku pracy, aż 80% z nich uważa, że na terenie gminy trudno znaleźć pracę. W obszarze gminy działa wiele małych przedsiębiorstw, są to w większości firmy rodzinne zatrudniające zaledwie kilku pracowników.

Mieszkańcy zostali również zapytani o poziom zaangażowania w sprawy społeczności lokalnej. Własne zaangażowanie w sprawy społeczności lokalnej większość ankietowanych oceniła, jako dobre, jednakże w spojrzeniu całościowym zaangażowanie mieszkańców zostało nisko ocenione. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopiskach według ankietowanych postrzegana, jako dobra (68%). Gorzej natomiast mieszkańcy ocenili dostępność do mieszkań komunalnych - 53% ankietowanych uważa, że ich liczba jest niewystarczająca. Kolejne pytanie dotyczyło nadużywania używek – tutaj zdania mieszkańców są podzielone, mniej więcej tyle samo ankietowanych uważa, że problem ten na terenie gminy jest dobrze rozwiązywany, co osób które uważają wprost przeciwnie. Z analizy wynika, iż ponad 60% respondentów ocenia, że problem przemocy w rodzinie jest dobrze rozwiązywany.

Kolejny dział ankiety dotyczył służby zdrowia. Mieszkańcy ocenili, że w gminie dostępność do lekarzy rodzinnych jest dobra - 60% ankietowanych. Gorzej jest z dostępnością do lekarzy specjalistów, aż 80 % mieszkańców uważa to za jeden z większych problemów gminy Konopiska. Kolejnym aspektem, o który zostali zapytani ankietowani to oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy. W tym obszarze gmina została oceniona pozytywnie zarówno ze względu na dostępność obiektów kulturalnych jak i również wydarzeń odbywających się na terenie gminy. Ostatnie pytanie dotyczyło bezpieczeństwa na obszarze gminy. Ponad połowa ankietowanych uważa, że Konopiska jak i inne miejscowości należące do gminy są bezpieczne dla mieszkańców.

Kolejna część ankiety dotyczyła zadowolenia mieszkańców w Gminie Konopiska.

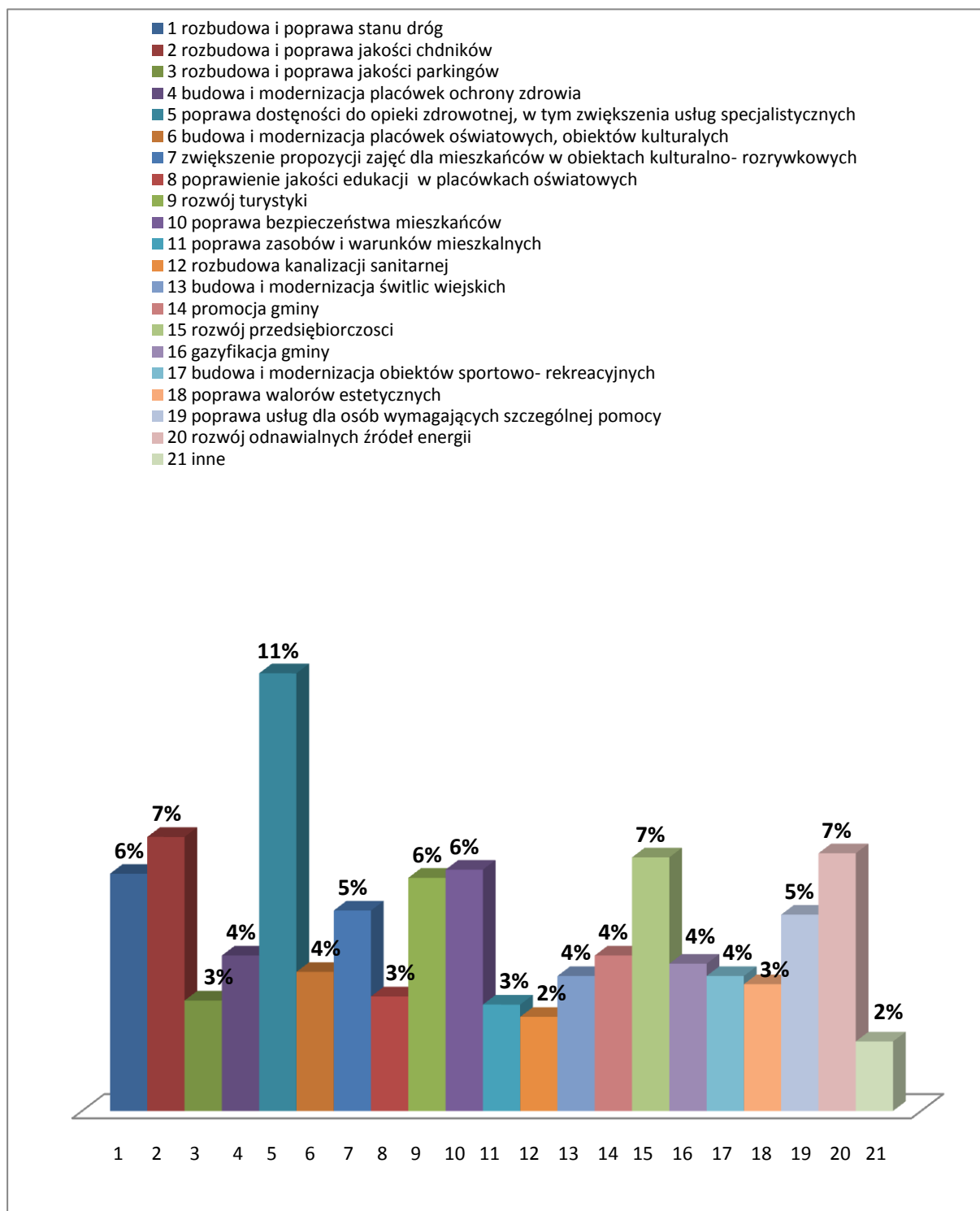
Wykres nr 19. Wyniki badań ankiet dotyczące zadowolenia z życia w Gminie Konopiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Z powyższego diagramu wynika, że mieszkańcy gminy są zadowoleni z życia w swojej miejscowości i nie planują zmiany miejsca zamieszkania w najbliższym czasie (48%). Pomimo że lubią tu żyć i mieszkać 16% ankietowanych ma zamiar zmienić miejsce zamieszkania. Migracja jest spowodowana lepszymi warunkami pracy, a co za tym idzie i lepszymi zarobkami w większych aglomeracjach. Zaledwie 8% ankietowanych nie podoba się życie na terenie gminy i właśnie brakiem ofert pracy argumentują swoją przeprowadzkę na inne obszary Polski.

Wykres nr 20. Pytanie: Jakie priorytety powinna realizować Gmina Konopiska w latach 2016-2020?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Z powyższych wyników można stwierdzić, że najważniejszym priorytetem gminy na lata 2016-2020 jest poprawa dostępności do opieki zdrowotnej oraz zwiększenie

dostępności do lekarzy specjalistów(11%) a co za tym idzie budowa bądź modernizacja placówek ochrony zdrowia(4%). Mieszkańcy gminy również chcieli, aby na terenie gminy była lepsza sieć dróg(65) oraz chodników(7%). Według nich gmina powinna zadbać o lepszą promocję (4%), która przyciągnie turystów na nasze tereny (9%). Gmina powinna stworzyć lepsze warunki do rozwoju przedsiębiorczości na swoim terenie (7%). Dużą uwagę powinna skierować na odnawialne źródła energii (7%).

Badania ankietowe – słabe, mocne strony, szanse, zagrożenia

Mieszkańcy mieli wskazać mocne, słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla rozwoju Gminy Konopiska.

Wykres nr 21. Wyniki badań ankiet analiza SWOT - Mocne strony

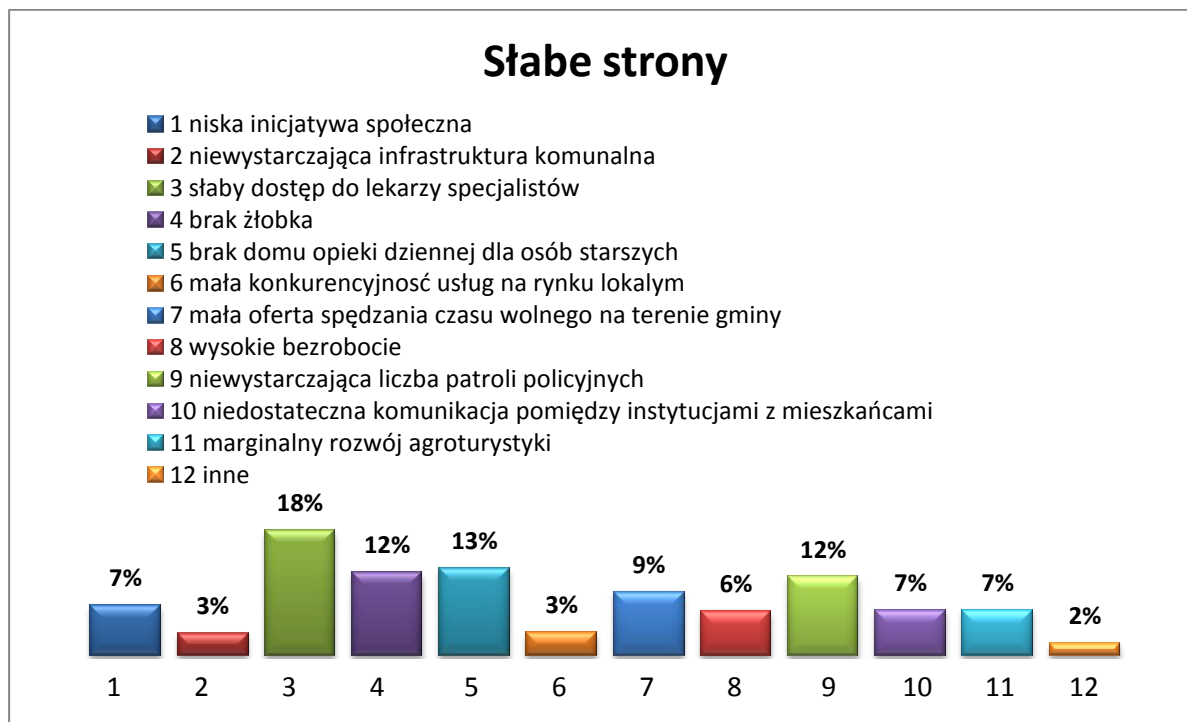

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Mocną stroną gminy jest rozwinięta sieć wodociągowo-kanalizacyjna(16%) oraz wysokie walory środowiska przyrodniczego (15%). Gmina ma również bardzo dobrze rozwinięty rynek usługowo-handlowych (11%).

Słabymi stronami Gminy Konopiska jest zły dostęp do lekarzy specjalistów 18 % ankietowanych. Ze względu na starzejące się społeczeństwo na terenie gminy powinien znajdować się dom opieki dziennej dla osób starszych (13%).

Wykres nr 22. Wyniki badań ankiet analiza SWOT - Słabe strony

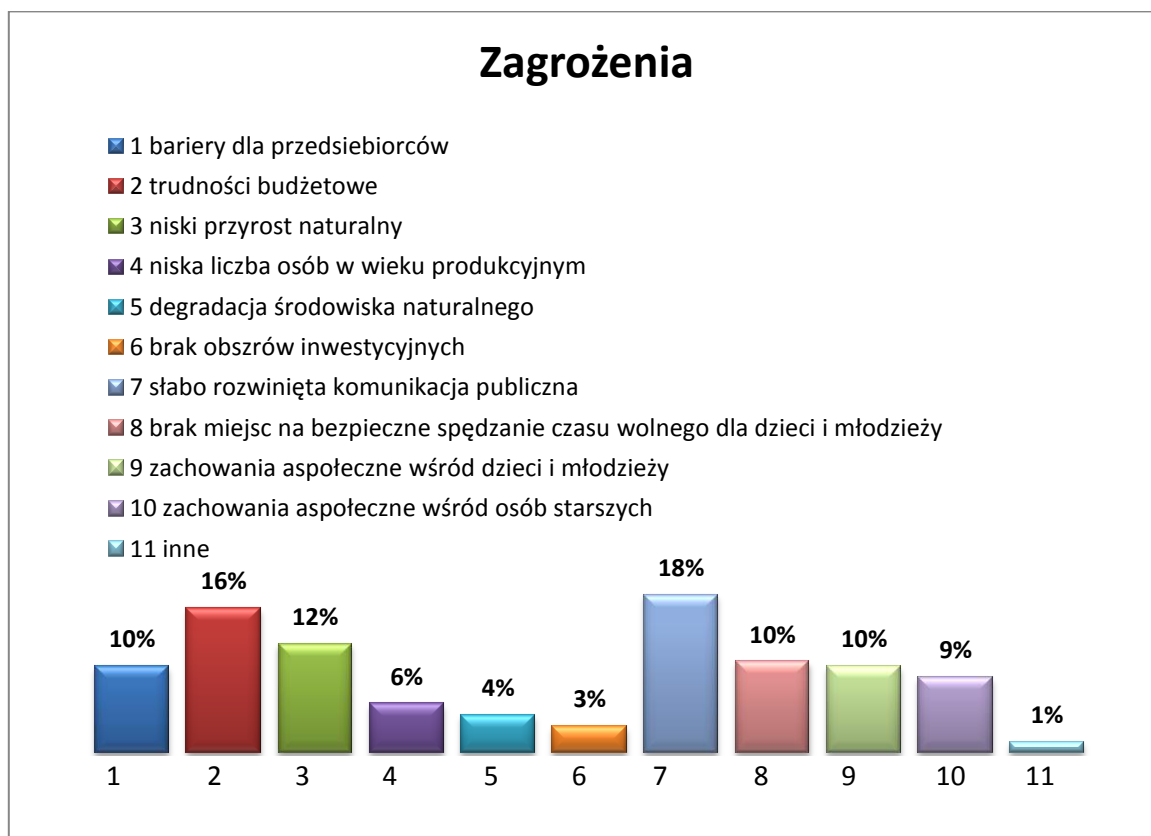

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Słabą stroną gminy jest brak publicznego żłobka(12%). Mieszkańcy chcieli by również zwiększyć ilość patroli policyjnych na ulicach gminy(12%).

Zagrożeniami dla rozwoju gminy jest słabo rozwinięta komunikacja publiczna (18%). Następnym istotnym zagrożeniem mogą być trudności budżetowe (16%). Ważnym punktem jest niski przyrost naturalny, (12%) choć mimo ujemnego przyrostu naturalnego, liczba mieszkańców gminy systematycznie wzrasta.

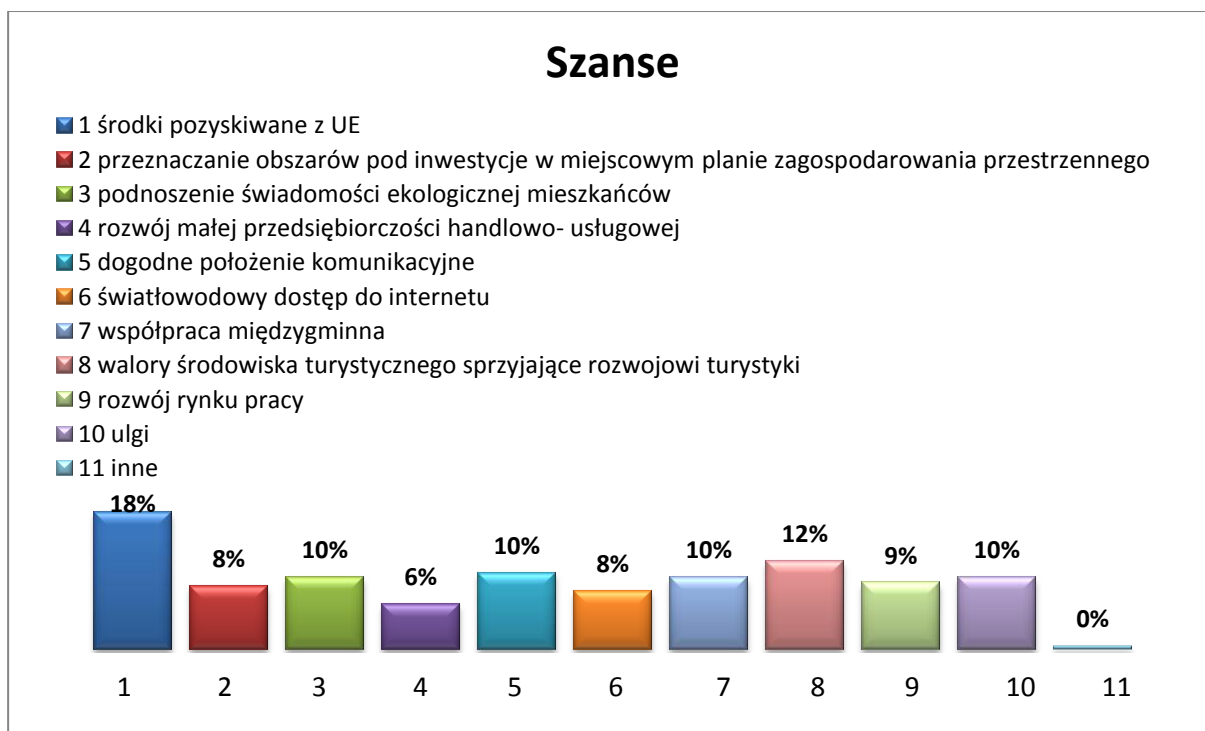
Wykres nr 23. Wyniki badań ankiet analiza, SWOT - Zagrożenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Szansami na rozwój gminy według ankietowanych są środki pozyskiwane z Unii Europejskiej (18%) Rozwojowi gminy powinny służyć jej walory środowiska naturalnego, które powinny sprzyjać zwiększeniu turystyki (12%). Mieszkańcy uważają że gmina powinna podnosić również świadomość ekologiczną na swoim terenie (10%) Szansą na rozwój jest również dobre położenie komunikacyjne- autostrada A1 (10%). Rozwojowi gminy sprzyjałyby również ulgi dla przedsiębiorców i inwestorów na tym terenie (10%).

Wykres nr 24. Wyniki badań ankiet analiza SWOT - Szanse

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

5. Analiza SWOT

Mocne	Słabe
- bliskie położenie od miasta Częstochowy i budowanej autostrady A1, -dobra infrastruktura (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, światłowodowa), - dobrze rozwinięta baza edukacyjna i kulturalna, -zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnych form spędzania czasu wolnego, - dobra infrastruktura sportowo-rekreacyjna (za wyjątkiem przyszkolnej), - dobrze zachowane walory środowiskowe, duża powierzchnia lasów - potencjał do rozwoju turystyki, istnienie ścieżek rowerowych, - pole golfowe, ZHP Pająk, - park krajobrazowy "Lasy nad Górna Liswartą", - rozwijająca się agroturystyka, -liczne zespoły artystyczne, -cykliczne imprezy integracyjne dla osób niepełnosprawnych, - liczne imprezy sportowo - rekreacyjne -umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych, - liczne organizacje pozarządowe, - zwiększająca się liczba mieszkańców,	- niska jakość komunikacji zbiorowej wynikająca z zaniedbań w zakresie taboru przewozowego, - brak połączeń z niektórymi gminami ościennymi (Blachownia, Poczesna), - niewystarczające środki finansowych na organizację prestiżowych imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, - brak żłobka publicznego, - brak nowoczesnego wyposażenia świetlic przyszkolnych i pracowni informatycznych, - brak domu dziennej opieki dla seniorów i osób niepełnosprawnych (niewystarczająca opieka nad osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi-brak wolontariuszy), - brak tymczasowych miejsc pobytu dla ofiar przemocy, - niezadowalający poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego (monitoring gminny) - brak wystarczającej przyszkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - niewystarczająca, jakość infrastruktury drogowej: dróg gminnych, chodników, parkingów -wysoki koszt budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury drogowej, - brak wystarczając ilości miejsc noclegowych, - słabe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, - duża energochłonność budynków,

	- ubożenie społeczeństwa (duży odsetek osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzrost liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej), - bezrobocie, brak miejsc pracy, - brak lekarzy specjalistów i programów zdrowotnych, - brak nowych terenów inwestycyjnych, - brak ujęć wody, - brak kanalizacji sanitarnej w części gminy (Aleksandria Druga i częściowo Aleksandria Pierwsza), - niski stopień gazyfikacji gminy, - występowanie dzikich wysypisk śmieci, - brak produkcji rolnej, rozdrobnienie gospodarstw rolnych, duża ilość gruntów odłogujących, - zły stan gospodarki wodnej, nieoczyszczone rzeki i rowy melioracyjne, - niewystarczająca promocja lokalnych produktów i turystyki, - słaba infrastruktura socjalna: zbyt mało mieszkań socjalnych/komunalnych np. przy ul. Przemysłowej w Konopiskach, - słabe i przestarzałe wyposażenie jednostek OSP, - niska efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej (budynek wielofunkcyjny przy ul. Lipowej w Konopiskach (Urząd Gminy, GOPS, SP ZOZ GOZ) oraz SP w Konopiskach, łącznika i sali gimnastycznej, - słabo zagospodarowany teren nad zalewem Pająk, brak rekreacji wodnej brak miejsca pod pole namiotowe i campingi, zbyt mało rozwinięta baza noclegowa, - brak atrakcyjnych miejsc służących
--	--

	rekreacji i wypoczynkowi na świeżym powietrzu np. boiska sportowe, place zabaw, skwery, altany, siłownie zewnętrzne, park linowy, skatepark, lodowisko, park osiedlowe
Szanse - uchwalony plan zagospodarowania przestrzennego, - potencjał turystyczny regionu, - dostępność środków UE na rozwój obszarów wiejskich, - położenie części gminy w Parku Krajobrazowym „Lasy nad Górną Liswartą”, - wzrost zainteresowania turystyką rowerową i pieszą - ścieżki rowerowe, - dalsza rozbudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego, - budowa i modernizacja infrastruktury drogowej (transportowej), - wzrost popularności usług agroturystycznych, - moda na aktywny i zdrowy tryb życia, - wzrost świadomości, co do możliwości wykorzystania walorów przyrodniczo-kulturowych dla rozwoju turystyki, - rozwój współpracy z partnerami zagranicznymi, - wzmocnienie zaangażowania organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, - pozyskanie środków finansowych na budowę domu dziennej opieki dla seniorów, - pozyskanie środków finansowych na zagospodarowanie terenu nad zalewem Pająk i rozwój rekreacji wodnej,	Zagrożenia - bezrobocie, - opóźnienia w realizacji budowy autostrady A1, - starzenie się społeczeństwa, - występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny, patologie, uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie ubóstwo, problem wykluczenia społecznego, - dewaluacja instytucji szkoły, nauczyciela, wykształcenia, - brak posterunku Policji na terenie gminy, mała ilość patroli policyjnych, - niewłaściwa polityka państwa w zakresie wspierania przedsiębiorczości (wysokie podatki, ZUS), - niska opłacalności produkcji rolnej, - brak inwestorów chcących ulokować swój kapitał.

- zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, - planowane utworzenie nowego osiedla w m. Konopiska, - rozwój rolnictwa ekologicznego, sprzedaż bezpośrednia, - możliwość tworzenia grup producenckich, - działalność promocyjna gminy, - ulgi dla przedsiębiorców, - odnawialne źródła energii, budowa oczyszczalni ścieków i biogazowni.	
--	--

6. Wizja i misja Gminy Konopiska

Konopiska to dynamicznie rozwijająca się gmina w sąsiedztwie Częstochowy. Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę oraz zapewnia sprawną komunikację z centrum Częstochowy. Jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania i przyciąga nowych mieszkańców. Charakteryzuje się stałym wzrostem liczby mieszkańców. Rozwój poszczególnych miejscowości następuje harmonijnie i w zgodzie z zagospodarowaniem przestrzennym. Gmina Konopiska znana jest z nawiązywania do tradycji oraz licznych imprez kulturalno – artystycznych.

Gmina wyróżnia się dbałością o porządek oraz ochronę środowiska. Powstało tutaj kilka nowych gospodarstw agroturystycznych.

Utrzymuje się wysoki poziom czystości wód powierzchniowych. Konopiska to znane i polecane miejsce aktywnego spędzania wolnego czasu, sportu i rekreacji, a także doskonała baza wypadowa do zwiedzania atrakcji regionu częstochowskiego.

Czysta i zadbane gmina przyciąga turystów, którzy korzystają z infrastruktury szlaków rowerowych i pieszych oraz bazy sportowo-rekreacyjnej czy też profesjonalnego pola golfowego. System szlaków rowerowych pozwala na bezpieczną komunikację z Częstochową oraz atrakcjami turystycznymi w sąsiednich gminach.

Wizytówką gminy jest zbiornik wodny „Pajak” wraz z otoczeniem oraz centrum odzieżowe, które skutecznie promuje lokalnych przedsiębiorców działających w branży tekstylnej .

Poniżej została zaprezentowana wizja rozwoju Gminy Konopiska wypracowana w ramach konsultacji społecznych. Formułując wizję rozwoju Gminy, jako horyzont czasowy przyjęto rok 2020.

WIZJA GMINY KONOPISKA

Gmina Konopiska - atrakcyjna turystycznie, czysta ekologicznie o wysokim poziomie oświaty i kultury oraz zmodernizowanej infrastrukturze technicznej, zapewni wysoki standard życia swoim mieszkańcom, będzie sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości oraz stanie się miejscem do aktywnego spędzania wolnego czasu.

Mieszkańcom oferuje wysoki poziom świadczenia usług komunalnych oraz dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych i atrakcje kulturalne. Gmina dba również o stan środowiska i bezpieczeństwo mieszkańców.

Duży nacisk kładzie na budowanie lokalnej tożsamości i czynnie wspiera się aktywność społeczną mieszkańców.

Przedsiębiorcom oferuje dobre warunki do prowadzenia działalności gospodarczej poprzez rozwój branży turystycznej i okołoturystycznej.

Turystom oferuje możliwość aktywnego spędzenia czasu na rowerze, w trakcie pieszych wędrówek, gry w golfa oraz uprawiania sportu i rekreacji w oparciu o doskonałą infrastrukturę sportową oraz zbiornik wodny Pająk i jego otoczenie.

Gmina dąży do tego aby być ciągle w czołówkach rankingów samorządów w Polsce.

Gmina umiejętnie wykorzystuje zewnętrzne źródła finansowe oraz systematycznie zwiększa dochody własne. Gmina Konopiska kładzie wysoki nacisk na edukację poprzez utrzymywanie licznych placówek oświatowych oraz wysoki poziom nauczania.

MISJA

Podstawowym celem Gminy Konopiska będzie zapewnienie dogodnych warunków życia, pracy i odpoczynku mieszkańcom oraz odwiedzającym gminę.

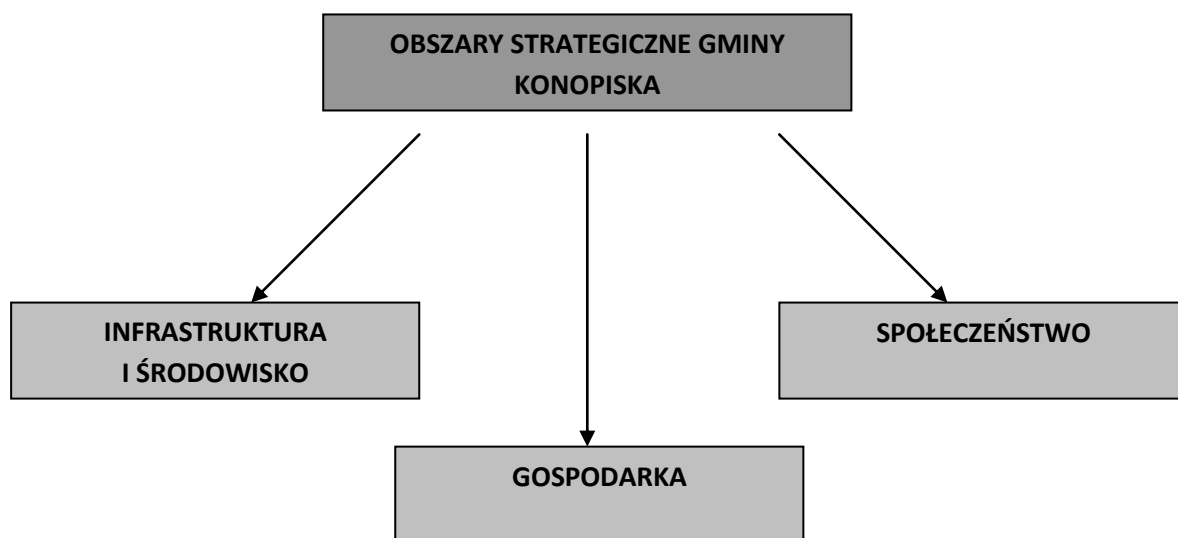
Gmina podejmie działania dla rozwoju działalności gospodarczej, a także turystyki i rekreacji oraz do wzmocnienia i poprawy swojego wizerunku uwzględniając potrzeby mieszkańców przy równoczesnym zachowaniu ochrony środowiska naturalnego.

7. Obszary strategiczne Gminy Konopiska

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Konopiska, wyniki przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców gminy oraz analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie trzech obszarów strategicznych, które znacząco wpływają na przyszły rozwój Gminy Konopiska.

W ramach wyznaczonych trzech obszarów strategicznych zostały przedstawione cele strategiczne, cele operacyjne i zadania.

Rysunek nr 5. Obszary strategiczne Gminy Konopiska

Źródło: opracowanie własne

OBSZAR (I) – INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO			
Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadania	Okres realizacji
I. 1. Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy	1. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej, zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy oraz podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego	- budowa, przebudowa, modernizacja dróg, chodników, parkingów(min. ulic: Lipowej, Różanej, Skośnej, Spacerowej w Konopiskach, parkingu w Rększowicach), - budowa dróg dojazdowych do pól, - budowa, przebudowa, modernizacja oświetlenia.	2016-2020
	2. Realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gazyfikacji	- budowa kanalizacji sanitarnej w Aleksandrii Drugiej i częściowo w Aleksandrii Pierwszej, - budowa oczyszczalni ścieków, - rozbudowa sieci gazyfikacyjnej, - poszukiwanie podziemnych cieków wodnych.	
	3. Poprawa warunków funkcjonowania oraz rozwój obiektów dydaktycznych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych oraz mieszkaniowych	- kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, - bieżąca modernizacja placówek oświatowych, świetlic wiejskich, - rozwój i powstawanie nowych obiektów aktywności fizycznej i wypoczynku na świeżym powietrzu - budowa, przebudowa, modernizacja i doposażenie obiektów sportowych, w tym obiektów przyszkolnych (np. hala sportowa przy ZSP w Aleksandrii), - modernizacja i poprawa wyposażenia budynków kulturalnych,	

		- budowa, rozbudowa, modernizacja obiektów użyteczności publicznej (np. budynek socjalny przy ul. Przemysłowej w Konopiskach)	
	4. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zwiększenie efektywności energetycznej budynków	- promocja wśród mieszkańców korzystania z odnawialnych źródeł energii, - montaż kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, kotłów ekologicznych, - kompleksowa termomodernizacja budynków w tym SP w Konopiskach wraz z salą gimnastyczną i łącznikiem, budynku wielofunkcyjnego przy ul. Lipowej w Konopiskach.	
	5. Rozwój infrastruktury teleinformacyjnej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego	- tworzenie warunków do budowy i rozbudowy sieci informatycznych, - zwiększenie liczby osób korzystających z dostępu do sieci szerokopasmowej, - rozwój punktów na terenie gminy z bezpłatnym dostępem do Internetu, - propagowanie dostępu obywateli do e-usług.	
I.2 Stworzenie optymalnych warunków do rozwoju turystyki, zachowanie	1. Rozwijanie i poprawa infrastruktury turystycznej oraz infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki	- budowa nowych obiektów noclegowych, - budowa pól namiotowych i campingowych, - zagospodarowanie zbiornika wodnego „Pająk” M i terenu wokół niego; organizacja rekreacji	2016-2020

dziedzictwa kulturowego		wodnej, - poprawa stanu technicznego istniejących szlaków turystycznych, - tworzenie nowych szlaków dla turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo-edukacyjnej.	
	2. Wykorzystanie i ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem	- zagospodarowanie szczególnie cennych obiektów i terenów, - pozyskiwanie środków na zabezpieczenie i renowację obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem.	
	3. Aktywna promocja oferty turystycznej gminy	- promocja walorów turystycznych gminy, - inicjowanie międzygminnej współpracy w zakresie wspólnej promocji turystyki, - rozwój handlu i usług towarzyszących turystyce (rzemiosło, rękodzieło artystyczne, pamiątkarstwo), - powstawanie tablic informacyjnych; zapewnienie dostępności informacji na temat wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych itp.	

OBSZAR (II) - GOSPODARKA			
Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadania	Okres realizacji
II. 1 Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych	1. Wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej, rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej oraz rozwój gospodarstw ekologicznych	- organizowanie bezpłatnych specjalistycznych szkoleń dla rolników, - promowanie stosowania nowych technik w produkcji rolnej, - tworzenie warunków do zagospodarowania nieużytków rolnych, - promowanie ekologicznej produkcji rolnej, - doradztwo i pomoc dla rolników aplikujących o środki zewnętrzne na rozwój obszarów wiejskich, - kampania informacyjna na temat możliwości rozwoju agroturystyki i pozyskiwania środków finansowych na ten cel, - promocja produktu lokalnego, - promocja zasad prowadzenia gospodarstw ekologicznych oraz produkcji żywności ekologicznej; stosowanie ekologicznych technik produkcji rolnej.	2016-2020
II.2 Przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy	1. Wspieranie powstawania nowych podmiotów gospodarczych oraz kreowanie sprzyjających warunków dla ich rozwoju	- bezpłatne doradztwo w zakresie zakładania działalności gospodarczej, - doradztwo dla przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych na rozwój i prowadzenie działalności gospodarczej, - identyfikacja oczekiwań lokalnych przedsiębiorców,	2016-2020

		- współpraca z organizacjami wspierający podmioty gospodarcze.	
	2. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	- pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych, - uzbrojenie terenów pod inwestycje, - promocja oferty inwestycyjnej gminy.	
	3. Wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych	- informowanie mieszkańców gminy o możliwości założenia spółdzielni socjalnej, - promocja i wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych jako formy walki z bezrobociem.	
	4. Partnerstwo publiczno-prywatne	- stworzenie możliwości realizacji zadań w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego.	
OBSZAR (III) - SPOŁECZEŃSTWO			
Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadania	Okres realizacji
III.1 Działania sprzyjające rozwojowi kultury, sportu, rekreacji, bezpieczeństwa mieszkańców	1. Zwiększenie dostępu do kultury, jako sposobu spędzania czasu wolnego	- stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; organizacja prestiżowych imprez kulturalnych (w tym muzycznych) i sportowo-rekreacyjnych, - inspirowanie działań mających na celu poszerzenie zakresu działalności Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji, - inicjowanie działań służących upowszechnianiu kultury muzycznej, - rozszerzenie oferty kulturalnej świetlic, bazy	2016-2020

		sportowo-rekreacyjnej.	
	2. Wyrównanie szans kształcenia oraz stworzenie optymalnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży	- budowa publicznego żłobka, - zachęcanie młodzieży do udziału w życiu społecznym i publicznym gminy, - rozszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży, - wyłanianie oraz rozwijanie pasji i talentów dzieci i młodzieży.	
	3. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego	- prowadzenie działań prewencyjnych, prelekcje Policji, - podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia występowania zjawisk patologicznych (przemoc, alkoholizm, narkomania, ubóstwo, bezdomność itp.), - poprawa stanu wyposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych (zakup samochodów pożarniczych, sprzętu ppoż. itp.)	
	4. Wzrost aktywności organizacji pozarządowych	- wspieranie organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki zewnętrzne, - współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu wykorzystania szans na sfinansowanie ciekawych przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży.	
III.2 Działania sprzyjające ochronie	1. Wzrost dostępności do nowoczesnej infrastruktury	- modernizacja ośrodków zdrowia i zakup nowoczesnego wyposażenia,	2016-2020

zdrowia mieszkańców i propagowaniu idei godnego starzenia się	leczniczej i wykwalifikowanego personelu medycznego	- rozszerzenie działalności ośrodków zdrowia – utworzenie poradni specjalistycznych,	
	2. Zapewnienie opieki osobom starszym	- powstanie domu dziennej opieki dla osób starszych, - rozwój usług opiekuńczych.	

8. Finansowanie strategii

Podstawowym źródłem finansowania działań zaplanowanych w niniejszym dokumencie jest budżet Gminy Konopiska. Jednakże z uwagi na fakt, iż środki te są ograniczone gmina będzie starała się uzyskać wsparcie finansowe z zewnętrznych źródeł.

Źródła finansowania strategii:

- budżet gminy,
- budżet państwa,
- programy pomocowe Unii Europejskiej,
- programy rządowe,
- fundacje,
- instytucje finansowe i fundusze inwestycyjne,
- inwestorzy lokalni, krajowi i zagraniczni,
- wkład prywatny,
- inne źródła.

Warto zauważyć, że gmina rozważa możliwość realizacji działań w systemie partnerstwa publiczno - prywatnego. Takie rozwiązanie może zagwarantować partycypowanie prywatnych przedsiębiorców w realizacji danej inwestycji.

9. Monitoring

Aby strategia przyniosła zaplanowane efekty musi być systematycznie monitorowana. Systematyczna kontrola umożliwia bowiem wczesne wykrycie ewentualnych nieprawidłowości występujących przy realizacji założonych celów. Dzięki systematycznie przeprowadzanej kontroli będzie możliwe także określenie stopnia wdrożenia strategii, a więc stopnia realizacji zaplanowanych działań.

Zarówno władze gminy jak i wszystkie osoby, którym zależy na stabilnym i szybkim rozwoju społeczno-gospodarczym Gminy Konopiska powinny zaangażować się we wdrażanie i aktualizację zawartych w strategii celów.

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Konopiska polegać będzie na gromadzeniu i analizie danych oraz ich ocenie. Monitorowane będą zarówno dane statystyczne, jak również otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne gminy. W przypadku konieczności dokonania zmiany w celach, czy też zadaniach, zapisy strategii będzie można aktualizować.

Za aktualizację strategii odpowiedzialny będzie zespół roboczy wyznaczony przez wójta gminy, który dokona stosownych aktualizacji w oparciu o dane przedstawione przez referaty urzędu gminy. Każdorazowa zmiana w strategii wprowadzana będzie stosowną uchwałą Rady Gminy Konopiska.

10. Spis rysunków, wykresów, tabel

Rysunek nr 1. Powiązania strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Rysunek nr 2. Mapa powiatu częstochowskiego z podziałem na gminy

Rysunek nr 3. Mapa gminy z podziałem na sołectwa

Rysunek nr 4. Mapa Przebieg światłowodu w ramach projektu „Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego E – region Częstochowski”

Rysunek nr 5. Obszary strategiczne Gminy Konopiska

Wykres nr 1. Wykaz mieszkańców Gminy Konopiska z podziałem na płeć

Wykres nr 2. Ilościowy wykaz mieszkańców Gminy Konopiska w poszczególnych sołectwach z podziałem na roczniki

Wykres nr 3. Ruch naturalny ludności - urodzenia

Wykres nr 4. Ruch naturalny ludności - zgony

Wykres nr 5. Zameldowania na pobyt stały ludności spoza terenu Gminy Konopiska

Wykres nr 6. Liczba przestępstw występująca w poszczególnych latach 2011 - 2014

Wykres nr 7. Najczęstsze przestępstwa występujące na terenie Gminy Konopiska

Wykres nr 8. Wypadki na terenie Gminy Konopiska w latach 2011 – 2014

Wykres nr 9. Kolizje i ranni na terenie Gminy Konopiska

Wykres nr 10. Dochód budżetu gminy na 1 mieszkańca w latach 2011 – 2015

Wykres nr 11. Wydatki na inwestycje w latach 2011-2015

Wykres nr 12. Podział ankietowanych względem płci

Wykres nr 13. Podział ankietowanych względem wieku

Wykres nr 14. Podział ankietowanych względem wykształcenia

Wykres nr 15. Podział ankietowanych względem aktywności zawodowej

Wykres nr 16. Wyniki badań ankiet w dziedzinie gospodarka

Wykres nr 17. Wyniki badań ankiet w dziedzinie infrastruktura i środowisko

Wykres nr 18. Wyniki badań ankiet w dziedzinie społeczeństwo

Wykres nr 19. Wyniki badań ankiet dotyczące zadowolenia z życia w Gminie Konopiska

Wykres nr 20. Pytanie jakie priorytety powinna realizować Gmina Konopiska w latach 2016-2020?

Wykres nr 21. Wyniki badań ankiet analiza SWOT - Mocne strony

Wykres nr 22. Wyniki badań ankiet analiza SWOT - Słabe strony

Wykres nr 23. Wyniki badań ankiet analiza SWOT - Zagrożenia

Wykres nr 24. Wyniki badań ankiet analiza SWOT - Szanse

Tabela nr 2. Sołectwa w Gminie Konopiska

Tabela nr 2. Wykaz mieszkańców Gminy Konopiska z podziałem na płeć

Tabela nr 3. Ilościowy wykaz mieszkańców Gminy Konopiska w poszczególnych sołectwach z podziałem na roczniki

Tabela nr 4. Ruch naturalny w Gminie Konopiska

Tabela nr 5. Zameldowania na pobyt stały ludności spoza terenu Gminy Konopiska

Tabela nr 6. Liczba zawieranych małżeństw przez mieszkańców Gminy Konopiska.

Tabela nr 7. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna w Gminie Konopiska

Tabela nr 8. Stopa bezrobocia

Tabela nr 9. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Konopiska

Tabela nr 10. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Konopiska

Tabela nr 11. Podmioty według klas wielkości Gmina Konopiska dane z 2014 r.

Tabela nr 12. Podmioty Gospodarki Narodowej wpisane do rejestru REGON – Gmina Konopiska

Tabela nr 13. Podmioty gospodarcze wg klasyfikacji kodów PKD dane z 2014 r.

Tabela nr 14. Sekcje PKD

Tabela nr 15. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Konopiska

Tabela nr 16. Drogi powiatowe na terenie gminy

Tabela nr 17. Drogi gminne oraz pozostałe

Tabela nr 18. Dane dotyczące sieci wodociągowej

Tabela nr 19. Dane na temat ilości ścieków dopływających aktualnie do oczyszczalni Dźbów w Częstochowie

Tabela nr 20. Istniejące na terenie gminy publiczne placówki oświatowe

Tabela nr 21. Dane ilościowe nt. szkół publicznych w gminie (stan na 30.09.2015r.)

Tabela nr 22. Dane ilościowe nt. przedszkoli publicznych w gminie (stan na 30.09.2015r.)

Tabela nr 23. Dane ilościowe nt. przedszkoli niepublicznych w gminie (stan na 30.09.2015r.)

Tabela nr 24. apteki na terenie gminie Konopiska

Tabela nr 25. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Konopiska

Tabela nr 26. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w Gminie Konopiska

Tabela nr 27. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w Gminie Konopiska

Tabela nr 28. Diagnoza wybranych obszarów funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Konopiskach w latach 2011 – 2014

Tabela nr 29. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Konopiska

Tabela nr 30. Zestawienie najważniejszych projektów współfinansowanych ze środków unijnych w latach 2011-2015

Tabela 31. Dochody i wydatki budżetu gminy w latach 2011 – 2015